

Бюлетинът е изготвен по последни данни публикувани към Април 2019 г.

Цитираните данни в бюлетина са последните данни, публикувани в официалните източници: Министерство на финансите, Българска народна банка, Национален статистически институт, Национална агенция по заетостта.

Електронната система, използвана за теглене на данни от официалните източници е CEIC Data Manager.

Обединена българска банка
Структура
Главен икономист

За контакти:

Петя Цекова
Главен икономист
e-mail:
Petia.Tsekova@ubb.bg
тел.:+359 2 811 2980

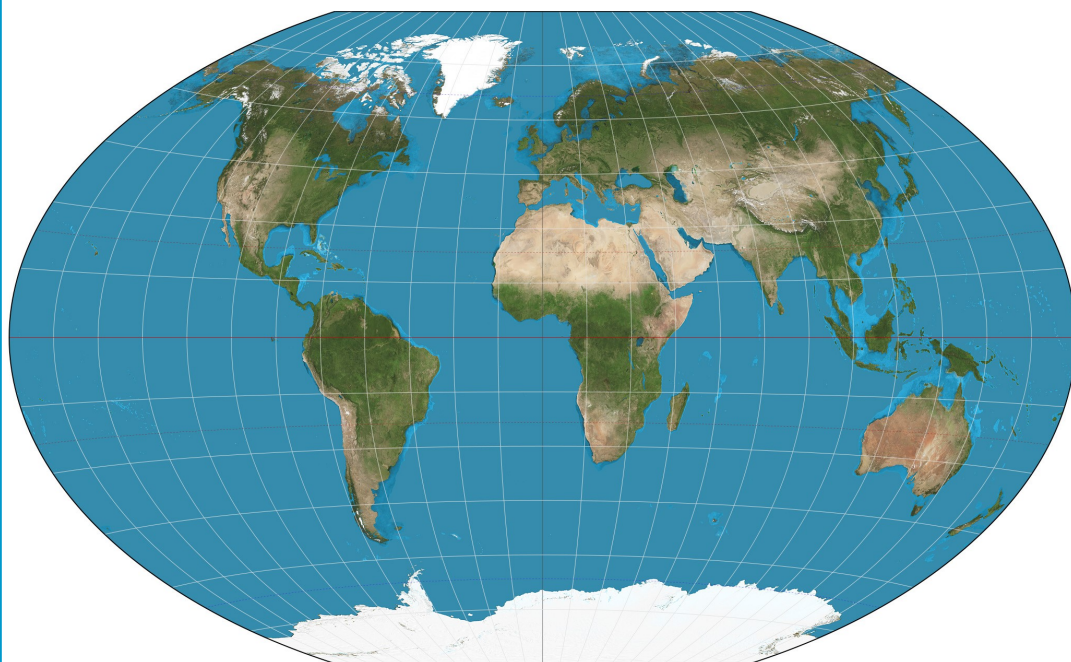
Зафира Боюклиева
Главен анализатор
e-mail:
Zafira.Boyuklieva-
Petrova@ubb.bg
тел.:+359 2 811 2981

Петър Игнатиев
Главен анализатор
e-mail:
Petar.Ignatiev@ubb.bg
тел.:+359 2 811 2982

Източник: https://en.wikipedia.org/wiki/World_map

АКЦЕНТИ И ПРОГНОЗИ

МЕСЕЧЕН ИКОНОМИЧЕСКИ БЮЛЕТИН

Април 2019 г.

гр. София

- Намаляването през март на показателя за икономическите настроения в еврозоната (ESI) добавя към доказателствата от други проучвания, че икономиката все още расте бавно. Спадът на ESI от 106,2 през февруари на 105,5 е под консенсусната оценка и на 29-месечно дъно. Отделно индикаторът за бизнес климата (BCI) за еврозоната спадна до 0,53 през март 2019 г. от 0,69 през предходния месец и доста под пазарните очаквания от 0,66. Това е най-ниската стойност от ноември 2016 г. Очаква се годишната инфлация в еврозоната да намалее до 1,4% през март 2019 г., като съответства на деветмесечния минимум през януари, от 1,5% през предходния месец. Сезонно изгладеният коефициент на безработица в еврозоната е 7,8% през февруари 2019 г., същият като предходния период. Като се има предвид Европейският съюз като цяло, нивото на безработицата е 6,5%, непроменено спрямо предходния месец и по-ниско от 7,1% година по-рано. Тя остава най-ниската регистрирана месечната безработица в ЕС от началото на събиране на данни през януари 2000 г.
- Италия може да бъде принудена да замрази някои от своите планирани публични разходи тази година, тъй като растежът на страната е по-бавен от прогнозата, заяви Европейската комисия. Брюксел прогнозира през февруари оскъпяване от 0,2% в Италия тази година, но Европейската комисия заяви, че растежът може да се окаже "дори по-бавен", тъй като глобалните и вътрешните фактори са намалили перспективите. Евентуално преразглеждане в посока надолу допълнително ще разшири разликата в оценките на растежа, направени от италианското правителство, което основава бюджета си на свободни разходи за 2019 г. при предположение за растеж от 1%. Според предложените в Икономическото проучване на Италия на ОИСР реформи са по-ниски социални плащания за доходите на гражданите, за да се насърчат бенефициентите да търсят работа в официалния сектор и да въведат обезщетение за работещите за лица с ниски доходи. Също и закриването на схемата за ранно пенсиониране, въведена през 2019 г., което ще освободи ресурси за насърчаване на заетостта и възможностите за младите хора, в допълнение към подобряването на равнопоставеността между поколенията.
- Британският парламент отхвърли споразумението за излизане на правителството от ЕС на 29 март за трети път. Правителството загуби с 344 гласа до 286, с разлика от 58 гласа. Британският министър-председател помоли Европейския съюз за допълнително отлагане на Брекзит до 30 юни. Лидерите на Европейския съюз предоставиха на Великобритания шестмесечно удължаване на Брекзит след пет часа преговори в Брюксел. Новият краен срок - 31 октомври - предотвратява възможността Великобритания да напусне ЕС без сделка. Обединеното кралство сега трябва да проведе европейски избори през май или да напусне на 1 юни без сделка. Британската икономика ще пострада седем пъти повече от останалата част на ЕС и ще изпадне в рецесия в случай на Брекзит без сделка, прогнозира МВФ в специален анализ в прогнозата си за световната икономика. Годишната инфлация в Обединеното кралство нарасна до 1,9% през февруари 2019 г. от 1,8% през предходния месец. Нивото на безработица в Обединеното кралство е 3,9% през трите месеца до февруари 2019 г., което е най-ниското си ниво от периода от ноември 1974 г. до януари 1975 г.
- Американската икономика нарасна с 2,2% на годишна база през четвъртото тримесечие на 2018 г., значително под ръста от 2,6% при предишната оценка и растежа от 3,4% през предходния период. Брутният вътрешен продукт (БВП) в САЩ нарасна с 3% през четвъртото тримесечие на 2018 г. спрямо същото тримесечие на предходната година. Имайки предвид цялата 2018 г., икономиката нарасна с 2,9%, най-големият растеж от 2015 г. насам и надхвърляйки растежа от 2,2% през 2017 г. Годишният темп на инфлация в САЩ нарасна до 1,9% през март 2019 в сравнение с най-ниското ниво от 2,5 години от 1,5% през предходния месец. Равнището на основната инфлация, което изключва променливи позиции като храна и енергия, намалю до 2% през март от 2,1% през февруари. Безработицата в САЩ достигна 3,8% през март 2019 г., без промяна спрямо предходния месец.
- Брутният вътрешен продукт (БВП) в Япония нарасна с 0,3% през четвъртото тримесечие на 2018 г. спрямо същото тримесечие на предходната година. За 2018 г. като цяло икономиката е нараснала с 0,8% в сравнение с 1,9% експанзия през 2017 година. Инфлацията в Япония възлезе на 0,2% на годишна база през февруари 2019 г., без промяна спрямо 15-месечния минимум от предходния месец. Сезонният коефициент на безработица в Япония се понижи неочаквано до 2,3% през февруари 2019 г. от 2,5% през предходния месец.

- Китайската икономика нарасна с 6,4% на годишна база през първо тримесечие на тримесечието на 2019 г., със същия темп, както през предходното тримесечие. Последното отчитане на БВП остава на най-ниските си нива от световната финансова криза, като финансовите рискове се влошават от тревожни задбалансови заеми от местните власти, при интензивен търговски конфликт със САЩ и смекчаване на вътрешното търсене. На тримесечна база, икономиката нарасна с 1.4% през първото тримесечие, в сравнение с 1.5% ръст в предходния период. Китайската икономика ще нарасне с около 6,3% тази година, според доклад на Азиатската банка за развитие. Китай е решил да намали вноската на работодателя в социално-осигурителния фонд от 18-20% до 16% и да намали ставката на ДДС от 16% на 13%. Това е в допълнение към предварително обявеното намаление на корпоративния данък върху първите 3 милиона CNY (447,000 USD) от облагаемия доход. Американският президент Тръмп се среща с китайския вицепремиер Лиу Хе на 9 април и каза, че двете страни ще знаят „през следващите четири седмици“ дали може да бъде постигната търговска сделка. Най-вероятният сценарий остава неразрешими търговски преговори с постоянни разногласия по много въпроси, включително защита на интелектуалната собственост, лоялна конкуренция и балансиран двустранни търговски отношения. Инфлацията в Китай нарасна до 2,3% на годишна база през март 2019 г. от 1,5% през предходния месец.*
- Министърът на финансите Берат Албайрак на пресконференция в Истанбул разкри програмата за подпомагане на свиващата се икономика на Турция. Пакетът от реформи представлява мерки през 2019г., насочени основно към финансовия сектор. Според плана, правителството ще вкара пресен капитал в държавните банки в размер на 28 милиарда лири (4,9 милиарда долара) в замяна на облигации със специална цел. Правителството цели да запази съотношението на бюджетния дефицит към БВП от 1,8%, като постигането на тази цел за края на годината изглежда много трудно. Промисленото производство на Турция спада шест поредни месеца, като спадът е на стойност от 5,1% на годишна база през февруари. За 2019 г. оценката на КВС за спада на БВП на Турция е -1,5%. ОИСР очаква спад от -1,8% през същата година. МВФ очаква свиване в Турция с -2,5% през 2019 г. Годишната инфлация в Турция се повиши до 19,71% през март 2019 г. от шестмесечния минимум от 19,67% през предходния месец. Равнището на безработица в Турция нарасна до 14,7% през декември 2018 г. - февруари 2019 г. от 10,8% през същия период на предходната година. Това е най-високата безработица от периода от февруари до април 2009 г.*
- Въз основа на редовния си икономически и паричен анализ ЕЦБ взе решение да не променяме основните лихвени проценти на ЕЦБ. ЕЦБ продължава да очаква те да се задържат на сегашното си равнище най-малко до края на 2019 г., и във всеки случай толкова дълго, колкото е необходимо, за да се осигури по-нататъшно устойчиво доближаване на инфлацията до равнища под, но близо до 2% в средносрочен план. ЕЦБ възнамерява да продължи да реинвестира в пълен размер погашенията по главници на ценни книжа с настъпващ падеж, придобити по програмата за закупуване на активи, в продължителен период от време след датата, на която да започне да повишава основните лихвени проценти на ЕЦБ, и във всеки случай толкова дълго, колкото е необходимо, за да се поддържат благоприятни условия на ликвидност и значителна степен на нерестриktivност на паричната политика. При ценообразуването в новите целеви операции по дългосрочно рефинансиране ЦОДР-III ще се взема предвид задълбочена оценка на трансмисионния канал на паричната политика в банките, както и бъдещата динамика на икономическите перспективи.*
- Комитетът по парична политика на Банката на Англия (MPC) определя паричната политика за постигане на целта за 2% инфлация и по начин, който помага да се поддържа растежа и заетостта. На заседанието, приключващо на 20 март 2019 г., Комитетът по парична политика гласува единодушно, за да запази основната лихва на 0,75%. Комитетът гласува единодушно за запазване на запасите от нефинансови инвестиции от корпоративни облигации с нефинансов лихвен процент, финансирани от емитирането на резерви на централните банки, на 10 млрд. паунда. Комитетът също гласува единодушно, че запасите от покупки на държавни облигации на Обединеното кралство, финансирани чрез емитирането на резерви на централните банки, възлизат на 435 млрд. паунда. Икономическите перспективи ще продължат да зависят в значителна степен от характера и времето на оттегляне от ЕС, по-специално: новите търговски споразумения между Европейския съюз и Обединеното кралство; дали преходът към тях е рязък или гладък; и как реагират домакинствата, предприятията и финансовите пазари. Подходящият път на паричната политика ще зависи от баланса на тези ефекти върху търсенето, предлагането и валутния курс. Отговорът на паричната политика на Брекзит, независимо от неговата форма, няма да бъде автоматичен и може да бъде в която и да е посока.*

- *Инфлацията в дългосрочен план се определя предимно от паричната политика и следователно Федералния Комитет на Открития Пазар има възможност да определи по-дългосрочна цел за инфлацията. Комитетът потвърждава своята преценка, че инфлацията в размер на 2%, измерена чрез годишната промяна в индекса на цените на личните потребителски разходи, е най-последователна в дългосрочен план със законовия мандат на Федералния резерв. Комитетът би бил загрижен, ако инфлацията продължава да се движи над или под тази цел. Максималното равнище на заетост до голяма степен се определя от немонетарни фактори, които влияят върху структурата и динамиката на пазара на труда. В най-новите прогнози средната оценка на участниците във Федералния Комитет на Открития Пазар за по-дългосрочния нормален процент на безработица е 4,4%.*
- *Условията за финансиране на фирмите и домакинствата са много благоприятни. Разширяването във финансовия цикъл продължи. Финансовите и икономическите дейности като цяло обаче не показват признаци на прегряване, както се наблюдава по време на периода на балона в края на 80-те години. Японската финансова система поддържа стабилността като цяло. Големите финансови институции агресивно разшириха своите глобални дейности, което доведе до увеличаване на системното им значение и глобалната финансова свързаност. Регионалните финансови институции станаха по-активни във вътрешното кредитиране на предприятия със среден риск и индустрията на недвижимите имоти, както и при инвестициите в ценни книжа.*
- *Китайската централна банка заяви, че ще запази добрия контрол върху паричните запаси и няма да "наводни" икономиката с прекомерна ликвидност, се казва в изявление, публикувано на 15 април. Губернаторът на Китайската централна банка И Ган обеща да продължи да отваря финансовия сектор на Китай, признавайки, че все още има няколко мерки, които да се реализират. Първо, Китайската централна банка следва да насърчи отварянето на сектора на финансовите услуги, отварянето на финансовите пазари и реформата на валутния режим на юана да бъде координирано. Второ, следва да се прилага национално третиране преди и след установяване на положителния и отрицателен списък. Трето, трябва да се подобрят институционалните договорености за отваряне на финансовия сектор, за да се постигне институционално и системно отваряне. Четвърто, бизнес средата трябва да бъде подобрена. Пето, финансовото регулиране ще бъде подобрено.*
- *Макро показателите, свързани с турската икономика, сочат, че процесът на ребалансиране продължава благодарение на координираните политики. Балансът по текущата сметка се очаква да запази тенденцията за подобряване. Развитието на вътрешните условия на търсене и строгата позиция на паричната политика доведоха до известно подобрене на показателите за инфлация. Показателите за базисната инфлация се забавят. Кривата на доходност се измества надолу в отговор на затягането на паричната политика. Централната банка на Турция ще следи отблизо колебанията и нездравословните формирания на цени на финансовите пазари и ще използва всички инструменти за парична политика и управление на ликвидността, за да поддържа ценовата стабилност и да подкрепя финансовата стабилност, ако счете това за необходимо.*
- *Цените на петрола тръгнаха нагоре на 18 април 2019 г. след сигналите за силно търсене от страна на рафинериите в Китай – вторият по големина потребител на петрол в света. Това се случва в условията на затегнато предлагане, тъй като производителите от ОПЕК и Русия ограничават добива, а запасите на петрол в САЩ се свиха неочаквано. Иранският износ на суров петрол се е понижил през април до най-ниското си дневно ниво тази година. Американския суров петрол WTI поскъпна с 0,38% до 64,00 долара за барел, увеличение с 0.24 долара. Повишението при сорта Брент е с 0,43% до 71.7979 долара за барел, увеличение с 0.31 долара. Нарастващото производство на суров петрол в САЩ и опасенията, свързани с търговския спор между двете най-големи икономики в света, продължават обаче да ограничават ръстовете в цените на петрола. Устойчивото нарастване на добива на петрол в САЩ, заедно с по-бавното търсене, ограничават възходящото движение при цените.*
- *Цените на основните зърнени култури по световните борсови пазари през периода 09.04-12.04.2019 г. вървяха надолу. В Чикаго цената на пшеницата поевтиня с -5,00 долара до 208,00 долара/тон, във Франция спадът е с -1,00 евро до 196,00 евро/тон, в Русия също минус -1,00 долар до 226,00 долара/тон. Украйна е единството изключение, там цената се повиши с 1,00 долар и при пшеницата (226,00 долара/тон) и при царевичката (175,00 долара/тон). При царевичката в САЩ*

котировките спаднаха отново надолу с -2,00 долара до 168,00 долара/тон, във Франция имаше минимално колебание с минус -0,5 половин евро до 169,25 евро/тон. В подкръг „Зърно“ на Софийска стокова борса АД търговците се активизират в началото на пролетта. Хлебна пшеница се предлага на 335,00 лева/тон, тази с незабавна доставка от място е на 270,00 лева/тон, като става въпрос за количества от над 10000 тона и това е доста атрактивна цена, на която купувачите отговориха с началните 260,00 лева/тон.

- За януари – февруари 2019 г. текущата и капиталовата сметка на България е положителна и възлиза на 705,2 млн. евро или 1.2% от БВП.
- За януари-февруари 2019 г. нетният поток на преките инвестиции в България е отрицателен в размер на 437,6 млн. евро (-0,7% от БВП) спрямо отчетеният положителен поток на преки инвестиции от 236,6 млн. евро (0,4% от БВП) за същия период на предходната година.
- За януари-март 2019 г. международните резерви на България са в размер на 48,9 млрд. лева (25 млрд. евро) и нарастват с 1% на месечна база и с 10.7% на годишна база.
- Инвестиционната бизнес анкета на НСИ, проведена сред промишлените предприятия през март 2019 г., показва, че разходите за придобиване на дълготрайни материални и нематериални активи в промишлеността през 2018 г. са с 5,1% по-малко в сравнение с 2017 г. Плановите на промишлените предприятия през 2019 г. са за свиване на инвестициите със 7,3% спрямо направените през предходната година.
- През март 2019 г. общият показател на бизнес климата запазва приблизително нивото си от февруари 2019 г. от 28%, като подобрение е регистрирано единствено в търговията на дребно.
- По предварителни данни през февруари 2019 г. сезонно изгладеният индекс на промишленото производство нараства с 1,5% в сравнение с януари 2019 г. През февруари 2019 г. при календарно изгладения индекс на промишленото производство е регистриран ръст от 6,6% спрямо съответния месец на 2018 г.
- По предварителни сезонно изгладени данни през февруари 2019 г. оборотът в раздел „Търговия на дребно, без търговията с автомобили и мотоциклети“ по съпоставими цени намалява с 0,6% спрямо предходния месец.
- По предварителни данни през февруари 2019 г. индексът на продукцията в сектор „Строителство“, изчислен въз основа на сезонно изгладени данни, е с 1,5% над равнището от предходния месец. През февруари 2019 г. в сравнение със същия месец на 2018 г. календарно изгладеният индекс на строителната продукция се увеличава с 9,2%.
- През март 2019 г. индексът на потребителските цени в България нараства до 3,6% на годишна база. За същия период ХИПЦ нараства до 2,8% на годишна база. България трябва да поддържа ниска инфлация, която да не надхвърля с повече от 1,5 процентни пункта средногодишната инфлация в трите страни от ЕС с най-ниска положителна инфлация. Към март 2019 г. България покрива това условие.
- Общият индекс на цените на производител през февруари 2019 г. се покачва с 1,8% в сравнение с предходния месец и с 3,9% спрямо февруари 2018 година. Индексът на цените на производител на вътрешния пазар през февруари 2019 г. нараства с 1,5% спрямо предходния месец, а спрямо съответния месец на предходната година е регистриран ръст от 4,1%.
- През март 2019 г. безработицата в България намалява до 5,9% спрямо 6,2% за февруари 2019 г. и спрямо 6,8% за март 2018 г.
- За януари - февруари 2019 г. салдото по КФП на касова основа е положително в размер на 1 513,4 млн. лв. или 1,3% от прогнозния БВП. Размерът на фискалния резерв към 28.02.2019 г. е 10,4 млрд. лв. На база на предварителни данни и оценки салдото по консолидираната фискална програма (КФП) на касова основа към март 2019 г. се очаква да бъде положително в размер на 1 789,0 млн. лв. (1,5% от прогнозния БВП).
- За януари – февруари 2019 г. дългът на подсектор „Централно управление“ възлиза на 11 689,2 млн. евро. и заема 19,6% от прогнозния БВП. МФ предвижда намаляването на държавния дълг до 16,5% от БВП към края на 2021.
- МФ прогнозира 3,4% ръст на БВП за 2019 г. и 3,3% за периода 2020-2022 г. МВФ прогнозира растеж на БВП за България от 3,3% за 2019 г., 3% за 2020 г. и 2,8% за 2021 -2024 година.

- През февруари 2019 г. широките пари (паричния агрегат М3) са в размер на 94,614 млрд. лв. (81,8% от БВП) и се увеличават на годишна база с 10,4%. Вътрешният кредит, възлиза на 57,937 млрд. лв. и нараства спрямо февруари 2018 г. със 7,7%.
- През март 2019 г. два от водещите индекси на борсата са се понижили, съответно SOFIX до 583,87 пункта и BGREIT до 120,64 пункта. BG TR30 задържа нивото си на 506,03 пункта. Само BGBX 40 отчита увеличение до 116,27 пункта.
- През февруари 2019 г. общата сума на активите на банковата система в България се увеличава до 107.7 млрд. лв. като нараства с 0,7% на месечна база и с 10,7% на годишна база. Относителният им дял в БВП е 92,6%.

Съдържание

I. ГЛОБАЛНИ ТЕНДЕНЦИИ

Икономики на развитите страни	9
Евро зона	9
Италия	10
Обединено кралство Великобритания	11
САЩ	12
Япония	12
Китай	13
Турция	14
Политика на Централните банки	15
ЕЦБ	15
Централна банка на Англия	17
Федерален резерв на САЩ	18
Централна банка на Япония	19
Народна банка на Китай	19
Централна банка на Турция	20
Международни цени на борсови стоки	21
Петрол	21
Селскостопански продукти	22

II. БЪЛГАРИЯ

Външен сектор	23
Платежен баланс	23
Преки чуждестранни инвестиции	24
Международни резерви	25
Реален сектор	25
Инвестиционна активност в промишлеността	25
Бизнес климат	26
Индекс на промишленото производство	27
Търговия на дребно	27
Строителство	28
Безработица	28
Инфлация	29
Общ индекс на цените на производител в промишлеността	29
Фискален сектор	30
Бюджетно салдо	30
Държавен дълг	32
Прогнози на международни институции	32
Паричен сектор	33
Капиталов пазар	34
Банков сектор	35
Приложение	37
Дефиниции и методологически бележки	53

ГЛОБАЛНИ ТЕНДЕНЦИИ

Икономики на развитите страни

Евро зона

Намаляването през март на показателя за икономическите настроения в еврозоната (ESI) добавя към доказателствата от други проучвания, че икономиката все още расте бавно. Спадът на ESI от 106,2 през февруари на 105,5 е под консенсусната оценка и на 29-месечно дъно. Отделно индикаторът за бизнес климата (BCI) за еврозоната спадна до 0,53 през март 2019 г. от 0,69 през предходния месец и доста под пазарните очаквания от 0,66. Това е най-ниската стойност от ноември 2016 г. Очаква се годишната инфлация в еврозоната да намалее до 1,4% през март 2019 г., като съответства на деветмесечния минимум през януари, от 1,5% през предходния месец. Сезонно изгладеният коефициент на безработица в еврозоната е 7,8% през февруари 2019 г., същият като предходния период. Като се има предвид Европейският съюз като цяло, нивото на безработицата е 6,5%, непроменено спрямо предходния месец и по-ниско от 7,1% година по-рано. Тя остава най-ниската регистрирана месечната безработица в ЕС от началото на събиране на данни през януари 2000 г.

Намаляването през март на показателя за икономическите настроения в еврозоната (ESI) добавя към доказателствата от други проучвания, че икономиката все още расте бавно. Спадът на ESI от 106,2 през февруари на 105,5 е под консенсусната оценка и на 29-месечно дъно. Въпреки че голяма част от последните слабости се дължат на индустриалния сектор, индексът на услугите също е в низходяща посока и двата отново спадат през март. Забавянето не се свежда само до побавното нарастване на износа - вътрешното търсене също отслабна. През първото тримесечие като цяло ЕСИ е средно 106,0, което е по-ниско от това през третото и четвъртото тримесечие на миналата година, когато икономиката е нараснала съответно с 0,1% и 0,2%. Отделно индикатор за бизнес климата (BCI) за еврозоната спадна до 0,53 през март 2019 г. от 0,69 през предходния месец и доста под пазарните очаквания от 0,66. Това е най-ниската стойност от ноември 2016 г., като всичките пет компонента на индикатора се влошават: докато мненията на мениджърите за миналото производство, техните производствени очаквания и оценките им както за общите, така и за експортните поръчки намаляват значително, то оценката им за запасите от готовите продукти се влоши само леко. Очаква се годишната инфлация в еврозоната да намалее до 1,4% през март 2019 г., като съответства на деветмесечния минимум през януари, от 1,5% през предходния месец и малко под пазарния консенсус от 1,5%. Цените се повишават с по-ниски темпове за услугите (1,1% спрямо 1,4% през февруари), неенергийните промишлени стоки (0,2% срещу 0,4%) и храните, алкохола и тютюна (1,8% срещу 2,3%), по-специално преработените храни, алкохол и тютюн (2% срещу 2,1%) и непреработена храна (1,2% срещу 2,9%). В същото време се очаква енергийната инфлация да се ускори до 5,3% от 3,6%. Годишната основна инфлация, която изключва волатилните цени на енергията, храните, алкохола и тютюна и която ЕЦБ разглежда при своите решения, спада до 0,8% през март от 1% през предходния месец и малко под консенсуса на пазара от 0,9%. Сезонно изгладеният коефициент на безработица в еврозоната е 7,8% през февруари 2019 г., същият като предходния период и в съответствие с пазарните очаквания. От октомври 2008 г. тя остава най-ниската безработица. Година по-рано безработицата бе по-висока на стойност от 8,5%. Като се има предвид Европейският съюз като цяло, нивото на безработицата е 6,5%, непроменено спрямо предходния месец и по-ниско от 7,1% година по-рано. Тя остава най-ниската регистрирана месечната безработица в ЕС от началото на събиране на данни през януари 2000 г. Сред държавите-членки най-ниските нива на безработица през февруари 2019 г. са регистрирани в Чешката република (1,9%), Германия (3,1%) и Нидерландия (3,4%), а най-високи са наблюдаваните в Гърция (18,0% през декември 2018 г.), Испания (13,9%) и Италия (10,7%). В сравнение с преди година, безработицата намалява във всички държави-членки, с изключение на Дания и Австрия, където остава стабилна. Най-голям спад се наблюдава в Гърция (от 20,8% на 18,0% между декември 2017 г. и декември 2018 г.), Кипър (от 9,4% на 7,1%) и Естония (от 6,4% на 4,2%). Равнището на безработица сред младежите е 14,6% в ЕС28 и 16,1% в еврозоната, съответно от 15,7% и 17,7% през февруари 2018 г.

Италия

Италия може да бъде принудена да замрази някои от своите планирани публични разходи тази година, тъй като растежът на страната е по-бавен от прогнозата, заяви Европейската комисия. Брюксел прогнозира през февруари оскъпяване от 0,2% в Италия тази година, но Европейската комисия заяви, че растежът може да се окаже "дори по-бавен", тъй като глобалните и вътрешните фактори са намалили перспективите. Еwentуално преразглеждане в посока надолу допълнително ще разшири разликата в оценките на растежа, направени от италианското правителство, което основава бюджета си на свободни разходи за 2019 г. при предположение за растеж от 1%. Според предложенията в Икономическото проучване на Италия на ОИСП реформи са по-ниски социални плащания за доходите на гражданите, за да се насърчат бенефициентите да търсят работа в официалния сектор и да въведат обезщетение за работещите за лица с ниски доходи. Също и закриването на схемата за ранно пенсиониране, въведена през 2019 г., което ще освободи ресурси за насърчаване на заетостта и възможностите за младите хора, в допълнение към подобряването на равнопоставеността между поколенията.

Италия може да бъде принудена да замрази някои от своите планирани публични разходи тази година, тъй като растежът на страната е по-бавен от прогнозата, заяви Европейската комисия. Брюксел прогнозира през февруари оскъпяване от 0,2% в Италия тази година, но Европейската комисия заяви, че растежът може да се окаже "дори по-бавен", тъй като глобалните и вътрешните фактори са намалили перспективите. Еwentуално преразглеждане в посока надолу допълнително ще разшири разликата в оценките на растежа, направени от италианското правителство, което основава бюджета си на свободни разходи за 2019 г. при предположение за растеж от 1%. След среща с италианския финансов министър относно италианския бюджет, Европейската комисия заяви при тези обстоятелства, че Италия вероятно ще бъде задължена да замрази 2 милиарда евро от разходите тази година, за да спази фискалните правила на ЕС. Рим се съгласи с Брюксел, че тези 2 милиарда евро ще бъдат изразходвани само ако икономическите условия не се влошат. Сега тази предпазна клауза обичайно трябва да бъде активирана, заяви Европейската комисия. Рим остава до голяма степен в несъответствие с правилата на ЕС, които изискват страните с големи публични дългове постепенно да ги намаляват. Дългът на Италия е над 132% от продукцията, което е второто най-голямо съотношение в ЕС след Гърция, която през последните години премина през три спасявания. Италианският министър на финансите го увери, че Италия ще спазва фискалните правила на ЕС в своите бюджетни планове за следващите години, които ще бъдат представени в Брюксел в края на април. Ясна многогодишна програма за реформи за увеличаване на заетостта и производителността, като същевременно намалява постоянния публичен дълг, ще вдигне средните годишни темпове на растеж и ще подобри приобщаването. Това е една от ключовите идеи за политиката на Икономическото проучване на Италия на ОИСП за 2019 г., започнато на 1 април 2019 г. от генералния секретар на ОИСП и министъра на финансите на Италия. Сред предложените в проучването реформи тези, които се отнасят до ефективността на публичната администрация и съдебната система, ще имат най-голямо въздействие върху растежа на БВП чрез укрепване на върховенството на закона, като по този начин ще подкрепят инвестициите и растежа на производителността. Разширяването на активните програми на пазара на труда и намаляването на социално осигурителните вноски също биха донесли големи ползи чрез насърчаване на заетостта и социалното приобщаване. По-ниски социални плащания за доходите на гражданите, за да се насърчат бенефициентите да търсят работа в официалния сектор и да въведат обезщетение за работещите за лица с ниски доходи. Намаляването на съотношението на публичния дълг чрез непрекъснато повишаване на първичния бюджетен излишък до над 2% е от съществено значение за справяне с риска за по-широката икономика на високото съотношение на публичния дълг. Закриването на схемата за ранно пенсиониране, въведена през 2019 г., ще освободи ресурси за насърчаване на заетостта и възможностите за младите хора, в допълнение към подобряването на равнопоставеността между поколенията. Годишната инфлация в Италия се очаква да нарасне до 1,0% през март 2019 г., със същата стойност както през предходния месец и в съответствие с пазарните очаквания. Годишната инфлация, която изключва енергията и непреработената храна, се очаква да нарасне с 0,5%, след като през февруари се увеличи с 0,4%. На месечна база, потребителските цени следва да нараснат с 0,3%, след повишение от 0,1% през предходния месец и съпоставяне на пазарните прогнози. Очаква се хармонизиращият индекс на потребителските цени да нарасне с 1,1% на годишна база, без промяна спрямо предходния месец; и да се възстанови месец-месец (2,3% от -0,3% през февруари). Нивото на безработица в Италия се увеличи до 10,7% през февруари 2019 г. от 10,5% през предходния месец и над пазарните очаквания от 10,5%. Броят на безработните нараства с 1,2%, а заетостта намалява с 0,1%.

Обединено кралство Великобритания

Британският парламент отхвърли споразумението за излизане на правителството от ЕС на 29 март за трети път. Правителството загуби с 344 гласа до 286, с разлика от 58 гласа. Британският министър-председател помоли Европейския съюз за допълнително отлагане на Брекзит до 30 юни. Лидерите на Европейския съюз предоставиха на Великобритания шестмесечно удължаване на Брекзит след пет часа преговори в Брюксел. Новият краен срок - 31 октомври - предотвратява възможността Великобритания да напусне ЕС без сделка. Обединеното кралство сега трябва да проведе европейски избори през май или да напусне на 1 юни без сделка. Британската икономика ще пострада седем пъти повече от останалата част на ЕС и ще изпадне в рецесия в случай на Брекзит без сделка, прогнозира МВФ в специален анализ в прогнозата си за световната икономика. Годишната инфлация в Обединеното кралство нарасна до 1,9% през февруари 2019 г. от 1,8% през предходния месец. Нивото на безработица в Обединеното кралство е 3,9% през трите месеца до февруари 2019 г., което е най-ниското си ниво от периода от ноември 1974 г. до януари 1975 г.

Британският парламент отхвърли споразумението за излизане на правителството от ЕС на 29 март за трети път. Правителството загуби с 344 гласа до 286, с разлика от 58, и означава, че Обединеното кралство е пропуснало крайния срок от ЕС да отложи Брекзит до 22 май и да напусне със сделка. Британският министър-председател помоли Европейския съюз за допълнително отлагане на Брекзит до 30 юни. Лидерите на Европейския съюз предоставиха на Великобритания шестмесечно удължаване на Брекзит след пет часа преговори в Брюксел. Новият краен срок - 31 октомври - предотвратява възможността Великобритания да напусне ЕС без сделка. Обединеното кралство сега трябва да проведе европейски избори през май или да напусне на 1 юни без сделка. ЕС изключи възможността за преговаряне на споразумението за оттегляне. "Курсът на действие ще бъде изцяло в ръцете на Обединеното кралство", заяви президентът на ЕС. "Те все още могат да ратифицират споразумението за оттегляне, в който случай удължаването може да бъде прекратено." Президентът на ЕС заяви, че Обединеното кралство също може да преосмисли стратегията си или да избере да отмени изцяло Брекзит. Той добави: "Нека завърши с послание към нашите британски приятели: Това разширение е толкова гъвкаво, колкото очаквах, и малко по-кратко, отколкото очаквах, но все още е достатъчно, за да намеря възможно най-доброто решение. Моля, не губете време този път." Министър-председателят води преговори с лидера на опозиционната лейбъристка партия в опит да намери изход от безизходицата на Брекзит. Британската икономика ще пострада седем пъти повече от останалата част на ЕС и ще изпадне в рецесия в случай на Брекзит без сделка, прогнозира МВФ в специален анализ в прогнозата си за световната икономика. МВФ оценява спад на brutния вътрешен продукт от 1,4% през годината след Брекзит и по-нататъшен спад от 0,8% през втората година. Икономиката на ЕС също ще бъде засегната, прогнозира фондът, но всяка щета ще бъде много по-малка и би ограничила растежа с 0,5% през 2021 г. „Брекзит без сделка, която сериозно нарушава веригите за доставки и увеличава търговските разходи, може потенциално да има голямо и дълго отрицателно въздействие върху икономиките на Обединеното кралство и ЕС, заяви МВФ. За разлика от това, основната прогноза на фонда се основава на сценарий, при който Брекзит със сделка ще има само ограничени търговски разходи и растеж от 1,2% през 2019 г. и 1,4% през 2020 г. Тези прогнози бяха ревизирани надолу съответно от 1,5% и 1,6% от междинните прогнози през януари. Годишната инфлация в Обединеното кралство нарасна до 1,9% през февруари 2019 г. от 1,8% през предходния месец и над пазарните очаквания от 1,8%. Цените продължиха да се увеличават главно поради храните, алкохола и тютюна, както и от услугите за отпочиване и култура. Годишният темп на базова инфлация, който изключва цените на енергията, храните, алкохола и тютюна, е нараснал с 1,8%, като се е понижил от 1,9% през януари и малко под пазарния консенсус от 1,9%. На месечна база, потребителските цени нараснаха с 0,5%, като се възстановиха от спад от 0,8% през предходния месец и в съответствие с прогнозите. Това е най-високата месечна инфлация от август миналата година. Нивото на безработица в Обединеното кралство е 3,9% през трите месеца до февруари 2019 г., което е най-ниското си ниво от периода от ноември 1974 г. до януари 1975 г. и е в съответствие с пазарните очаквания. Заетостта продължи да нараства със стабилни темпове, въпреки че несигурността на Брекзит и общото нарастване на заплащането е най-високото от средата на 2008 г.

САЩ

Американската икономика нарасна с 2,2% на годишна база през четвъртото тримесечие на 2018 г., значително под ръста от 2,6% при предишната оценка и растежа от 3,4% през предходния период. Брутният вътрешен продукт (БВП) в САЩ нарасна с 3% през четвъртото тримесечие на 2018 г. спрямо същото тримесечие на предходната година. Имайки предвид цялата 2018 г., икономиката нарасна с 2,9%, най-големият растеж от 2015 г. насам и надхвърляйки растежа от 2,2% през 2017 г. Годишният темп на инфлация в САЩ нарасна до 1,9% през март 2019 в сравнение с най-ниското ниво от 2,5 години от 1,5% през предходния месец. Равнището на основната инфлация, което изключва променливи позиции като храна и енергия, намалю до 2% през март от 2,1% през февруари. Безработицата в САЩ достигна 3,8% през март 2019 г., без промяна спрямо предходния месец.

Американската икономика нарасна с 2,2% на годишна база през четвъртото тримесечие на 2018 г., значително под ръста от 2,6% при предишната оценка и растежа от 3,4% през предходния период. Този ръст се сравнява с пазарните очаквания от 2,4%. Разходите за лично потребление и нефинансовите инвестиции в основен капитал нараснаха по-малко от очакваното и публичните разходи намалюха. От друга страна, намалението от нетната търговия е по-малко от очакваното, тъй като износьт нараства, а вносът се увеличава с по-слаби темпове. Брутният вътрешен продукт (БВП) в САЩ нарасна с 3% през четвъртото тримесечие на 2018 г. спрямо същото тримесечие на предходната година. Имайки предвид цялата 2018 г., икономиката нарасна с 2,9%, най-големият растеж от 2015 г. насам и надхвърляйки растежа от 2,2% през 2017 г. Годишният темп на инфлация в САЩ нарасна до 1,9% през март 2019 в сравнение с най-ниското ниво от 2,5 години от 1,5% през предходния месец и малко над пазарния консенсус от 1,8%. Равнището на основната инфлация, което изключва променливи позиции като храна и енергия, намалю до 2% през март от 2,1% през февруари, оставайки малко под прогнозите от 2,1%. На месечна база потребителските цени нараснаха с 0,4% през март, най-голямото нарастване от януари 2018 г., след повишение от 0,2% през февруари и в сравнение с пазарните очаквания от 0,3%. Безработицата в САЩ достигна 3,8% през март 2019 г., без промяна спрямо предходния месец и в съответствие с пазарните очаквания. Броят на безработните лица намалюва с 24 хил. До 6.2 млн., А заетостта намалюва с 201 хил. До 156,7 млн. души. Коефициентът на участие на работната сила спадна с 0,2% на 63,0% и показва слабо движение през последните 12 месеца. Съотношението между заетостта и населението е намалюло с 0,1% до 60,6% през март и се колебае между 60,6% - 60,7% от октомври 2018 г. насам.

Япония

Брутният вътрешен продукт (БВП) в Япония нарасна с 0,3% през четвъртото тримесечие на 2018 г. спрямо същото тримесечие на предходната година. За 2018 г. като цяло икономиката е нараснала с 0,8% в сравнение с 1,9% експанзия през 2017 година. Инфлацията в Япония възлезе на 0,2% на годишна база през февруари 2019 г., без промяна спрямо 15-месечния минимум от предходния месец. Сезонният коефициент на безработица в Япония се понижи неочаквано до 2,3% през февруари 2019 г. от 2,5% през предходния месец.

Брутният вътрешен продукт (БВП) в Япония нарасна с 0,3% през четвъртото тримесечие на 2018 г. спрямо същото тримесечие на предходната година. За 2018 г. като цяло икономиката е нараснала с 0,8% в сравнение с 1,9% експанзия през 2017 година. Инфлацията в Япония възлезе на 0,2% на годишна база през февруари 2019 г., без промяна спрямо 15-месечния минимум от предходния месец и под пазарните очаквания от 0,3%. Цените на храните и транспорта и комуникациите паднаха за трети пореден месец, докато разходите за жилища бяха равни. Годишната основна потребителска инфлация, която изключва прясна храна, се понижи до 0,7% през февруари от 0,8% през януари и също под пазарния консенсус от 0,8%. Тази цифра е доста под целта на Банката на Япония от 2%. На сезонно коригираната месечна база, потребителските цени бяха непроменени през февруари, след повишение от 0,3% през януари. Сезонният коефициент на безработица в Япония се понижи неочаквано до 2,3% през февруари 2019 г. от 2,5% през предходния месец, докато пазарите очакваха 2,5%. Това е най-ниският процент на безработица от септември миналата година. Година по-рано нивото на безработица е по-високо – 2,5%. В същото време съотношението между работници и служители остава непроменено на 1.63 и съответства на консенсуса. Равнището на безработица сред младите хора, измерващо търсещите работа лица на възраст между 15 и 24 години, се повиши до 3,4% през февруари от 3,2% през януари.

Китай

Китайската икономика нарасна с 6,4% на годишна база през първо тримесечие на 2019 г., със същия темп, както през предходното тримесечие. Последното отчитане на БВП остава на най-ниските си нива от световната финансова криза, като финансовите рискове се влошават от тревожни задбалансови заеми от местните власти, при интензивен търговски конфликт със САЩ и смекчаване на вътрешното търсене. На тримесечна база, икономиката нарасна с 1.4% през първото тримесечие, в сравнение с 1.5% ръст в предходния период. Китайската икономика ще нарасне с около 6,3% тази година, според доклад на Азиатската банка за развитие. Китай е решил да намали вноската на работодателя в социално-осигурителния фонд от 18-20% до 16% и да намали ставката на ДДС от 16% на 13%. Това е в допълнение към предварително обявеното намаление на корпоративния данък върху първите 3 милиона CNY (447,000 USD) от облагаемия доход. Американският президент Тръмп се срещна с китайския вицепремиер Лиу Хе на 9 април и каза, че двете страни ще знаят „през следващите четири седмици“ дали може да бъде постигната търговска сделка. Най-вероятният сценарий остава неразрешими търговски преговори с постоянни разногласия по много въпроси, включително защита на интелектуалната собственост, лоялна конкуренция и балансирани двустранни търговски отношения. Инфлацията в Китай нарасна до 2,3% на годишна база през март 2019 г. от 1,5% през предходния месец.

Китайската икономика нарасна с 6,4% на годишна база през първо тримесечие на 2019 г. със същия темп, както през предходното тримесечие, но малко над пазарните очаквания за 6,3% експанзия. Ръстът на промишленото производство се ускори значително и потребителското търсене се засили в рамките на правителствените политики за растеж, които помогнаха за стабилизиране на настроеността, разтърсени от търговския спор със САЩ. Последното отчитане на БВП остава на най-ниските си нива от световната финансова криза, като финансовите рискове се влошават от тревожни задбалансови заеми от местните власти, при интензивен търговски конфликт със САЩ и смекчаване на вътрешното търсене. Индустриалното производство нарасна с 8,5% на годишна база през март, като лесно надхвърли консенсуса на пазара с 5,9% увеличение и ускори увеличението от 5,3% през предходния период. Това е най-бързото нарастване на индустриалното производство от юли 2014 г., когато показателят отбеляза ръст от 9%. Отчитайки първите три месеца на 2019 г., промишленото производство се е увеличило с 6,5% в сравнение със същия период на миналата година. Продажбите на дребно нарастват с 8,7% на годишна база през март, по-бързо от 8,2% за предходния период и над пазарните очаквания от 8,4%. От януари до март инвестициите в дълготрайни активи са нараснали с 6,3% в сравнение с предходната година, по-силно от ръста от 6,1% през предходното тримесечие и в съответствие с пазарния консенсус. На тримесечна база, икономиката нарасна с 1.4% през първото тримесечие, в сравнение с 1.5% ръст в предходния период и съответстващо на пазарните очаквания. Това е най-слабият тримесечен темп на растеж от първото тримесечие на 2016 година. Китайската икономика ще нарасне с около 6,3% тази година, според доклад на Азиатската банка за развитие. Растежът е в съответствие с целта на китайското правителство и се очаква да продължи през следващата година, като прогнозата за растеж от 6,1% за 2020 г. е. Това е спад от 6,8% през 2017 г. и 6,6% през 2018 г. Подобряването на инвестиционните възможности за чужденци ще засили притока на капитали в страната. Китай е решил да намали вноската на работодателя в социално-осигурителния фонд от 18-20% (с известни различия между регионите) до 16% и да намали ставката на ДДС от 16% на 13% (за повечето предприятия). Това е в допълнение към предварително обявеното намаление на корпоративния данък върху първите 3 милиона CNY (447,000 USD) от облагаемия доход. Тези политически стъпки са своевременни и полезни в борбата с натиска за намаляване на икономическия растеж, но те също повишават риска от бъдеща дългова криза. Загубата на държавни приходи няма да бъде изцяло пропорционална на тези намаления на ставките, тъй като правителството ке затегне прилагането, за да намали укриването на данъци. Пакетът от политики вероятно ще увеличи бюджетния дефицит на централното правителство от 2,8% на БВП на около 5% и ще увеличи държавния дълг от около 47% от БВП до около 70% в средносрочен план. Американският президент Тръмп се срещна с китайския вицепремиер Лиу Хе на 9 април и каза, че двете страни ще знаят „през следващите четири седмици“ дали може да бъде постигната търговска сделка. "Глобал таймс", вестник, свързан с водещия вестник на Китайската комунистическа партия, "Народен ежедневник", заяви, че предложението на Тръмп, че може да бъде постигнато споразумение до края на месеца, е "просто с несигурен график". Официалната агенция "Синхуа" заяви, че двете страни са постигнали "нов напредък" по споразумението, а говорителят на Белия дом Сара Сандърс каза, че все още има "значителна работа" в търговските преговори с Пекин. Най-вероятният сценарий остава неразрешими търговски преговори с постоянни разногласия по много въпроси, включително защита на интелектуалната собственост, лоялна конкуренция и балансирани двустранни търговс-

Април 2019 г.

ки отношения. Инфлацията в Китай нарасна до 2,3% на годишна база през март 2019 г. от 1,5% през предходния месец, в съответствие с пазарния консенсус. Това е най-високият процент от октомври миналата година, главно поради покачането на цените на храните, тъй като избухването на африканска чума по свинете е довело до повишаване на цената на свинята. Политически чувствителната инфлация на храните се повиши до 13-месечен връх от 4,1% през март от 0,7% през предходния месец. Разходите за нехранителни стоки нараснаха с 1,8% през март, малко по-скъпо от предишния месец с 1,7%. Годишната основна инфлация, която премахва нестабилните цени на храните и енергията, през март бе 1,8%, както през февруари. На месечна база, потребителските цени спаднаха с 0,4% през март, след увеличение от 1% през февруари и в сравнение с пазарните очаквания за спад от 0,2%.

Турция

Министърът на финансите Берат Албайрак на пресконференция в Истанбул разкри програмата за подпомагане на свиващата се икономика на Турция. Пакетът от реформи представлява мерки през 2019г., насочени основно към финансовия сектор. Според плана, правителството ще вкара пресен капитал в държавните банки в размер на 28 милиарда лири (4,9 милиарда долара) в замяна на облигации със специална цел. Правителството цели да запази съотношението на бюджетния дефицит към БВП от 1,8%, като постигането на тази цел за края на годината изглежда много трудно. Промисленото производство на Турция спада шест поредни месеца, като спадът е на стойност от 5,1% на годишна база през февруари. За 2019 г. оценката на КВС за спада на БВП на Турция е -1,5%. ОИСП очаква спад от -1,8% през същата година. МВФ очаква свиване в Турция с -2,5% през 2019 г. Годишната инфлация в Турция се повиши до 19,71% през март 2019 г. от шестмесечния минимум от 19,67% през предходния месец. Равнището на безработица в Турция нарасна до 14,7% през декември 2018 г. - февруари 2019 г. от 10,8% през същия период на предходната година. Това е най-високата безработица от периода от февруари до април 2009 г.

Министърът на финансите Берат Албайрак на пресконференция в Истанбул разкри дългоочакваната програма за подпомагане на свиващата се икономика на Турция. Пакетът от реформи представлява мерки през 2019г., насочени основно към финансовия сектор. Според плана, правителството ще вкара пресен капитал в държавните банки в размер на 28 милиарда лири (4,9 милиарда долара) в замяна на облигации със специална цел. Ще бъдат създадени два нови фонда с цел да се поеме част от лошите кредити в банковата система, с фокус върху енергийния сектор и сектора на недвижимите имоти. Банките ще работят и изолират необслужваните кредити в секторите и ще ги прехвърлят на двата фонда, които ще се управляват от банки, както и от местни и международни инвеститори. Макар че планът е да се увеличи дълговото бреме на публичния сектор, ако се управлява правилно, това ще облекчи част от проблема с дълга на реалния сектор. Държавните банки, които бяха кредитори за стимулиране на растежа през последните няколко години, но не са в състояние да съберат част от отпуснатите кредити. Критичната точка, разбира се, става подборът на компаниите, които ще бъдат прехвърлени по вече създадените фондове. Министърът на финансите и финансите също добавиха, че частните банки работят отделно по собствените си планове за набиране на капитал и ще емитират нов капитал, когато е необходимо. Бюджетът на централното правителство на Турция отбеляза дефицит от 24,5 млрд. турски лири през март в сравнение с миналогодишния дефицит от 20,2 млрд. турски лири. Съотношението на годишния бюджетен дефицит към БВП се е повишило с 0,1% спрямо май до 2,3% през март, над целта от края на годината от 1,8%. През последните 12 месеца до март съотношението на първичния баланс спрямо БВП е -0,1% значително под целта за края на годината - 0,8% (излишък). Правителството цели да запази съотношението на бюджетния дефицит към БВП от 1,8%, като постигането на тази цел за края на годината изглежда много трудно. Очаква се бюджетният дефицит да достигне около 3,5% от БВП до края на 2019 г. Според данните, публикувани на 16 април, промисленото производство на Турция спада шест поредни месеца, като спадът е на стойност от 5,1% на годишна база през февруари. Това е подобрение в сравнение със свиването от януари 2019 г. със 7,4% на годишна база. Слабото състояние на промисленото производство отново се дължи на производството на междинни стоки, което отчете спа от 9,7% на годишна база, докато производството на капиталови стоки също се понижи с 7,8% на годишна база. Дълготрайните стоки и енергията бяха единствените категории, които отбелязаха ръст. В допълнение към 7,8% спад на капиталовите стоки, производството на машини и оборудване отчете 17,1% спад на годишна база е доказателство, че няма възраждане на инвестиционните настроения. Така индустриалният мениджърски индекс на покупките в Турция за март се увеличи до 47,2 през март 2019 г. от 46,4 през февруа-

Април 2019 г.

ри, което все още сочи към 12-тия месец на свиване на производствената активност. Износът на Турция се е свил с 0,3% на годишна база през март и може само да нарасне с 3,34% през първото тримесечие на 2019 г.; цифра, която прави несигурен ръста на БВП въз основа на износа. За 2019 г. оценката на КВС за спада на БВП на Турция е -1,5%. Оценката на Европейската комисия е свиването на БВП на Турция в реалния БВП с -1,5%. ОИСР очаква спад от -1,8% през същата година. МВФ очаква свиване в Турция с -2,5% през 2019 г. Годишната инфлация в Турция се повиши до 19,71% през март 2019 г. от шестмесечния минимум от 19,67% през предходния месец, докато пазарите очакваха спадът да достигне 19,57%. Цените се увеличават по-бързо главно за храни и безалкохолни напитки. Годишният базов процент на инфлация, който изключва енергията, храните и безалкохолните напитки, алкохолните напитки, тютюна и златото, спадна до седеммесечен минимум до 17,53% през март 2019 г. от 18,12% през предходния месец. На месечна база, потребителските цени се повишиха с 1,03%, след увеличение от 0,16% през февруари и над пазарните очаквания за ръст от 0,92%. Според новата икономическа програма на Турция (NEP), обявена през септември 2018 г., целта на инфлацията в страната е 15,9% през 2019 г., 9,8% през следващата година и 6,0% през 2021 г. През януари Централната банка на Турция преразгледа прогнозата си за инфлацията в края на годината. до 14,6% през 2019 г. от предишните 15,2%. След това се предвижда той да спадне до 8,2% в края на 2020 г. и 5,4% в края на 2021 г., преди да се стабилизира около 5% в средносрочен план. Равнището на безработица в Турция нарасна до 14,7% през декември 2018 г. - февруари 2019 г. от 10,8% през същия период на предходната година. Това е най-високата безработица от периода от февруари до април 2009 г. Равнището на безработица сред младите хора, което измерва търсещите работа лица на възраст между 15 и 24 години, също рязко се повиши до 26,7% от 19,9% през същия месец преди година. На сезонно изгладената база нивото на безработица се повиши до 13,3% през януари от 12,7% през декември.

Политика на Централните банки

ЕЦБ

Въз основа на редовния си икономически и паричен анализ ЕЦБ взе решение да не променяме основните лихвени проценти на ЕЦБ. ЕЦБ продължава да очаква те да се задържат на сегашното си равнище най-малко до края на 2019 г., и във всеки случай толкова дълго, колкото е необходимо, за да се осигури по-нататъшно устойчиво доближаване на инфлацията до равнища под, но близо до 2% в средносрочен план. ЕЦБ възнамерява да продължи да реинвестира в пълен размер погашенията по главници на ценни книжа с настъпващ падеж, придобити по програмата за закупуване на активи, в продължителен период от време след датата, на която да започне да повишава основните лихвени проценти на ЕЦБ, и във всеки случай толкова дълго, колкото е необходимо, за да се поддържат благоприятни условия на ликвидност и значителна степен на нерестриktivност на паричната политика. При ценообразуването в новите целеви операции по дългосрочно рефинансиране ЦОДР-III ще се взема предвид задълбочена оценка на трансмисионния канал на паричната политика в банките, както и бъдещата динамика на икономическите перспективи.

Пресконференция на Марио Драги, председател на ЕЦБ и Луис де Гиндос, заместник-председател на ЕЦБ след заседанието на Управителния съвет на ЕЦБ, 10 април 2019 г:

Въз основа на редовния си икономически и паричен анализ ЕЦБ взе решение да не променяме основните лихвени проценти на ЕЦБ. ЕЦБ продължава да очаква те да се задържат на сегашното си равнище най-малко до края на 2019 г., и във всеки случай толкова дълго, колкото е необходимо, за да се осигури по-нататъшно устойчиво доближаване на инфлацията до равнища под, но близо до 2% в средносрочен план. ЕЦБ възнамерява да продължи да реинвестира в пълен размер погашенията по главници на ценни книжа с настъпващ падеж, придобити по програмата за закупуване на активи, в продължителен период от време след датата, на която да започне да повишава основните лихвени проценти на ЕЦБ, и във всеки случай толкова дълго, колкото е необходимо, за да се поддържат благоприятни условия на ликвидност и значителна степен на нерестриktivност на паричната политика. Управителният съвет има готовност да внесе корекции във всички свои инструменти, както е целесъобразно, за да осигури по-нататъшното устойчиво доближаване на инфлацията до определеното от него целево равнище. Подробности за конкретните ред и условия на новата поредица целеви операции по дългосрочно рефинансиране (ЦОДР) ще бъдат съобщени на някое от предстоящите заседания на Управителния съвет. По-специално, при ценообразуването в новите ЦОДР-III ще се взема предвид задълбочена оценка

Април 2019 г.

на трансмисионния канал на паричната политика в банките, както и бъдещата динамика на икономическите перспективи. В контекста на редовната оценка ЕЦБ ще вземе предвид също дали запазването на благоприятните последици от отрицателните лихвени проценти за икономиката изисква смекчаване на потенциалните им странични ефекти, ако има такива, върху посредническата функция на банките. Постъпващата информация след последното заседание на Управителния съвет в началото на март потвърждава, че забавянето на инерцията за растеж продължава и през тази година. Макар да са налице признаци за отзвучаване на някои специфични вътрешни фактори, възпиращи растежа, неблагоприятни фактори в глобален план продължават да забавят динамиката му в еврозоната. Запазването на несигурността, свързана с геополитически фактори, на заплахата от протекционизъм и на уязвимостите във възникващите пазари се отразява върху икономическите нагласи. Същевременно по-нататъшното нарастване на заетостта и на заплатите продължава да допринася за устойчивостта на икономиката в еврозоната и за постепенното повишаване на инфлационния натиск. Все пак продължава да е необходима значителна степен на нерестриктивност на паричната политика, за да се запазят благоприятните условия на финансиране и да се поддържа икономическият подем и по този начин да се осигури по-нататъшното устойчиво доближаване на инфлацията към равнища под, но близо до 2% в средносрочен план. Съществен стимул от страна на паричната политика все така се осигурява от ориентир на ЕЦБ за основните лихвени проценти на ЕЦБ, подсилен от реинвестирането на значителния обем придобити активи и от новата поредица ЦОДР. През четвъртото тримесечие на 2018 г. реалният БВП на еврозоната нарасна с 0,2% на тримесечна база, след като през третото тримесечие бе отбелязал прираст от 0,1%. Постъпващите данни продължават да са слаби, особено за преработващата промишленост, главно поради забавянето на външното търсене, съчетано с определени специфични фактори по държави и сектори. Тъй като въздействието на тези фактори се оказва малко по-продължително, очаква се отслабването на инерцията за растеж да продължи и през тази година. В перспектива ефектът от тези неблагоприятни фактори се очаква да отзвучи. Икономическият подем в еврозоната все така ще бъде подпомаган от благоприятните условия за финансиране, по-нататъшното нарастване на заетостта и увеличаващите се заплати, както и от продължаващия, макар и малко по-бавен, подем в световната икономика. Рисковете, свързани с перспективите за растеж на еврозоната, все така клонят в низходяща посока поради продължаващата несигурност, породена от геополитически фактори, заплахата от протекционизъм и уязвимости във възникващите пазари. Според предварителната оценка на Евростат годишната ХИПЦ инфлация в еврозоната беше 1,4% през март 2019 г. след 1,5% през февруари, главно в отражение на отслабване на инфлацията на цените на храните, услугите и неенергийните промишлени стоки. Въз основа на настоящите фючърсни цени на петрола е вероятно общата инфлация да отслабва през следващите месеци. Измерителите на базисната инфлация остават като цяло слаби, но натискът от страна на разходите за труд се засили и разшири в условията на високо равнище на натоварване на производствените мощности и затыгане на условията на пазарите на труда. В перспектива се очаква базисната инфлация да се повишава в средносрочен план, подпомагана от нашите мерки по паричната политика, продължаващия икономически подем и увеличаващия се растеж на заплатите. Що се отнася до паричния анализ, прирастът на широкия паричен агрегат (M3) нарасна до 4,3% през февруари 2019 г. спрямо 3,8% през януари. Ако ЕЦБ се абстрахира от известната колебливост на месечните потоци, прирастът на M3 все така се опира на отпускането на кредити от банките, независимо от забавянето на кредитната динамика в последно време. Тесният паричен агрегат M1 продължава да има най-голям принос за растежа на широките пари. Годишният темп на прираст на кредитите за нефинансови предприятия се повиши до 3,7% през февруари 2019 г. спрямо 3,4% през януари, главно в отражение на базов ефект. Ако се абстрахираме от краткосрочната колебливост, годишният темп на прираст на кредитите за нефинансови предприятия се забавил през последните месеци в отражение на типично настъпващата със закъснение реакция на забавянето на икономическия растеж. Същевременно през февруари годишният прираст на кредитите за домакинствата остана в общи линии непроменен на равнище 3,3%. Проучването на банковото кредитиране в еврозоната за първото тримесечие на 2019 г. показва, че като цяло условията за предоставяне на кредити от банките остават благоприятни. Мерките на ЕЦБ по паричната политика, включително новата поредица от ЦОДР, която ЕЦБ обяви през март, ще допринесат за запазване на благоприятните условия за банков кредитиране и ще продължат да подпомагат достъпа до финансиране, особено за малки и средни предприятия. В обобщение съпоставянето на резултатите от икономическия анализ със сигналите от паричния анализ потвърждава, че все още е необходима съществена степен на нерестриктивност на паричната политика, за да продължи устойчивото доближаване на инфлацията до равнища под, но близо до 2% в средносрочен план. За да се извлече максимална полза от нашите мерки по паричната политика, други области на политиките трябва да допринесат по-решително за увеличаване на потенциала за дългосрочен растеж и за намаляване на уязвимостта. Осъ-

Април 2019 г.

ществуването на структурните реформи в държавите от еврозоната трябва да бъде ускорено значително, за да се увеличи устойчивостта, да се намали структурната безработица и да се засилят производителността и потенциалът за растеж в еврозоната. Що се отнася до фискалната политика, леко експанзионистичната фискална позиция в еврозоната и действието на автоматични стабилизиращи механизми подпомагат икономическата активност. Същевременно държавите с висок държавен дълг трябва да продължат да възстановяват фискалните си буфери. Всички държави следва да увеличат усилията си за постигане на композиция на публичните финанси, която в по-голяма степен да благоприятства растежа. Аналогично, прозрачното и последователно прилагане на рамката на Европейския съюз за фискално и икономическо управление, с течение на времето и във всички държави, продължава да е от решаващо значение за засилване на устойчивостта на икономиката на еврозоната. Приоритет остава подобряването на функционирането на икономическия и паричен съюз. Управителният съвет приветства усилията, които се полагат в тази област, и призовава за по-нататъшни конкретни и решителни стъпки за доизграждане на банковия съюз и съюза на капиталовите пазари.

Централна банка на Англия

Комитетът по парична политика на Банката на Англия (МРС) определя паричната политика за постигане на целта за 2% инфлация и по начин, който помага да се поддържа растежа и заетостта. На заседанието, приключващо на 20 март 2019 г., Комитетът по парична политика гласува единодушно, за да запази основната лихва на 0,75%. Комитетът гласува единодушно за запазване на запасите от нефинансови инвестиции от корпоративни облигации с нефинансов лихвен процент, финансирани от емитирането на резерви на централните банки, на 10 млрд. паунда. Комитетът също гласува единодушно, че запасите от покупки на държавни облигации на Обединеното кралство, финансирани чрез емитирането на резерви на централните банки, възлизат на 435 млрд. паунда. Икономическите перспективи ще продължат да зависят в значителна степен от характера и времето на оттегляне от ЕС, по-специално: новите търговски споразумения между Европейския съюз и Обединеното кралство; дали преходът към тях е рязък или гладък; и как реагират домакинствата, предприятията и финансовите пазари. Подходящият път на паричната политика ще зависи от баланса на тези ефекти върху търсенето, предлагането и валутния курс. Отговорът на паричната политика на Брекзит, независимо от неговата форма, няма да бъде автоматичен и може да бъде в която и да е посока.

Комитетът по парична политика на Банката на Англия (МРС) определя паричната политика за постигане на целта за 2% инфлация и по начин, който помага да се поддържа растежа и заетостта. На заседанието, приключващо на 20 март 2019 г., Комитетът по парична политика гласува единодушно, за да запази основната лихва на 0,75%. Комитетът гласува единодушно за запазване на запасите от нефинансови инвестиции от корпоративни облигации с нефинансов лихвен процент, финансирани от емитирането на резерви на централните банки, на 10 млрд. паунда. Комитетът също гласува единодушно, че запасите от покупки на държавни облигации на Обединеното кралство, финансирани чрез емитирането на резерви на централните банки, възлизат на 435 млрд. паунда. От предишното заседание на комисията новините в икономическите данни са смесени, но прогнозите за инфлационния доклад на Комитета през февруари се потвърждават. В тези прогнози се очакваше по-слаба краткосрочна перспектива да доведе до малка разлика в растежа през тази година. Впоследствие ръстът на търсенето надхвърля по-слабия темп на нарастване на предлагането и по-високо търсене, очаквано през втората половина на прогнозния период.

Продължава широкото смекчаване на световния БВП и растежа на търговията. Глобалните финансови условия се успокоиха, отчасти подкрепени от обявени по-благоприятни политики в някои големи икономики. Променящите се очаквания относно потенциалния характер и момента на оттеглянето на Обединеното кралство от Европейския съюз продължи да води до нестабилност на цените на британските активи, по-специално обменния курс на стерлинга. Несигурността по Брекзит продължава да оказва влияние върху доверието и краткосрочната икономическа активност, особено на бизнес инвестициите. Ръстът на заетостта е силен, въпреки че показателите сочат, че перспективите са се смекчили. Повечето показатели за потребителските разходи са в съответствие с продължаващия умерен растеж. Както вече отбеляза Комитетът, краткосрочните икономически данни могат да дадат сигнал за по-малка средносрочна перспектива за растеж. Инфлацията нарасна леко до 1.9% през февруари и се очаква да остане близо до целта от 2% през следващите месеци. Пазарът на труда остава ограничен и годишното нарастване на заплатите, след като се увеличи през 2018 г., остава около 3,5%. Като се има предвид продължаващата слабост на растежа на производителността, растежът на разходите за

Април 2019 г.

единица заплата също се е повишил, въпреки че други показатели за вътрешно генерираната инфлация остават скромни. Прогнозите на Комитета за инфлационния доклад през февруари бяха обусловени от плавното приспособяване към средните стойности на редица възможни резултати за евентуалните търговски отношения на Обединеното кралство с Европейския съюз. Комитетът продължава да преценява, че ако икономиката се развива в широки граници в съответствие с тези предвиждания, продължаващото затягане на паричната политика през прогнозния период, с постепенно темпо и в ограничена степен, би било целесъобразно да се възстанови устойчивата цел за инфлация от 2% в обичайния хоризонт. Икономическите перспективи ще продължат да зависят в значителна степен от характера и времето на оттегляне от ЕС, по-специално: новите търговски споразумения между Европейския съюз и Обединеното кралство; дали преходът към тях е рязък или гладък; и как реагират домакинствата, предприятията и финансовите пазари. Подходящият път на паричната политика ще зависи от баланса на тези ефекти върху търсенето, предлагането и обменния курс. Отговорът на паричната политика на Брекзит, независимо от неговата форма, няма да бъде автоматичен и може да бъде в която и да е посока. На заседанието Комитетът по парична политика прецени, че настоящата позиция на паричната политика е подходяща. Комитетът винаги ще действа за постигане на целта за инфлация от 2%.

Федерален резерв на САЩ

Инфлацията в дългосрочен план се определя предимно от паричната политика и следователно Федералния Комитет на Открития Пазар има възможност да определи по-дългосрочна цел за инфлацията. Комитетът потвърждава своята преценка, че инфлацията в размер на 2%, измерена чрез годишната промяна в индекса на цените на личните потребителски разходи, е най-последователна в дългосрочен план със законовия мандат на Федералния резерв. Комитетът би бил загрижен, ако инфлацията продължава да се движи над или под тази цел. Максималното равнище на заетост до голяма степен се определя от немонетарни фактори, които влияят върху структурата и динамиката на пазара на труда. В най-новите прогнози средната оценка на участниците във Федералния Комитет на Открития Пазар за по-дългосрочния нормален процент на безработица е 4,4%.

Декларация за по-дългосрочните цели и стратегията за паричната политика. Инфлацията, заетостта и дългосрочните лихвени проценти се променят във времето в отговор на икономическите и финансовите смущения. Освен това действията на паричната политика имат склонност да влияят върху икономическата активност и цените с лаг. Ето защо политическите решения на Федералния Комитет на Открития Пазар отразяват неговите дългосрочните цели, неговата средносрочна перспектива и неговите оценки на баланса на рисковете, включително рисковете за финансовата система, които биха могли да попречат на постигането на целите на Комитета. Инфлацията в дългосрочен план се определя предимно от паричната политика и следователно Комитетът има възможност да определи по-дългосрочна цел за инфлацията. Комитетът потвърждава своята преценка, че инфлацията в размер на 2%, измерена чрез годишната промяна в индекса на цените на личните потребителски разходи, е най-последователна в дългосрочен план със законовия мандат на Федералния резерв. Комитетът би бил загрижен, ако инфлацията продължава да се движи над или под тази цел. Ясното информироване на обществеността за тази симетрична цел за инфлацията помага за стабилизирането на дългосрочните инфлационни очаквания, като по този начин се насърчава стабилността на цените и умерените дългосрочни лихвени проценти и се повишава способността на Комитета да насърчава максималната заетост в условията на значителни икономически смущения. Максималното равнище на заетост до голяма степен се определя от немонетарни фактори, които влияят върху структурата и динамиката на пазара на труда. Тези фактори могат да се променят с времето и може да не са директно измерими. Следователно не би било уместно да се посочва фиксирана цел за заетост; по-скоро политическите решения на Комитета трябва да бъдат информирани чрез оценки на максималното равнище на заетост, като се признава, че такива оценки са непременно несигурни и подлежат на преразглеждане. Комитетът разглежда широк кръг от показатели при извършването на тези оценки. Информацията за оценките на участниците в Комитета за по-дългосрочните нормални темпове на растеж на производството и безработицата се публикува четири пъти годишно в резюмето на икономическите прогнози на Федералния Комитет на Открития Пазар. Например в най-новите прогнози средната оценка на участниците във Федералния Комитет на Открития Пазар за по-дългосрочния нормален процент на безработица е 4,4%. При определянето на паричната политика, Комитетът се стреми да смекчи отклоненията на инфлацията от дългосрочната си цел и отклоненията в заетостта от оценките на Комитета за максималното му равнище. Тези

цели като цяло се допълват. Въпреки това, при обстоятелства, при които Комитетът преценява, че целите не са взаимно допълващи се, той следва балансиран подход при насърчаването им, като взема предвид големината на отклоненията и потенциално различните времеви хоризонти, за които се очаква заетостта и инфлацията да се върнат на равнища в съответствие с неговия мандат.

Централна банка на Япония

Условията за финансиране на фирмите и домакинствата са много благоприятни. Разширяването във финансовия цикъл продължи. Финансовите и икономическите дейности като цяло обаче не показват признаци на прегряване, както се наблюдава по време на периода на балона в края на 80-те години. Японската финансова система поддържа стабилността като цяло. Големите финансови институции агресивно разшириха своите глобални дейности, което доведе до увеличаване на системното им значение и глобалната финансова свързаност. Регионалните финансови институции станаха по-активни във вътрешното кредитиране на предприятия със среден риск и индустрията на недвижими имоти, както и при инвестициите в ценни книжа.

Резюме на доклада за финансовата система на Банката на Япония.

Условията за финансиране на фирмите и домакинствата са много благоприятни. Разширяването във финансовия цикъл продължи. Финансовите и икономическите дейности като цяло обаче не показват признаци на прегряване, както се наблюдава по време на периода на балона в края на 80-те години. Продължава бързият растеж на невъзвръщаемите кредити за недвижими имоти и отклонението в съотношението на кредитите за недвижими имоти към БВП от тенденцията е отбелязало рекордно ниво за периода след балона. Въз основа на широк спектър от показатели, включително цените на земята, японският пазар на недвижими имоти не може да бъде преценен като прегряващ. Въпреки това, възможните уязвимости на пазара на недвижими имоти изискват голямо внимание, тъй като финансовите институции (ФИ), които са активни в отпускането на заеми на фирми за отдаване под наем, обикновено имат сравнително ниски коефициенти на капиталова адекватност. Японската финансова система поддържа стабилността като цяло. Финансовите институции като цяло имат силна устойчивост по отношение на капитала и ликвидността по време на опасни събития, като например глобалната финансова криза. Въпреки това, рентабилността на местните депозитни и кредитни дейности продължава да намалява. Това изглежда се дължи най-вече на структурни фактори като намаляване на очакванията за растеж и спад в търсенето на кредити, както и на продължителната среда с ниски лихвени проценти. В отговор големите финансови институции агресивно разшириха своите глобални дейности, което доведе до увеличаване на системното им значение и глобалната финансова свързаност. Регионалните финансови институции станаха по-активни във вътрешното кредитиране на предприятия със среден риск и индустрията на недвижими имоти, както и при инвестициите в ценни книжа. Тъй като обаче те като цяло не са в състояние да осигурят печалби, съизмерими с увеличението на рисково претеглените активи, съотношенията им на капиталова адекватност и устойчивостта на стрес намаляват умерено. Ако тази ситуация продължи, натискът върху финансовата система върху реалната икономика може да се засили в случай на стрес, тъй като капиталът на финансовите институции ще намалее значително поради увеличените разходи за кредити и загуби, свързани с ценните книжа.

Народна банка на Китай

Китайската централна банка заяви, че ще запази добрия контрол върху паричните запаси и няма да "наводни" икономиката с прекомерна ликвидност, се казва в изявление, публикувано на 15 април. Губернаторът на Китайската централна банка И Ган обеща да продължи да отваря финансовия сектор на Китай, признавайки, че все още има няколко мерки, които да се реализират. Първо, Китайската централна банка следва да насърчи отварянето на сектора на финансовите услуги, отварянето на финансовите пазари и реформата на валутния режим на юана да бъде координирано. Второ, следва да се прилага национално третиране преди и след установяване на положителния и отрицателен списък. Трето, трябва да се подобрят институционалните договорености за отваряне на финансовия сектор, за да се постигне институционално и системно отваряне. Четвърто, бизнес средата трябва да бъде подобрена. Пето, финан-

совото регулиране ще бъде подобро.

На 17 април 2019 г. централната банка на Китай отпусна 200 млрд. юана (40,34 млрд. долара) на финансовите институции чрез едногодишното си средносрочно кредитно улеснение (MLF), като лихвеният процент остава непроменен, се казва в изявление. Лихвеният процент за едногодишната МФР беше 3.30%, казаха от Китайската централна банка (РБК), както и предишната подобна операция. Пакет от такива заеми на стойност 366,5 млрд. юана падежира в сряда, а пазарите спекулираха как ще реагира централната банка. В същото изявление Китайската централна банка заяви, че също така е вложила 160 млрд. юана чрез седемдневни обратни репо сделки на пазара. Тъй като не е имало обратен репо падеж, централната банка е изтеглила нето от 6,5 млрд. юана чрез операции на открития пазар през деня. Китайската централна банка заяви, че ще запази добрия контрол върху паричните запаси и няма да "наводни" икономиката с прекомерна ликвидност, се казва в изявление, публикувано на 15 април. Тези фрази сигнализират за по-голяма съдържаност в управлението на ликвидността, когато икономиката се подобрява. "Икономиката на Китай е показала здравословно развитие и икономическият растеж е устойчив", с подобрене както на пазарните очаквания, така и на финансовата подкрепа за икономиката, според изявлението от първото тримесечие на комитетата по паричната политика, който се проведе на 12 април. Панелът се председателства от управителя на Китайската централна банка И Ган. Като повтаря необходимостта от непрекъснати антициклични мерки, банката заяви, че ще "запази стратегическия си фокус", често срещана фраза, когато Китайската централна банка иска да избегнат широкомащабни стимули. Губернаторът на Китайската централна банка И Ган обеща да продължи да отваря финансовия сектор на Китай, признавайки, че все още има няколко мерки, които да се реализират. **Първо**, Китайската централна банка следва да насърчи отварянето на сектора на финансовите услуги, отварянето на финансовите пазари и реформата на валутния режим на юана да бъде координирано. За отварянето на финансовия сектор следва да се предвиди еднакво третиране както за китайските, така и за чуждестранните институции по отношение на регулаторните изисквания и стандарти като капиталово участие, форма на установяване, квалификация на акционерите, обхват на бизнеса и брой лицензи. Китайските и финансираните от чужбина институции следва да бъдат третирани еднакво по начин, който е по-прозрачен и съобразен с международната практика. За да отвори финансовия пазар, Китайската централна банка ще продължи да свързва вътрешните и чуждестранните капиталови пазари, чрез по-нататъшно подобряване на режима в континентален Китай, Шанхай-Хонг Конг и Шенжен-Хонг Конг. Китайската централна банка ще продължи и реформата на режима на обменните курсове, за да повиши гъвкавостта на обменния курс на юана и ролята му на автоматичен стабилизатор за макроикономиката и платежния баланс. **Второ**, следва да се прилага национално третиране преди и след установяване на положителния и отрицателен списък. Финансовите институции, китайски и чуждестранни, имат равен достъп до всички области, с изключение на изброените в отрицателния списък. **Трето**, трябва да се подобрят институционалните договорености за отваряне на финансовия сектор, за да се постигне институционално и системно отваряне. Сближаването с международните правила и стандарти ще се ускори, а счетоводството, данъчното облагане и другите подкрепящи правила ще бъдат подобри. Китайската централна банка ще укрепи дизайна на най-високо ниво и ще уеднакви съответните правила. За финансовите услуги от същата или подобна категория следва да се хармонизират различни правила. **Четвърто**, бизнес средата трябва да бъде подобрена. Китайската централна банка ще намали още повече ограниченията, ще рационализира процедурите за административно одобрение и ще подобри прозрачността и ефективността си. Ще се подобри координацията и комуникацията в политиката за повишаване на прозрачността и ще има прости и прозрачни правила. Пето, финансовото регулиране ще бъде подобро. Финансовите институции, местни или чуждестранни, оперират с лицензи и под регулация. По-големият пазарен достъп ще върви ръка за ръка с по-доброто финансово регулиране и регулаторният капацитет ще съответства на откритостта.

Централна банка на Турция

Макро показателите, свързани с турската икономика, сочат, че процесът на ребалансиране продължава благодарение на координираните политики. Балансът по текущата сметка се очаква да запази тенденцията за подобряване. Развитието на вътрешните условия на търсене и строгата позиция на паричната политика доведоха до известно подобрене на показателите за инфлация. Показателите за базисната инфлация се забавят. Кривата на доходност се измества надолу в отговор на затягането на паричната политика. Централната банка на Турция ще следи отблизо ко-

лебанията и нездравословните формирания на цени на финансовите пазари и ще използва всички инструменти за парична политика и управление на ликвидността, за да поддържа ценовата стабилност и да подкрепя финансовата стабилност, ако счете това за необходимо.

Централна банка на Турция Съобщение за пресата за развитието на пазара 25 март

Макро показателите, свързани с турската икономика, сочат, че процесът на ребалансиране продължава благодарение на координираните политики. Водещите индикатори показват, че през първото тримесечие се наблюдава умерено възстановяване на вътрешното търсене. Подкрепен от силната тенденция в износа на стоки и търсенето на туристи, нетният износ продължава да допринася за растежа. В това отношение се очаква да продължи подобряването на салдото по текущата сметка с по-нататъшно ускоряване. В процеса на ребалансиране на икономиката паричната политика се фокусира върху целта за стабилност на цените, докато силната координация с фискалната политика подкрепя дезинфлацията. Междувременно Централната банка е решаваща за политиката си за укрепване на резервите си. Съответно се наблюдава възходящ тренд в резервите, следвайки нестабилността на финансовите пазари, наблюдавана миналата година. Скорошните колебания в брутните резерви се ръководят от обичайните транзакции и периодичните фактори и няма непредвидени инциденти. Централната банка ще следи отблизо колебанията и нездравословните формирания на цени на финансовите пазари и ще използва всички инструменти за парична политика и управление на ликвидността, за да поддържа ценовата стабилност и да подкрепя финансовата стабилност, ако счете това за необходимо.

Макроикономическа перспектива и парична политика в Турция Презентация на Управителя на Централната банка на Турция Април 2019 г. Годишна среща на МВФ и Групата на Световната банка.

Тенденцията за ребалансиране в икономиката стана по-забележима. Балансът по текущата сметка се очаква да запази тенденцията за подобряване. развитието на вътрешните условия на търсене и строгата позиция на паричната политика доведоха до известно подобрене на показателите за инфлация. Показателите за базисната инфлация се забавят. Силното затягане на паричната политика допринася за дезинфлацията. Кривата на доходност се измества надолу в отговор на затягането на паричната политика.

Международни цени на борсови стоки

Петрол

Цените на петрола тръгнаха нагоре на 18 април 2019 г. след сигналите за силно търсене от страна на рафинериите в Китай – вторият по големина потребител на петрол в света. Това се случва в условията на затегнато предлагане, тъй като производителите от ОПЕК и Русия ограничават добива, а запасите на петрол в САЩ се свиха неочаквано. Иранският износ на суров петрол се е понижил през април до най-ниското си дневно ниво тази година. Американският суров петрол WTI поскъпна с 0,38% до 64,00 долара за барел, увеличение с 0.24 долара. Повишението при сорта Brent е с 0,43% до 71.7979 долара за барел, увеличение с 0.31 долара. Нарастващото производство на суров петрол в САЩ и опасенията, свързани с търговския спор между двете най-големи икономики в света, продължават обаче да ограничават ръстовете в цените на петрола. Устойчивото нарастване на добива на петрол в САЩ, заедно с по-бавното търсене, ограничават възходящото движение при цените.

Цените на петрола тръгнаха нагоре на 18 април 2019 г. след сигналите за силно търсене от страна на рафинериите в Китай – вторият по големина потребител на петрол в света. Това се случва в условията на затегнато предлагане, тъй като производителите ограничават добива, а запасите на петрол в САЩ се свиха неочаквано. Американският суров петрол WTI поскъпна с 0,38% до 64,00 долара за барел, увеличение с 0.24 долара. Повишението при сорта Brent е с 0,43% до 71.7979 долара за барел, увеличение с 0.31 долара. Продукцията от китайските рафинерии е нараснала с 3,2% на годишна база до 53,04 млн. тона или 12,49 млн. барела на ден. В същото време икономиката на страната отчете растеж от 6,4% на годишна база. Влияние на петролните пазари продължава да оказва и сделката между Организацията на страните износителки на петрол (ОПЕК) и нейните съюзници, включително Русия, за ограничаване на производството с 1,2 млн. барела на ден през 2019 г. Доставките на петрол намаляха допълнително тази година и след като САЩ наложиха санкции на Венецуела и Иран. Иранският износ на суров петрол се е понижил през април до най-ниското си дневно

Април 2019 г.

ниво тази година. Затягащото се предлагане подкрепи повишаването на цените на петрола от началото на годината със съответно с над 40% за суровия петрол и над 30% за Брент. Неочакваният спад на запасите от суров петрол в САЩ също подкрепи повишаването на цените. По данни на Американския петролен институт запасите от „черно злато“ в най-голямата икономика в света намаляха с 3,1 млн. барела до 452,7 млн. барела в сравнение с очаквания на анализаторите за повишение с 1,7 млн. барела. Нарастващото производство на суров петрол в САЩ и опасенията, свързани с търговския спор между двете най-големи икономики в света, продължават обаче да ограничават ръстовете в цените на петрола. Устойчивото нарастване на добива на петрол в САЩ, заедно с по-бавното търсене, ограничават възходящото движение при цените.

Селскостопански продукти

Цените на основните зърнени култури по световните борсови пазари през периода 09.04-12.04.2019 г. вървяха надолу. В Чикаго цената на пшеницата поевтиня с -5,00 долара до 208,00 долара/тон, във Франция спадът е с -1,00 евро до 196,00 евро/тон, в Русия също минус -1,00 долар до 226,00 долара/тон. Украйна е единството изключение, там цената се повиши с 1,00 долар и при пшеницата (226,00 долара/тон) и при царевичката (175,00 долара/тон). При царевичката в САЩ котировките спаднаха отново надолу с -2,00 долара до 168,00 долара/тон, във Франция имаше минимално колебание с минус -0,5 половин евро до 169,25 евро/тон. В подкръг „Зърно“ на Софийска стокова борса АД търговците се активизират в началото на пролетта. Хлебна пшеница се предлага на 335,00 лева/тон, тази с незабавна доставка от място е на 270,00 лева/тон, като става въпрос за количества от над 10000 тона и това е доста атрактивна цена, на която купувачите отговориха с началните 260,00 лева/тон.

Цените на основните зърнени култури по световните борсови пазари през периода 09.04-12.04.2019 г. вървяха надолу. В Чикаго цената на пшеницата поевтиня с -5,00 долара до 208,00 долара/тон, във Франция спадът е с -1,00 евро до 196,00 евро/тон, в Русия също минус -1,00 долар до 226,00 долара/тон. Украйна е единството изключение, там цената се повиши с 1,00 долар и при пшеницата (226,00 долара/тон) и при царевичката (175,00 долара/тон). При царевичката в САЩ котировките спаднаха отново надолу с -2,00 долара до 168,00 долара/тон, във Франция имаше минимално колебание с минус -0,5 половин евро до 169,25 евро/тон. Рапицата в Европейския съюз /Euronext/ смени посоката и е надолу с -1,75 евро и се котираше на 360,75 евро/тон, както и ечемикът в Украйна, който поевтиня с -3,00 долара до 198,00 долара/тон (в Русия няма промяна – 206,00 долара/тон). Нерафинираното слънчогледово олио на борсата в Ротердам, след две седмици на сериозно поевтиняване, сега рязко отскочи нагоре с плюс 10,00 долара до 700,00 долара/тон. Рафинираната захар продължава да не показва стабилизиране в посоката, движението ѝ е синусоидално и този път поевтиня с -7,00 долара до 323,00 долара/тон в Лондон. В подкръг „Зърно“ на Софийска стокова борса АД търговците се активизират в началото на пролетта. Хлебна пшеница се предлага на 335,00 лева/тон, тази с незабавна доставка от място е на 270,00 лева/тон, като става въпрос за количества от над 10000 тона и това е доста атрактивна цена, на която купувачите отговориха с началните 260,00 лева/тон. Царевичката с незабавна доставка от място варираше от 290,00 до 300,00 лева/тон при предлагането, купувачите засега гравитират около цена от 270,00 лева/тон. Маслодаен слънчоглед се оферира на 580,00 – 600,00 лева/тон. Всички цени са без ДДС.

БЪЛГАРИЯ

ВЪНШЕН СЕКТОР

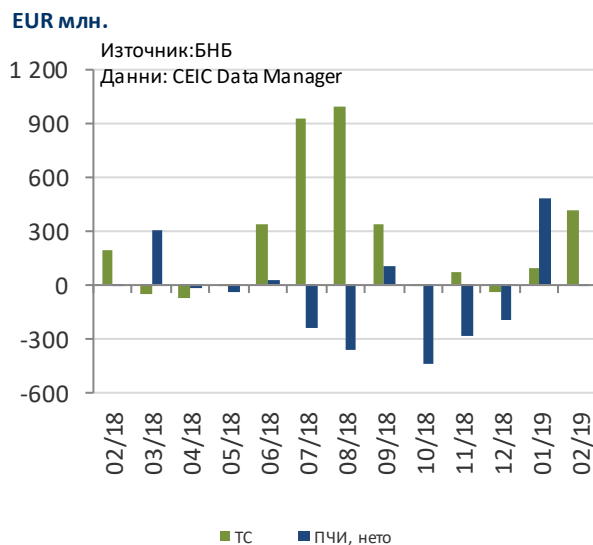
Платежен баланс

За януари – февруари 2019 г. текущата и капиталовата сметка на България е положителна и възлиза на 705,2 млн. евро или 1.2% от БВП.

По данни на БНБ текущата и капиталова сметка е положителна и възлиза на 537,2 млн. евро при излишък от 178,7 млн. евро за февруари 2018 г. За януари – февруари 2019 г. текущата и капиталовата сметка е положителна и възлиза на 705,2 млн. евро (1.2% от БВП) при излишък от 55,6 млн. евро (0,1% от БВП) за януари – февруари 2018 г. За февруари 2019 г. салдото по текущата сметка е положително и възлиза на 416,2 млн. евро при излишък от 196,4 млн. евро за февруари 2018 г. За януари – февруари 2019 г. текущата сметка е положителна и възлиза на 511,1 млн. евро (0,9% от БВП) при излишък от 57 млн. евро (0,1% от БВП) за януари – февруари 2018 г. Търговското салдо за февруари 2019 г. е отрицателно в размер на 111,1 млн. евро при дефицит от 241,5 млн. евро за февруари 2018 г. За януари – февруари 2019 г. търговското салдо е отрицателно в размер на 192,2 млн. евро (0,3% от БВП) при дефицит от 447 млн. евро (0,8% от БВП) за същия период на 2018 г. Износът на стоки е 2377,9 млн. евро за февруари 2019 г., като се повишава с 466,8 млн.

евро (24,4%) в сравнение с този за февруари 2018 г. (1911,1 млн. евро). За януари – февруари 2019 г. износът е 4622,9 млн. евро (7,8% от БВП), като нараства с 555,9 млн. евро (13,7%) в сравнение с този за същия период на 2018 г. (4067,1 млн. евро, 7,4% от БВП). Износът за януари – февруари 2018 г. нараства на годишна база с 3,2%. Вносът на стоки за февруари 2019 г. е 2489 млн. евро, като нараства с 336,4 млн. евро (15,6%) спрямо февруари 2018 г. (2152,6 млн. евро). За януари – февруари 2019 г. вносът е 4815,1 млн. евро (8,1% от БВП), като се увеличава с 301,1 млн. евро (6,7%) спрямо същия период на 2018 г. (4514,1 млн. евро, 8,2% от БВП). Вносът за януари – февруари 2018 г. нараства на годишна база с 12%. Салдото по услугите е положително в размер на 89,4 млн. евро при положително салдо от 107 млн. евро за февруари 2018 г. За януари – февруари 2019 г. салдото е положително в размер на 222 млн. евро (0,4% от БВП) при положително салдо от 198,9 млн. евро (0,4% от БВП) за януари – февруари 2018 г. Салдото по статия Първичен доход (която включва доход, свързан с факторите на производството (работна сила, капитал или земя), данъци върху производството и вноса и субсидии) е положително в размер на 10,6 млн. евро при отрицателно салдо от 66,4 млн. евро за февруари 2018 г. За януари – февруари 2019 г. салдото е положително в размер на 21,3 млн. евро (0,04% от БВП) при отрицателно салдо от 134,2 млн. евро (0,2% от БВП) за януари – февруари 2018 г. Салдото по статия Вторичен доход (която отразява преразпределението на доход) е положително в размер на 427,2 млн. евро при положително салдо от 397,3 млн. евро за февруари 2018 г. За януари – февруари 2019 г. салдото е положително в размер на 460 млн. евро (0,8% от БВП) при положително салдо от 439,3 млн. евро (0,8% от БВП) за същия период на 2018 г. Капиталовата сметка е положителна в размер на 121 млн. евро при отрицателна стойност от 17,7 млн. евро за февруари 2018 г. За януари – февруари 2019 г. капиталовата сметка е положителна – 194,1 млн. евро (0,3% от БВП), при отрицателна стойност от 1,4 млн. евро за януари – февруари 2018 г. Финансовата сметка за февруари 2019 г. е положителна в размер на 654,9 млн. евро при положителна стойност от 418 млн. евро за февруари 2018 г. За януари – февруари 2019 г. финансовата сметка е положителна – 637,5 млн. евро (1,1% от БВП), при положителна стойност от 296,9 млн. евро (0,5% от БВП) за същия период на 2018 г. Салдото по статия Преки инвестиции, представена съгласно изискванията на шестото издание на Ръководство по платежен баланс и международна инвестиционна позиция, е отрицателно в размер на 11,3 млн. евро при отрицателно салдо от 8,9 млн. евро за февруари 2018 г. За януари – февруари 2019 г. салдото е положително в размер на 468,3 млн. евро (0,8% от БВП) при отрицателно салдо от 233,3 млн. евро (0,4% от БВП) за същия

Платежен баланс

период на 2018 г. Преките инвестиции – активи се повишават с 14,3 млн. евро при увеличение с 2,4 млн. евро за февруари 2018 г. За януари – февруари 2019 г. те намаляват с 24,5 млн. евро при увеличение с 84,3 млн. евро (0,2% от БВП) за същия период на 2018 г. Преките инвестиции – пасиви нарастват с 25,6 млн. евро при увеличение с 11,2 млн. евро за февруари 2018 г. За януари – февруари 2019 г. те намаляват с 492,9 млн. евро (0,8% от БВП) при увеличение с 317,6 млн. евро (0,6% от БВП) за януари – февруари 2018 г. Салдото по статия Портфейлни инвестиции е положително в размер на 101,7 млн. евро при положителна стойност от 258,5 млн. евро за февруари 2018 г. За януари – февруари 2019 г. салдото е положително в размер на 43,3 млн. евро (0,1% от БВП) при положително салдо от 324,6 млн. евро (0,6% от БВП) за същия период на 2018 г. Портфейлните инвестиции – активи за февруари 2019 г. се повишават със 103,3 млн. евро при увеличение със 168,2 млн. евро за февруари 2018 г. За януари – февруари 2019 г. те нарастват със 72,4 млн. евро (0,1% от БВП) при увеличение с 362,3 млн. евро (0,7% от БВП) за същия период на 2018 г. Портфейлните инвестиции – пасиви за февруари 2019 г. нарастват с 1,6 млн. евро при понижение с 90,3 млн. евро за февруари 2018 г. За януари – февруари 2019 г. портфейлните инвестиции – пасиви нарастват с 29,1 млн. евро при увеличение с 37,8 млн. евро (0,1% от БВП) за същия период на 2018 г. Салдото по статия Други инвестиции е положително в размер на 204,9 млн. евро при положително салдо от 195,3 млн. евро за февруари 2018 г. За януари – февруари 2019 г. салдото е положително в размер на 516,4 млн. евро (0,9% от БВП) при положително салдо от 1587,6 млн. евро (2,9% от БВП) за януари – февруари 2018 г. Други инвестиции – активи се повишават с 262,8 млн. евро при увеличение със 175,1 млн. евро за февруари 2018 г. За януари – февруари 2019 г. те се повишават със 751,8 млн. евро (1,3% от БВП) при увеличение с 1554,2 млн. евро (2,8% от БВП) за същия период на 2018 г. Други инвестиции – пасиви за февруари 2019 г. се повишават с 57,8 млн. евро при намаление с 20,2 млн. евро за февруари 2018 г. За януари – февруари 2019 г. те нарастват с 235,4 млн. евро (0,4% от БВП) при понижение с 33,3 млн. евро (0,1% от БВП) за същия период на 2018 г. Резервните активи на БНБ се повишават с 350,4 млн. евро през отчетния месец при намаление със 75,6 млн. евро за февруари 2018 г. За януари – февруари 2019 г. те намаляват с 364,8 млн. евро (0,6% от БВП) при намаление с 1434,2 млн. евро (2,6% от БВП) за същия период на 2018 г. Статия Грешки и пропуски, нето е положителна в размер на 117,7 млн. евро при положителна стойност от 239,2 млн. евро за февруари 2018 г. По предварителни данни за януари – февруари 2019 г. статията е отрицателна в размер на 67,8 млн. евро (0,1% от БВП) при положителна стойност от 241,3 млн. евро (0,4% от БВП) за същия период на 2018 г.

Преки чуждестранни инвестиции

За периода януари-февруари 2019 г. нетният поток на преките инвестиции в България е отрицателен в размер на 437,6 млн. евро (-0,7% от БВП) спрямо отчетеният положителен поток на преки инвестиции от 236,6 млн. евро (0,4% от БВП) за същия период на предходната година.

По предварителни данни на БНБ нетният поток на преките инвестиции в страната за януари – февруари 2019 г., отчетени съгласно принципа на първоначалната посока на инвестицията, е отрицателен в размер на 437,6 млн. евро (0,7% от БВП), като е по-малък с 674,1 млн. евро от този за януари – февруари 2018 г. (236,6 млн. евро, 0,4% от БВП). През февруари 2019 г. той възлиза на 21,9 млн. евро, при 7,8 млн. евро за февруари 2018 г. Дяловият капитал (преведени/изтеглени парични и апортни вноски на нерезиденти в/от капитала и резервите на български дружества, както и постъпления/плащания по сделки с недвижими имоти в страната) е отрицателен и възлиза на 574,3 млн. евро за януари – февруари 2019 г. Той е по-нисък с 456,6 млн. евро от дяловия капитал за януари – февруари 2018 г., който е отрицателен в размер на 117,7 млн. евро.

Нетният поток от инвестиции на чуждестранни лица в недвижими имоти е отрицателен в размер на 0,02 млн. евро, при положителен нетен поток от 4,7 млн. евро за януари 2018 г. По страни, най-голям дял в инвестициите в недвижими имоти имат Украйна (0,1 млн. евро) и Казахстан (0,1 млн. евро), докато тези на Русия намаляват (с 0,3 млн. евро). За януари – февруари

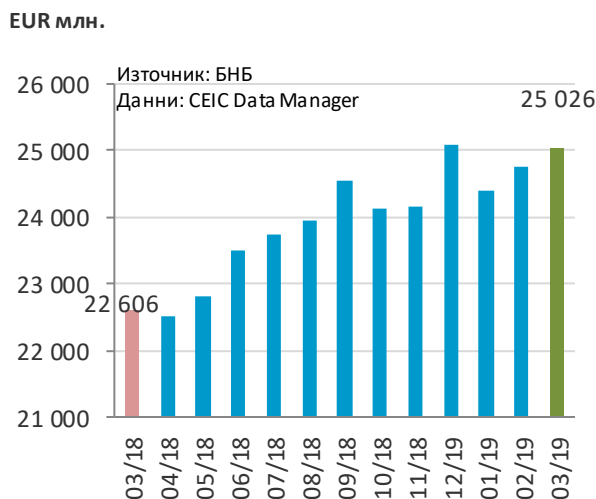
2019 г. нетният поток по подстатия Дългови инструменти (промяната в нетните задължения между дружествата с чуждестранно участие и преките чуждестранни инвеститори по финансови, облигационни и търговски кредити) възлиза на 136,7 млн. евро, при 310,8 млн. евро за януари – февруари 2018 г. Най-големите нетни потоци по преки инвестиции в страната за януари – февруари 2019 г. са от Ирландия (70 млн. евро), Холандия (43,3 млн. евро) и Люксембург (33,4 млн. евро). По предварителни данни нетният поток на преките инвестиции в чужбина за януари – февруари 2019 г. е положителен и възлиза на 30,8 млн. евро, при положителна стойност от 3,3 млн. евро за януари – февруари 2018 г. През февруари 2019 г. той възлиза на 10,6 млн. евро, при отрицателна стойност от 1 млн. евро за февруари 2018 г. Съгласно предварителните данни, размерът на преките инвестиции в страната към четвърто тримесечие на 2018 г. е 43 035,6 млн. евро, при 42 564,2 млн. евро в края на 2017 г. Подстатия Дялов капитал и реинвестиране на печалба е в размер на 33 868,7 млн. евро, като нараства с 1178,2 млн. евро спрямо декември 2017 г. (32 690,5 млн. евро). Подстатия Дългови инструменти е в размер на 9166,9 млн. евро и намалява със 706,8 млн. евро спрямо декември 2017 г. (9873,7 млн. евро).

Международни резерви

Към края на март 2019 г. международните резерви на България са в размер на 48,9 млрд. лева (25 млрд. евро) и нарастват с 1% на месечна база и с 10.7% на годишна база.

По данни на БНБ към края на март 2019 г. международните резерви на България са в размер на 48,9 млрд. лева (25 млрд. евро) и нарастват с 1% на месечна база и с 10.7% на годишна база. От страна на активите парични средства и депозити в чуждестранна валута възлизат на 19 млрд. лева и нарастват с 2.3% на месечна база и с 12,2% на годишна база. Инвестициите в монетарно злато са в размер на 2,9 млрд. лева и отчитат месечен спад от 0,4%, докато на годишна база нарастват със 7,3%. Инвестициите в ценни книжа са в размер на 27 млрд. лева и нарастват с 0.4% на месечна база и с 10% на годишна база. От страна на пасивите, парите извън банките на нарастват с 0,5% на месечна база и с 10,5% на годишна база и надхвърлят 16,9 млрд. лева. Задълженията към банки са в размер на 14,7 млрд. лева и нарастват с 3% на месечна база и с 16,3% на годишна база. Задълженията към бюджета намаляват с 0,1% на месечна база и достигат 9,6 млрд. лева. Задълженията към други депозанти са в размер на 2,1 млрд. лева и продължават да свиват темпа си на нарастване, като в края на март отчитат ръст от 28% на годишна база. Депозитът на Управление „Банково“ е в размер на 5,7 млрд. лева и нараства с 2,7% на годишна база. Международната ликвидна позиция на България, изчислена като съотношение на международните резерви към краткосрочния външен дълг е висока, като в края на януари 2019 г. е 298%, спрямо 307% в края на декември 2018 г. и 290% към края на януари 2018 г.

Чуждестранни резерви

РЕАЛЕН СЕКТОР

Инвестиционна активност в промишлеността

Инвестиционната бизнес анкета на НСИ, проведена сред промишлените предприятия през март 2019 г., показва, че разходите за придобиване на дълготрайни материални и нематериални активи в промишлеността през 2018 г. са с 5,1% по-малко в сравнение с 2017 г. Плановите на промишлените предприятия през 2019 г. са за свиване на инвестициите със 7,3% спрямо направените през предходната година.

През март 2019 г. НСИ проведе регулярното бизнес наблюдение на инвестиционната активност сред промишлените предприятия за реализираните от тях инвестиции през 2018 г. и за инвестиционните им планове през тази година. По

Април 2019 г.

данни от изследването разходите за придобиване на дълготрайни материални и нематериални активи в промишлеността през 2018 г. са с 5,1% по-малко в сравнение с 2017 г. Резултатите от проведената анкета на инвестиционната активност показват, че плановете на промишлените предприятия през 2019 г. са за свиване на инвестициите със 7,3% спрямо направените през 2018 година. В общия обем на очакваните разходи за придобиване на дълготрайни материални и нематериални активи през тази година дялът на частния сектор е 83,3%, като мениджърите от този сектор предвиждат намаление на инвестиционните си програми с 14,8% в сравнение с предходната година. По основни производствени групировки, най-голям относителен дял в инвестициите през 2019 г. се очаква да формира производството на стоки за междинно потребление (40,8%), при което се предвижда понижение от 14,2% спрямо предходната година. На второ място по прогнозен обем на инвестициите са енергетичните и свързаните с водата сектори (с относителен дял от 28,6%), при които се очаква увеличение с 27,3% в сравнение с 2018 година. Следва производството на недълготрайни потребителски стоки, което е с относителен дял от 15,7%, като предвижданията на мениджърите са за свиване на инвестиционните програми с 27,4% спрямо предходната година.

Бизнес климат

През март 2019 г. общият показател на бизнес климата запазва приблизително нивото си от февруари 2019 г. от 28%, като подобрение е регистрирано единствено в търговията на дребно.

По данни на НСИ през март 2019 г. общият показател на бизнес климата достига 28% като запазва приблизително нивото си от февруари (27,7%).

Подобрение е регистрирано единствено в търговията на дребно.

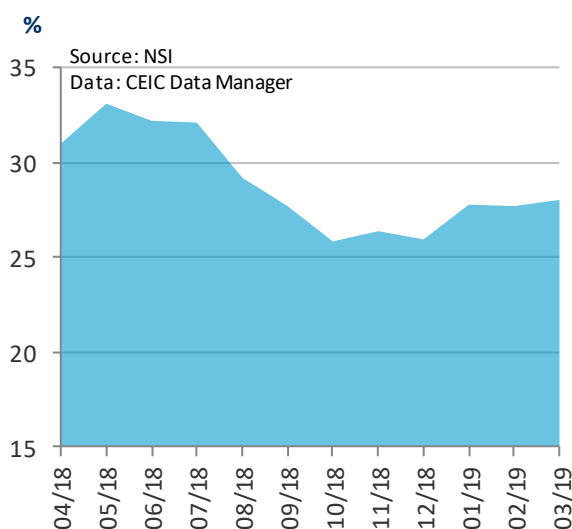
Промисленост. Съставният показател „бизнес климат в промишлеността“ остава приблизително на равнището си от предходния месец (25,7%). Анкетата регистрира намаление на осигуреността на производството с поръчки, което е съпроводено и с по-неблагоприятни очаквания за дейността на предприятията през следващите три месеца. Основните фактори, затрудняващи предприятията, продължават да са свързани с несигурната икономическа среда и недостига на работна сила, като през последния месец се наблюдава засилване на негативното им въздействие. Относно продажните цени в промишлеността преобладаващите очаквания на мениджърите са те да останат без промяна през следващите три месеца.

Строителство. През март 2019 г. съставният показател „бизнес климат в строителството“ запазва нивото си от февруари (29%). Очакванията на строителните предприемачи както за бизнес състоянието на предприятията през следващите шест месеца, така и за дейността им през следващите три месеца, остават оптимистични. По отношение на заетите в бранша прогнозите са също в посока на увеличение. Несигурната икономическа среда, недостигът на работна сила и конкуренцията в бранша остават най-сериозните пречки за развитието на бизнеса, като анкетата отчита засилване на негативното влияние на първия фактор. По отношение на продажните цени в строителството мениджърите очакват запазване на тяхното равнище през следващите три месеца.

Търговия на дребно. Съставният показател „бизнес климат в търговията на дребно“ нараства с 2.6 пункта до 42,3% главно поради по-оптимистичните очаквания на търговците на дребно за бизнес състоянието на предприятията през следващите шест месеца. Същевременно и прогнозите им относно обема на продажбите през следващите три месеца се подобряват. Най-сериозният проблем, затрудняващ дейността на предприятията, продължава да е конкуренцията в бранша, следван от недостатъчното търсене и несигурната икономическа среда. По-голяма част от търговците на дребно очакват продажните цени да останат без промяна през следващите три месеца.

Услуги. През март 2019 г. съставният показател „бизнес климат в сектора на услугите“ запазва приблизително равнището си от февруари от 17,5%. Оценките на мениджърите относно настоящото търсене на услуги са резервирани, като и очакванията им за следващите три месеца се изместват към по-умерените мнения. Основните пречки за бизнеса оста-

Business Climate Indicator

ват свързани с конкуренцията в бранша и несигурната икономическа среда. По отношение на продажните цени мениджърите предвиждат известно увеличение, макар преобладаващите очаквания да са за запазване на тяхното равнище през следващите три месеца.

Индекс на промишлено производство

По предварителни данни през февруари 2019 г. сезонно изгладеният индекс на промишленото производство нараства с 1,5% в сравнение с януари 2019 г. През февруари 2019 г. при календарно изгладения индекс на промишленото производство е регистриран ръст от 6,6% спрямо съответния месец на 2018 г.

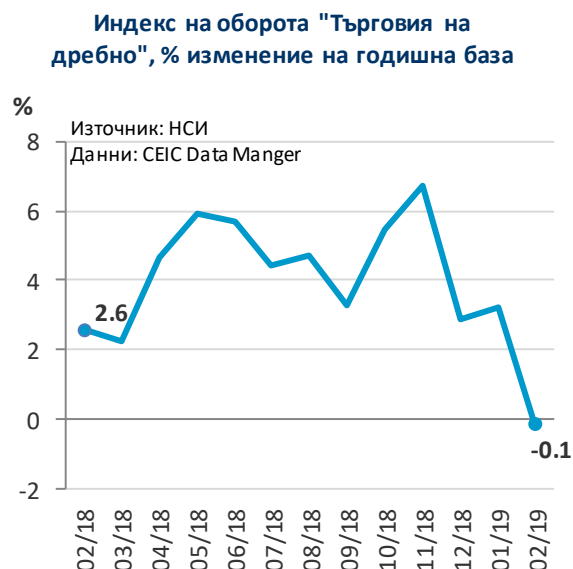
По предварителни данни на НСИ през февруари 2019 г. сезонно изгладеният индекс на промишленото производство, нараства с 1,5% в сравнение с януари 2019 г. През февруари 2019 г. при календарно изгладения индекс на промишленото производство е регистриран ръст от 6,6% спрямо съответния месец на 2018 г. През февруари 2019 г. увеличение спрямо предходния месец е регистрирано в преработващата промишленост - с 1,9%, а намаление е отчетено в добивната промишленост - с 4,4%, и в производството и разпределението на електрическа и топлоенергия и газ - с 1,4%. По-значителен ръст в преработващата промишленост се наблюдава при: производството на метални изделия, без машини и оборудване - със 17,2%, печатната дейност и възпроизвеждането на записани носители - с 8,6%, производството на компютърна и комуникационна техника, електронни и оптични продукти - със 7,5%. По-съществено намаление е регистрирано при: производството на текстил и изделия от текстил, без облекло - с 12,9%, производството на химични продукти - с 6,6%, производството на хартия, картон и изделия от хартия и картон - с 5,3%. На годишна база ръст на промишленото производство, изчислен от календарно изгладените данни, е отчетен в добивната промишленост - с 16,3%, и в преработващата промишленост - с 9,1%, а спад - в производството и разпределението на електрическа и топлоенергия и газ - с 5,2%. По-значително увеличение в преработващата промишленост спрямо съответния месец на предходната година се наблюдава при: производството на превозни средства, без автомобили – с 31,7%, печатната дейност и възпроизвеждането на записани носители - с 25,3%, ремонта и инсталирането на машини и оборудване - с 24,7%, производството на електрически съоръжения – с 23,5%. Най-голямо намаление е отчетено при производството на тютюневи изделия - с 42,2%, и при производството на облекло - с 8,0%.

Търговия на дребно

По предварителни сезонно изгладени данни през февруари 2019 г. оборотът в раздел „Търговия на дребно, без търговията с автомобили и мотоциклети“ по съпоставими цени намалява с 0,6% спрямо предходния месец.

По предварителни сезонно изгладени данни на НСИ през февруари 2019 г. оборотът в раздел „Търговия на дребно, без търговията с автомобили и мотоциклети“ по съпоставими цени намалява с 0,6% спрямо предходния месец. През февруари 2019 г. оборотът в търговията на дребно, изчислен въз основа на календарно изгладени данни, остава почти без изменение в сравнение със същия месец на предходната година. През февруари 2019 г. се наблюдава по-значителен спад на оборо-

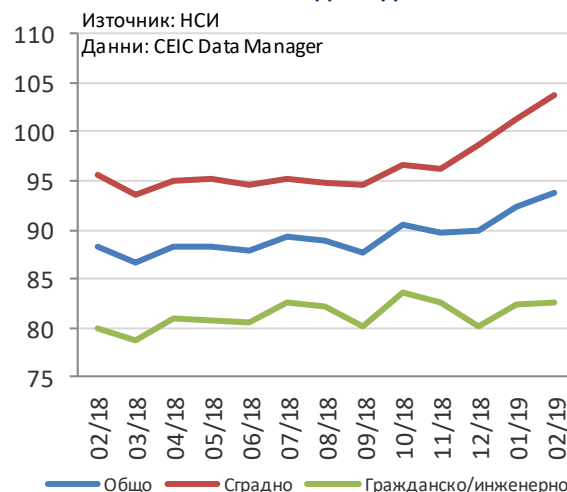
та спрямо предходния месец при: търговията на дребно с битова техника, мебели и други стоки за бита - с 5,6%, търговията на дребно с фармацевтични и медицински стоки - с 5,1%, и търговията на дребно с хранителни стоки, напитки и тютюневи изделия - с 1,3%. Увеличение е отчетено при търговията на дребно с разнообразни стоки - с 0,9%. През февруари 2019 г. в сравнение със същия месец на 2018 г. оборотът намалява при търговията на дребно с фармацевтични и медицински стоки - с 9,2%, и търговията на дребно с хранителни стоки, напитки и тютюневи изделия - със 7,9%. Посъществен ръст е регистриран при: търговията на дребно чрез поръчки по пощата, телефона или интернет - с 16,2%, търговията на дребно с автомобилни горива и смазочни материали - с 13,2%, търговията на дребно с битова техника, мебели и други стоки за бита - с 11,8%, и търговията на дребно с разнообразни стоки – с 11,5%.

Строителство

По предварителни данни през февруари 2019 г. индексът на продукцията в сектор „Строителство“, изчислен въз основа на сезонно изгладени данни, е с 1,5% над равнището от предходния месец. През февруари 2019 г. в сравнение със същия месец на 2018 г. календарно изгладеният индекс на строителната продукция се увеличава с 9,2%.

По предварителни данни на НСИ през февруари 2019 г. индексът на продукцията в сектор „Строителство“, изчислен въз основа на сезонно изгладени данни, е с 1,5% над равнището от предходния месец. Календарно изгладените данни показват нарастване от 9,2% на строителната продукция през февруари 2019 г. в сравнение със същия месец на 2018 г. През февруари 2019 г. индексът на произведената строителна продукция, изчислен от сезонно изгладени данни, е над равнището от предходния месец, като продукцията от сградното строителство се увеличава с 2,4%, а от гражданското/инженерното строителство - с 0,3%. На годишна база увеличението на строителната продукция през февруари 2019 г., изчислено от календарно изгладени данни, се определя от положителния темп при сградното строителство, където ръстът е с 13,3%, а при гражданското/инженерното строителство - с 3,5%.

Индекс на строителната продукция, сезонно изгладени данни

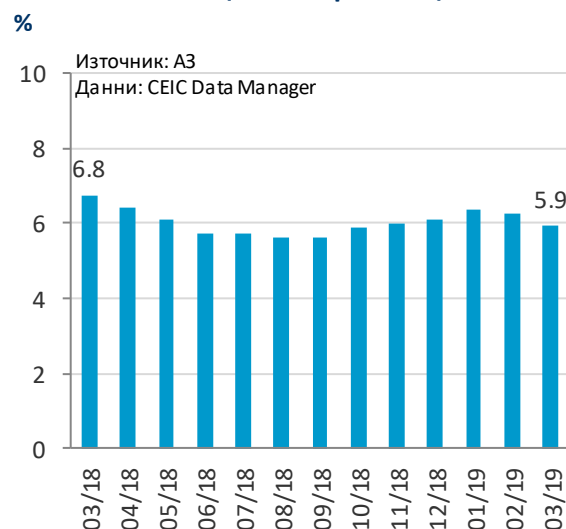

Безработица

През март 2019 г. безработицата в България намалява до 5,9% спрямо 6,2% за февруари 2019 г. и спрямо 6,8% за март 2018.

По данни на Агенцията по заетостта равнището на регистрираната безработица в България през март 2019 г. продължава да се понижава и достигна 5.9%, или с 0,3% по-малко спрямо предходния месец и с 0,9% на годишна база. Броят на регистрираните безработни в бюрата по труда през март 2019 г. намалява до 194 603, като снижението спрямо февруари е с 5,1%. Спрямо март 2018 г. те са с 26 977 души по-малко. Новорегистрираните безработни лица през месеца са 21 645, като от тях 1 382 са били неактивни, т.е. не са били нито заети, нито учащи, и не са търсили работа. От началото на годината служителите от бюрата по труда са активирали 4 272 лица чрез организиране на информационни събития, срещи със завършващите образование в кариерните центрове, както и чрез работата на младежки, ромски, трудови медиатори и др. Нови 499 души, сред които заети, учащи се и пенсионери, са регистрирани през месеца като търсещи работа. През март 2019 г. общо 23 754 безработни са постъпили на работа, като 81,5% от тях са устроени в реалната икономика. Други 258 лица от групата на безработните са постъпили на работа, като 81,5% от тях са устроени в реалната икономика. Други 258 лица от групата на безработните са постъпили на работа, като 81,5% от тях са устроени в реалната икономика.

Равнище на безработица

Април 2019 г.

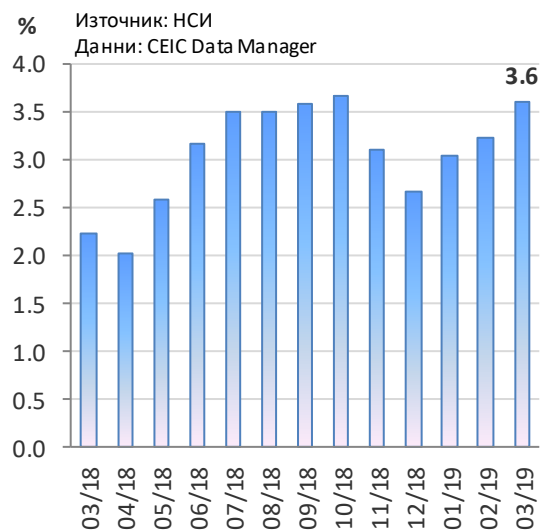
пата на пенсионерите, учащите и заетите, са намерили своето ново работно място. На субсидирани работни места през месеца са устроени 4 398 лица: 2 580 – по програми и мерки за обучение и заетост и 1 818 – по схеми на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”. Заявените работни места на първичния пазар на труда през март са 23 287, като 89,3% от тях са в частния сектор. Най-голям дял свободни работни места са заявени в хотелиерството и ресторантьорството (31,1%), преработващата промишленост (20,0%), търговията, ремонта на автомобили и мотоциклети (11,4%), селското, горското и рибното стопанство (8,0%); административните и спомагателните дейности (5,5%), строителството (4,3%) и други. Най-търсените групи професии през месеца са: персонал, зает в сферата на персоналните услуги (бармани, сервитьори, готвачи, камериери и др.); продавачи; работници по събиране на отпадъци и сродни на тях; оператори на стационарни машини и съоръжения; водачи на МПС и подвижни съоръжения; помощен административен персонал по обслужване на клиенти; работници в добивната и преработващата промишленост, строителството и транспорта; помощници при приготвяне на храни; квалифицирани работници по производството на храни, облекло, дървени изделия и сродни; работници в селско, горско и рибно стопанство и други.

Инфлация

През март 2019 г. индексът на потребителските цени в България нараства до 3,6% на годишна база. За същия период ХИПЦ нараства до 2,8% на годишна база. България трябва да поддържа ниска инфлация, която да не надхвърля с повече от 1,5 процентни пункта средногодишната инфлация в трите страни от ЕС с най-ниска положителна инфлация. Към март 2019 г. България покрива това условие.

По данни на НСИ индексът на потребителските цени за март 2019 г. спрямо февруари 2019 г. е 100.1%, т.е. месечната инфлация е 0.1%. Инфлацията от началото на годината (март 2019 г. спрямо декември 2018 г.) е 1.2%, а годишната инфлация за март 2019 г. спрямо март 2018 г. е 3.6%. Средногодишната инфлация за периода април 2018 - март 2019 г. спрямо периода април 2017 - март 2018 г. е 3.1%. Март е четвъртият пореден месец с ясно ускоряване на инфлацията, след като през октомври 2018 г. бе отбелязан връх от 3,7% на годишна база. През март 2019 г. спрямо февруари поскъпват хранителните стоки (с 3.4%), нехранителни (с 1,6%), обществено хранене (с 1,2%) и услуги (с 0,2%). Нехранителните стоки отчитат месечен спад от 0,1%. През март на месечна база най-значително са поскъпнали транспортните услуги - с 2.3%. Основна причина за това е подкачането на международните цени на петрола и съответното покачване на цената на бензина в България с 4.5%. Цените на хранителните продукти също са в съответствие с покачването на цените на борсовите стоки на международните пазари и като цяло поскъпват с 0,2%. Сезонно, най-висок ръст имат цените на зелето (22%), пипер, (11.7%), картофите (10.9%), морковите (2,6%) и зрелия боб (1,7%). През март 2019 намаляват цените при облеклото и обувките, съобщенията, развлеченията и културата. Хармонизиращият индекс на потребителските цени за март 2019 г. спрямо февруари 2019 г. е 100.2%, т.е. месечната инфлация е 0.2%. Инфлацията от началото на годината (март 2019 г. спрямо декември 2018 г.) е 0.7%, а годишната инфлация за март 2019 г. спрямо март 2018 г. е 2.8%. Средногодишната инфлация за периода април 2018 - март 2019 г. спрямо периода април 2017 - март 2018 г. е 2.9%. България трябва да поддържа ниска инфлация, която да не надхвърля с повече от 1,5 процентни пункта средногодишната инфлация в трите страни от ЕС с най-ниска положителна инфлация. Към март 2019 г. България покрива това условие.

Инфлация на годишна база

Общ индекс на цените на производител в промишлеността

Общият индекс на цените на производител през февруари 2019 г. се покачва с 1,8% в сравнение с предходния месец и с 3,9% спрямо февруари 2018 година. Индексът на цените на производител на вътрешния пазар през февруари

2019 г. нараства с 1,5% спрямо предходния месец, а спрямо съответния месец на предходната година е регистриран ръст от 4,1%.

Общият индекс на цените на производител през февруари 2019 г. се покачва с 1,8% спрямо предходния месец. По-високи цени са регистрирани при производството и разпределението на електрическа и топлоенергия и газ - с 3,1%, в преработващата промишленост - с 1,4%, и в добивната промишленост - с 0,3%. По-съществен ръст на цените в преработващата промишленост³ е отчетен при: производството на основни метали - с 5,9%, обработката на кожи и производството на изделия от обработени кожи без косъм и ремонта и инсталирането на машини и оборудване - по 0,8%, а понижение е регистрирано при производството на напитки - с 0,8%, и при производството на химични продукти - с 0,5%.

Общият индекс на цените на производител през февруари 2019 г. нараства с 3,9% в сравнение със същия месец на 2018 г. Увеличение на цените е регистрирано при производството и разпределението на електрическа и топлоенергия и газ - с 8,7%, и в преработващата промишленост - с 2,7%, а в добивната промишленост е отчетено намаление с 3,4%. В преработващата промишленост по-съществено покачване на цените се наблюдава при: производството на тютюневи изделия - със 7,5%, производството на дървен материал и изделия от него, без мебели - с 4,6%, и обработката на кожи и производството на изделия от обработени кожи без косъм - с 4,3%.

Индексът на цените на производител на вътрешния пазар през февруари 2019 г. се покачва с 1,5% спрямо предходния месец. Повишение на цените се наблюдава в добивната промишленост - с 2,9%, при производството и разпределението на електрическа и топлоенергия и газ - с 2,8%, и в преработващата промишленост - с 0,6%. В преработващата промишленост² по-високи цени спрямо предходния месец се наблюдават при производството на основни метали - с 3,1%, и при ремонта и инсталирането на машини и оборудване - с 1,1%. По-ниски цени са отчетени при производството на автомобили, ремаркета и полуремаркета - с 1,8%, и при производството на напитки - с 0,9%. Индексът на цените на производител на вътрешния пазар през февруари 2019 г. нараства с 4,1% в сравнение със същия месец на 2018 година. Увеличение на цените е регистрирано при производството и разпределението на електрическа и топлоенергия и газ - със 7,0%, и в преработващата промишленост - с 3,0%, а в добивната промишленост е отчетено намаление на цените с 4,2%. През февруари 2019 г. по-високи цени в преработващата промишленост спрямо февруари 2018 г. са отчетени при: производството на тютюневи изделия - с 10,1%, ремонта и инсталирането на машини и оборудване - с 4,6%, и производството на химични продукти - с 3,8%. Намаление на цените се наблюдава при производството на основни метали - с 2,4%.

Индексът на цените на производител на международния пазар през февруари 2019 г. се покачва с 2,2% в сравнение с предходния месец. В преработващата промишленост² цените нарастват с 2,2%. По-съществен ръст е регистриран при производството на основни метали - с 6,4%, и при обработката на кожи и производството на изделия от обработени кожи без косъм - с 1,4%, а понижение се наблюдава при: производството на хартия, картон и изделия от хартия и картон - с 0,7%, производството на дървен материал и изделия от него, без мебели, производството на изделия от други неметални минерални суровини и производството на химични продукти - по 0,4%. Индексът на цените на производител на международния пазар през февруари 2019 г. нараства с 3,5% в сравнение със същия месец на 2018 година. В преработващата промишленост цените се покачват с 2,4%. По-високи цени се наблюдават при: производството на дървен материал и изделия от него, без мебели - с 5,8%, обработката на кожи и производството на изделия от обработени кожи без косъм - с 4,9%, и производството на изделия от каучук и пластмаси - с 4,4%.

Индекс на цените на производител в промишлеността, % изменение на годишна база

ФИСКАЛЕН СЕКТОР

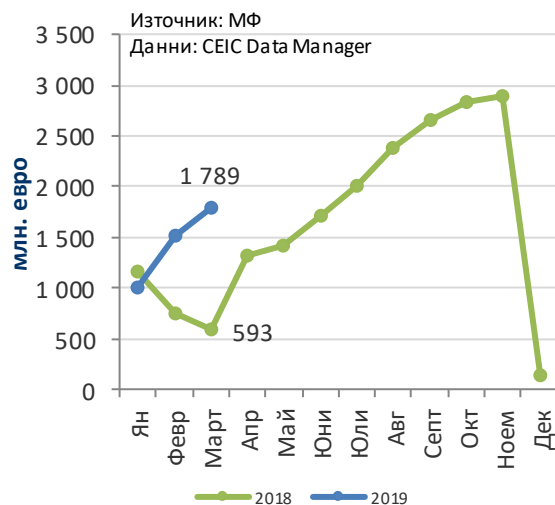
Бюджетно салдо

За януари - февруари 2019 г. салдото по КФП на касова основа е положително в размер на 1 513,4 млн. лв. или 1,3% от прогнозния БВП. Размерът на фискалния резерв към 28.02.2019 г. е 10,4 млрд. лв. На база на предварителни данни

и оценки салдото по консолидираната фискална програма (КФП) на касова основа към март 2019 г. се очаква да бъде положително в размер на 1 789,0 млн. лв. (1,5% от прогнозния БВП).

По данни на МФ салдото по КФП на касова основа към месец февруари 2019 г. е положително в размер на 1 513,4 млн. лв. (1,3% от прогнозния БВП) и се формира от излишък по националния бюджет в размер на 1 282,8 млн. лв. и излишък по европейските средства в размер на 230,6 млн. лева. Постъпилите приходи и помощи по КФП към февруари 2019 г. са в размер на 7 219,7 млн. лв. или 16,5% от годишните разчети. Съпоставени със същия период на предходната година, данъчните и неданъчните приходи нарастват с 576,5 млн. лв. (9,3%), а постъпленията от помощи (основно грантове по програмите и фондовете на ЕС) нарастват с 430,9 млн. лева. Следва да се отбележи, че при неданъчните приходи се проявява базов ефект в частта на приходите по бюджета на Фонд „Сигурност на електроенергийната система“, поради влезлите в сила промени в Закона за енергетиката от 01.07.2018 г., с които бе променен механизма за събиране на приходи по бюджета на фонда. Поради тази причина приходите по бюджета на фонда за първите два месеца на 2019 г. са по-високи от постъпленията за същия период на 2018 г. Общата сума на данъчните постъпления, вкл. приходите от осигурителни вноски, възлиза на 5 577,0 млн. лв., което представлява 16,1% от планираните за годината данъчни приходи. Приходите от преки данъци са в размер на 728,3 млн. лв. или 11,1% от предвидените в разчетите за годината, като спрямо същия период на предходната година нарастват с 14,4 млн. лева (2,0%). Приходите от косвени данъци са в размер на 3 101,7 млн. лв., което е 18,9% от разчетите за годината. Постъпленията от ДДС са в размер на 2 196,2 млн. лв. или 20,3% от планираните. Размерът на невъзстановения ДДС към 28.02.2019 г. е 70,1 млн. лева. Приходите от акцизи възлизат на 854,6 млн. лв. (16,0% от разчетените за годината). Постъпленията от мита са 39,9 млн. лв. или 16,8% от годишните разчети. Постъпленията от други данъци (вкл. имуществени данъци и др. данъци по ЗКПО) са в размер на 134,3 млн. лв. или 11,5% изпълнение на годишните разчети. Приходите от социални и здравноосигурителни вноски са 1 612,7 млн. лв., което представлява 15,5% от разчетените за годината. Съпоставено със същия период на предходната година, приходите от осигурителни вноски нарастват номинално с 11,1 на сто. Неданъчните приходи са в размер на 1 175,7 млн. лв., което представлява 17,7% от годишните разчети. Приходите от помощи са в размер на 467,0 млн. лева. Разходите по КФП (вкл. вноската на Република България в бюджета на ЕС) към февруари 2019 г. възлизат на 5 706,2 млн. лв., което е 12,8% от годишните разчети. За сравнение разходите за същия период на предходната година са в размер на 5 460,1 млн. лева. Номиналното нарастване, съпоставено с февруари 2018 г., е основно поради по-високия размер на вноската в общия бюджет на ЕС, на разходите за персонал, на социалните плащания (базов ефект от увеличението на пенсиите от юли 2018 г.) и други. В разходите за персонал за периода към февруари т. г. в повечето от бюджетните системи все още не е намерила отражение политиката по доходите за 2019 г. Забавянето е поради необходимото технологично време за финализиране на окончателните срещи по годишното оценяване на държавните служители за 2018 г., на базата на които се прилага увеличението на индивидуалните работни заплати. Увеличението за месеците януари и февруари ще бъде изплатено заедно с увеличението за март 2019 г. Нелихвените разходи са в размер на 5 231,4 млн. лв., което представлява 12,4% от годишните разчети. Текущите нелихвени разходи към февруари 2019 г. са в размер на 4 940,2 млн. лв., капиталовите разходи (вкл. нетния прираст на държавния резерв) възлизат на 286,0 млн. лева. Предоставените текущи и капиталови трансфери за чужбина са в размер на 5,2 млн. лева. Лихвените плащания са в размер на 103,1 млн. лв. или 15,4% от планираните за 2019 година. Частта от вноската на Република България в бюджета на ЕС, изплатена към 28.02.2019 г. от централния бюджет, възлиза на 371,8 млн. лв., което е в изпълнение на действащото към момента законодателство в областта на собствените ресурси на ЕС. Размерът на фискалния резерв към 28.02.2019 г. е 10,4 млрд. лв., в т.ч. 10,0 млрд. лв. депозити на фискалния резерв в БНБ и банки и 0,4 млрд. лв. вземания от фондовете на Европейския съюз за сертифицирани разходи, аванси и други. На база на предварителни данни и оценки салдото по консолидираната фискална програма (КФП) на касова основа към март 2019 г. се очаква да бъде положително в размер на 1 789,0 млн. лв. (1,5% от прогнозния БВП).

Бюджетна позиция

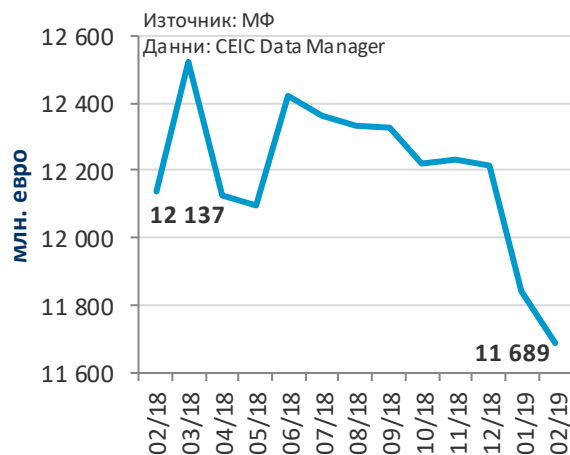
Държавен дълг

За януари – февруари 2019 г. дългът на подсектор „Централно управление“ възлиза на 11 689,2 млн. евро. и заема 19,6% от прогнозния БВП. МФ предвижда намаляването на държавния дълг до 16,5% от БВП към края на 2021.

По данни на МФ дългът на подсектор „Централно управление“ към края на периода януари - февруари 2019 г. възлиза на 11 689,2 млн. евро. Дългът намалява със 150,5 млн. евро спрямо края на януари, което се дължи на плащанията по падежиралите през месеца ДЦК, емитирани на вътрешния пазар. Вътрешните задължения са 2 595,6 млн. евро, а външните 9 093,6 млн. евро.

В края на отчетния период съотношението на дълга на подсектор „Централно управление“ към БВП възлиза на 19,6%, като делът на вътрешния дълг е 4,3%, а на външния дълг – 15,3%. В структурата на дълга на подсектор „Централно управление“ в края на периода вътрешните задължения заемат дял от 22,2%, а външните – от 77,8%. Гарантираният дълг на подсектор „Централно управление“ към 28 февруари 2019 г. е в размер на 87,0 млн. евро. Вътрешните гаранции са 35,5 млн. евро, а външните – 51,5 млн. евро. Съотношението гарантиран дълг на подсектор „Централно управление“/БВП е в размер на 0,1%. Съгласно водения от МФ, на основание на чл. 38, ал. 1 от Закона за държавния дълг (ЗДД), официален регистър на държавния и държавногарантирания дълг, държавният дълг към края на февруари 2019 г. достига до 10 798,9 млн. евро или 18,1% от БВП. Вътрешните задължения са в размер на 2 305,8 млн. евро, а външните – в размер на 8 493,1 млн. евро. Държавногарантираният дълг през февруари 2019 г. възлиза на 953,1 млн. евро. Вътрешните гаранции са 35,5 млн. евро, а съотношението държавногарантиран дълг/БВП - 1,6%. Съгласно стратегията за управление на държавния дълг, МФ предвижда намаляването му до 16,5% от БВП към края на 2021.

Дълг подсектор "Централно управление"

Прогнози на международни институции

МФ прогнозира 3,4% ръст на БВП за 2019 г. и 3,3% за периода 2020-2022 г. МВФ прогнозира растеж на БВП за България от 3,3% за 2019 г., 3% за 2020 г. и 2,8% за 2021 -2024 година.

Прогнозите на международните институции са растежът на световната икономика да се забави през 2019 г. поради по-слаба икономическа активност както в групата на развиващите се, така и на развитите страни. Въведените протекционистични външнотърговски мерки, най-вече от САЩ, ще продължат да ограничават световната търговия. Прогнозите са за запазване на влошена икономическа ситуация в Турция и спад на БВП в страната. Растежите на европейската и американската икономика също ще се забавят през 2019 г. ЕК ревизира към по-нисък растеж прогнозите си за повечето от страните членки, с очакване забавянето на икономическата активност, започнало през втората половина на 2018 г., да се пренесе и в текущата. Високата база от 2018 г. също ще окаже влияние и ще допринесе за по-слабото повишение на частното потребление. Увеличаването на несигурността, свързано с нестабилната външна среда ще се отрази и в по-слабо представяне на частните инвестиции. През 2019 г., с изчерпване на еднократните негативни ефекти от 2018 г., се очаква възстановяване на положителната динамика на износа. Външното търсене от държавите от ЕС ще продължи да подкрепя нарастването на износа на България, но приносът ще бъде ограничен, с оглед очакваното забавяне в икономическата активност сред повечето от страните членки. Същевременно, износет на България към Турция ще остане негативно повлиян от спада на икономическата активност в страната. Търсенето за експортно ориентирани отрасли и възходящата динамика на общите инвестиции ще се отразят в ускорение на вноса. Външната търговия ще окаже благоприятно влияние за растежа на БВП, като приносът на нетния износ към растежа ще остане отрицателен, но ще се понижи до 2,1 пр. п.

Април 2019 г.

България: Прогноза за международните институции за ръст на БВП (%)	2019	2020
БНБ	3.6	-
МФ	3.4	3.3
МВФ	3.3	3
Световна банка	3.1	3
ЕК	3.6	-
Източник: БНБ, МФ, МВФ, Световна банка, ЕК		

През 2019 г. в България планираното увеличение на публичните инвестиции и нарастването на износа ще имат основен принос за по-високия растеж в сравнение с 2018 г. Частното потребление ще продължи да отчита устойчиво развитие, но темпът ще се забави в сравнение с предходната година. Растежът на частното потребление се забави значително през последното тримесечие на 2018 г., въпреки продължаващото нарастване на доходите и кредитите за домакинствата. По-ниският растеж се свързва с влошаването на доверието на потребителите от втората половина на 2018 г., което е предпоставка да очакваме и по-умерено нарастване на разходите от страна на домакинствата през 2019 г. Икономическият растеж слабо ще се забави до 3,3% през 2020 г. в резултат на по-ниските правителствени разходи за потребление и инвестиции. Докато при частните инвестиции се очаква подобрение, повишаването на растежа на частното потребление ще бъде ограничено от по-слабото нарастване на доходите и заетостта. Очакваното подобрение на външното търсене, както по линия на ЕС, така и на някои трети страни, ще се отрази в ускорение на растежа на износа през 2020 г. В същото време, растежът на вноса на стоки и услуги ще се понижи в резултат на по-слабото вътрешно търсене и ще ограничи негативното влияние на външния сектор за растежа на БВП до 0,9 пр. п. БВП ще продължи да нараства с темп от 3,3% за периода 2021-2022 г. Както и в предходната прогноза, вътрешното търсене ще остане водещо за повишението по линия както на потреблението, така и на инвестициите. Докато инвестиционната активност се очаква умерено да нарасне, динамиката на частното потребление ще бъде ограничена от развитията на пазара на труда, свързани с изчерпване на възможностите за нарастване на заетостта. Растежът на вноса ще продължи да изпреварва нарастването на износа, отразявайки се в отрицателен принос на външния сектор към растежа на БВП до края на прогнозния период. През 2018 г. реалният растеж на брутния вътрешен продукт на България достигна 3,1% при очакван ръст от 3,6% в есенната прогноза. По-ниският растеж се дължеше на слабото представяне на износа, което се отрази в отрицателен принос на нетния износ от 2,8 пр. п. В същото време, вътрешното търсене отчете по-висок растеж от очаквания, движено основно от силния ръст на частното потребление.

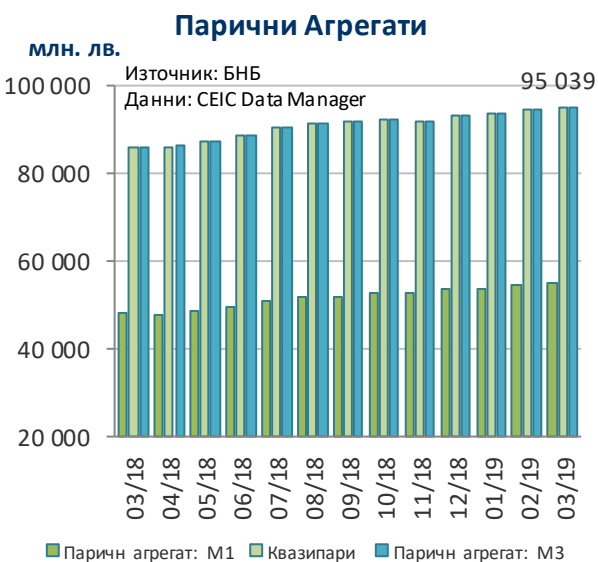
Международният валутен фонд (МВФ) запазва януарските си нагласи за българската икономика през 2019 г. - очакванията са за растеж от 3,3%, което е леко ускорение спрямо отчетените 3,1% за 2018 г. Като цяло, темпът на България е над средния за групата от развиващи се държави в Европа (0,8%), в която попада както България, така и други страни като Румъния, Полша и Турция. От друга страна, очакванията на експертите са икономическият растеж в "Развиваща се Европа" постепенно да се ускорява до 2024 г., когато ще достигне 3,1%. За същия период МВФ прогнозира растежът в България да се забави до 3% през 2020 г. и 2.8% до 2024 г. Прогнозите на МВФ са малко по-ниски от прогнозата на Министерството на финансите, които очакват ръст на БВП от 3,4% за 2019 г. и 3,3% за периода 2020-2024 г. Трябва обаче да се отбележи, че след публикуването от НСИ на официалните статистически данни за икономиката на България за 2018 г. най-вероятно ще се очакват ревизии в следващите прогнози.

ПАРИЧЕН СЕКТОР

През февруари 2019 г. широките пари (паричния агрегат М3) са в размер на 94,614 млрд. лв. (81,8% от БВП) и се увеличават на годишна база с 10,4%. Вътрешният кредит, възлиза на 57,937 млрд. лв. и нараства спрямо февруари 2018 г. със 7,7%.

През февруари 2019 г. широките пари (паричния агрегат М3) се увеличават на годишна база с 10,4% при годишно нарастване от 10% през януари 2019 година. В края на февруари 2019 г. широките пари са 94,614 млрд. лв. (81,8% от БВП) при 93,729 млрд. лв. към януари 2019 г. (81% от БВП). Най-бързоликвидният им компонент – паричният агрегат М1, се увеличава през февруари 2019 г. с 14,1% на годишна база (13,5% годишен ръст през януари 2019 година). В края на февруари 2019 г. депозитите на неправителствения сектор са 78,769 млрд. лв. (68,1% от БВП), като годишното им увеличение

е 9,1% (8,6% годишно повишение през януари 2019 година). Депозитите на Нефинансови предприятия са 23,403 млрд. лв. (20,2% от БВП) в края на февруари 2019 година. В сравнение със същия месец на 2018 г. те се увеличават с 8,1% (6,2% годишно повишение през януари 2019 година). Депозитите на финансовите предприятия нарастват с 29,6% на годишна база през февруари 2019 година (32,2% годишно повишение през януари 2019 г.) и в края на месеца достигат 3,323 млрд. лв. (2,9% от БВП). Депозитите на Домакинства и НТООД са 52,043 млрд. лв. (45% от БВП) в края на февруари 2019 година. Те се увеличават с 8,5% спрямо същия месец на 2018 г. (8,5% годишно нарастване през януари 2019 година). Нетните вътрешни активи са 58,263 млрд. лв. в края на февруари 2019 година. Те се увеличават с 10,3% спрямо същия месец на 2018 г. (11% годишно повишение през януари 2019 година). В края на месеца основният им компонент – вътрешният кредит, възлиза на 57,937 млрд. лв. и нараства спрямо февруари 2018 г. със 7,7% (8,6% годишно увеличение през януари 2019 година). През февруари 2019 г. вземанията от неправителствения сектор се увеличават с 9,3%, като достигат 59,501 млрд. лв. (9,1% годишно увеличение през януари 2019 година). В края на февруари 2019 г. кредитите за неправителствения сектор са 57,935 млрд. лв. (50,1% от БВП) при 57,665 млрд. лв. към януари 2019 г. (49,9% от БВП). През февруари 2019 г. те се увеличават на годишна база с 8,7% (8,5% годишно повишение през януари 2019 година). Изменението в размера на кредитите за неправителствения сектор е повлияно и от нетните продажби на кредити от Други парично-финансови институции (Други ПФИ), чиито обем за последните дванадесет месеца е 296,3 млн. лева. На годишна база продадените кредити от Други ПФИ са 298,6 млн. лв. (в т. ч. 32,5 млн. лв. през февруари 2019 година), а обратно изкупените кредити – 2,3 млн. лв. (през февруари 2019 г. няма обратно изкупени кредити). Кредитите за Нефинансови предприятия нарастват с 6,2% на годишна база през февруари 2019 г. (5,8% годишно повишение през януари 2019 г.) и в края на месеца достигат 33,109 млрд. лв. (28,6% от БВП). Кредитите за Домакинства и НТООД са 21,934 млрд. лв. (19% от БВП) в края на февруари 2019 година. Спрямо същия месец на 2018 г. те се увеличават с 10,7% (10,8% годишно повишение през януари 2019 година). В края на февруари 2019 г. жилищните кредити са 10,626 млрд. лв. и нарастват на годишна база с 11,3% (11,1% годишно увеличение през януари 2019 година). Потребителските кредити възлизат на 9,207 млрд. лв. и се увеличават със 17,7% спрямо февруари 2018 г. (17,6% годишно повишение през януари 2019 година). На годишна база другите кредити намаляват с 32,3% (27,5% годишно понижение през януари 2019 г.), като достигат 775,7 млн. лева. Кредитите, предоставени на финансови предприятия, са 2,892 млрд. лв. (2,5% от БВП) в края на февруари 2019 година. В сравнение с февруари 2018 г. те се увеличават с 25,7% (24,7% годишно повишение през януари 2019 година).

КАПИТАЛОВ ПАЗАР

През март 2019 г. два от водещите индекси на борсата са се понижали, съответно SOFIX до 583,87 пункта и BGREIT до 120,64 пункта. BG TR30 задържа нивото си на 506,03 пункта. Само BGBX 40 отчита увеличение до 116,27 пункта.

По данни на БФБ - София през март 2019 г. SOFIX регистрира загуба от 0.33% спрямо предходния месец. Съотношението между губещите и печелившите емисии на включените в SOFIX 15 най-ликвидни компании е 10:5. Индексът на най-ликвидните компании BGBX 40 се повиши с 0.03% до 116.27 пункта през март. Равнопретегленият BG TR30 се задържа на ниво 506.03 пункта. Измерителят на имотните компании BGREIT се понижи с 0.21% до 120.64 пункта през март. От включените в SOFIX компании, през март 2019 година съотношението между губещи и печеливши емисии е 10:5. Година по рано, през март 2018 г., съотношението беше даже по-лошо - 13 губещи спрямо 2 печеливши. Оборътът през март е 7 187 583 лв. и е по-голям с 657 527 лв. от този през февруари, когато бяха отчетени сделки с включени в SOFIX акции за 6 530 056 лв. През март сделки за над милион лева са реализирали само три публични дружества: Градус (2 282 193 лв.), Индустиален холдинг България (1 595 127) и Доверие Обединен холдинг (1 118 759 лв.). През март лидер по пазарна капитализация е Софарма (471 792 647 лв.), следвана от Химимпорт (431 363 281 лв.). Челната петорка

се допълва от Градус (428 751 330 лв.), ТБ Първа инвестиционна банка (400 400 000 лв.) и Еврохолд България (379 249 152 лв.). В SOFIX след 18 март вече са шест холдинга, от които през целия месец само два са на печалба - Еврохолд България (+20.00%) и Холдинг Варна (+1.00%). С понижение в цената на акциите завършват третия месец на годината: Индустриален холдинг България (-9.91%), Доверие Обединен холдинг (-7.61%), Сирма Груп Холдинг (-4.75%) и Стара планина холд (-1.63%). Компанията с най-голям оборот за месец март 2019 г. е 235 Холдингс АД, с реализиран обем от 6 008 128 лева. На второ място се нарежда Велграф Асет Мениджмънт АД с реализиран обем от 3 398 025 лева. В класацията има само два представителя на дружествата със специална инвестиционна цел - Форуком Фонд Имоти АДСИЦ и ЦКБ Риъл Истейт Фонд АДСИЦ. С най-малък брой ключевни сделки в класацията са 235 Холдингс АД, Форуком Фонд Имоти АДСИЦ и Кепитъл Концепт Лимитед АД, а с най-голям Албена АД, Индустриален Холдинг България АД и Градус АД. Най-печеливша компания през месец март 2019 г. е Момина крепост АД, което постига двуцифрен ръст от 56.44%. На второ място се нарежда 235 Холдингс АД, следвано от Еврохолд България АД с ръст от 20.75%. Последните две компании в класацията отбелязват също двуцифрени ръстове, съответно Слънце Стара Загора - Табак АД с ръст от 19.01% и Индъстри Дивелъпмънт холдинг АД с ръст от 13.99%. Топ 5 на губещите компании през месец март 2019 г. се оглавява от Неохим АД със спад от 14.48%. На второ място е Св. Св. Константин и Елена Холдинг АД със спад от 11.50%, следвано от Централна кооперативна банка АД, която отбелязва спад през март от 11.08%. На предпоследна позиция в класацията е Химимпорт АД със спад от 10.89%. Последната компания в класацията отбелязва едноцифрен спад.

Индексите на БФБ на месечна база				
Дата	Sofix	BGBX40	BGREIT	BGTR30
03.2018	649.2	128.5	114.9	536.3
04.2018	658.1	130.0	115.5	540.4
05.2018	636.6	126.3	115.5	528.3
06.2018	634.3	124.9	116.2	525.4
07.2018	634.0	122.7	115.9	525.5
08.2018	631.8	122.3	117.1	521.6
09.2018	624.4	121.9	117.8	520.3
10.2018	596.8	117.0	117.2	499.3
11.2018	592.1	115.1	117.5	489.6
12.2018	594.5	115.9	121.1	496.1
01.2019	585.8	115.0	120.8	492.0
02.2019	585.4	116.1	120.9	506.0
03.2019	583.9	116.3	120.6	506.0

Източник: Българска фондова борса-София

БАНКОВ СЕКТОР

През февруари 2019 г. общата сума на активите на банковата система в България се увеличава до 107.7 млрд. лв. като нараства с 0,7% на месечна база и с 10,7% на годишна база. Относителният им дял в БВП е 92,6%.

По данни на БНБ нетната печалба на банковата система за февруари 2019 г. е в размер на 204 млн. лева и нараства със 7,6% на годишна база. Разходите за обезценка на финансови активи, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата, в края на отчетния месец са 44 млн. лв. (при 64 млн. лв. в края на февруари 2018 г.).

Показател (BGN'000)	28.02. 2018	28.02. 2019	Годишно изменение (%)
Приход от лихви	472 131	497 652	5.4
Разход за лихви	49 641	49 044	-1.2
Нетен лихвен доход	422 490	448 608	6.2
Обезценки	64 365	43 513	-32.4
Приходи от такси и комисиони	183 999	203 331	10.5
Разходи за такси и комисиони	26 214	32 612	24.4
Нетен доход от такси	157 785	170 719	8.2
Административни разходи	259 124	266 220	2.7
Разходи за персонал	133 929	146 015	9.0
Нетен оперативен приход	554 625	575 617	3.8
Нетна печалба	189 144	203 595	7.6

Източник: БНБ, Изчисления: ОББ

Април 2019 г.

През февруари 2019 г. общата сума на активите на банковата система нараства, като се наблюдава увеличение на депозитите, на балансовия капитал и на кредитите и авансите. Спрямо края на януари 2019 г. общата сума на активите се увеличава със 787 млн. лв. до 107.7 млрд. лв. и нараства с 0,7% на месечна база и с 10,7% на годишна база. Относителният им дял в БВП е 92,6%. Брутният кредитен портфейл на банковата система (без кредитите и авансите за секторите „централни банки“ и „кредитни институции“) нараства през февруари с 311 млн. лв. (0,5%) до 61,6 млрд. лв. Ипотечните и потребителските кредити са увеличени спрямо предходния месец съответно с 0,5% и с 0,6%. Техният ръст на годишна база, съответно е 12% и 15,2%. Растежът при кредитите за нефинансови предприятия е с 0.6% на месечна база и 6% на годишна база, а при тези за други финансови предприятия – с 1.3% на месечна база и с 33% на годишна база. Намаление е налице при кредитите за сектор „държавно управление“ с 0.4% на месечна база при ръст от 29.6% на годишна база. При депозитите от клиенти в банковата система е отчетено месечно нарастване с 0.8% на месечна база и 9,3% на годишна база (до 85,6 млрд. лева). При депозитите на домакинства растежът е с 0.8% на месечна база и 8,6% на годишна база при общ размер от 54 млрд. лева. Депозитите на нефинансови предприятия нарастват с 1,3% на месечна база и със 7,3% на годишна база до 25,4 млрд. лева. Депозитите на другите финансови предприятия нарастват с 0.6% на месечна база и с 28,2% на годишна база.

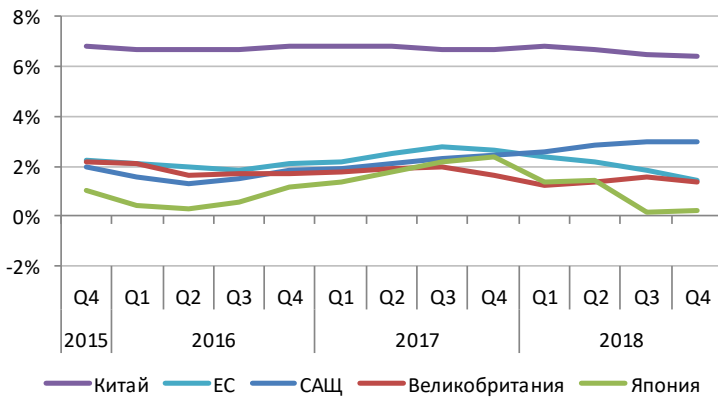
България	28.02.2018	31.12.2018	31.01.2019	28.02.2019	Изменение	Изменение	Изменение	Дял в
Показатели за посредничество	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	m/m (%)	y/y (%)	yend (%)	БВП (%)
АКТИВИ НА БАНКОВАТА СИСТЕМА	97 320 309	105 556 619	106 951 701	107 738 328	0.7	10.7	2.1	92.5
Кредити за държавно управление	592 253	741 199	770 336	767 575	-0.4	29.6	3.6	0.7
Кредити за нефинансови предприятия	33 342 388	34 871 435	35 117 162	35 334 679	0.6	6.0	1.3	30.4
Кредити на финансови предприятия	2 489 626	3 220 084	3 267 099	3 310 322	1.3	33.0	2.8	2.8
Кредити на домакинствата общо, в т.ч.	20 056 098	22 075 378	22 137 259	22 189 879	0.2	10.6	0.5	19.1
Жилищни	9 820 212	10 906 245	10 945 140	11 002 452	0.5	12.0	0.9	9.5
Потребителски	9 048 891	10 332 669	10 362 336	10 423 723	0.6	15.2	0.9	9.0
Микро и други кредити	1 186 995	836 464	829 783	763 704	-8.0	-35.7	-8.7	0.7
ОБЩО КРЕДИТИ	56 480 365	60 908 096	61 291 856	61 602 455	0.5	9.1	1.1	52.9
ПРИВЛЕЧЕНИ СРЕДСТВА ОТ КЛИЕНТИ в т.ч.	78 306 251	84 571 339	84 971 027	85 624 052	0.8	9.3	1.2	73.6
Депозити на Държавно управление	2 158 715	2 696 635	2 820 346	2 710 931	-3.9	25.6	0.5	2.3
Депозитина Нефинансови предприятия	23 690 781	25 277 991	25 089 973	25 412 199	1.3	7.3	0.5	21.8
Депозити на Други финансови предприятия	2 763 346	3 213 474	3 521 897	3 542 532	0.6	28.2	10.2	3.0
Депозити на Домакинства	49 693 409	53 383 239	53 538 811	53 958 390	0.8	8.6	1.1	46.4
Собствен капитал	12 299 768	13 857 523	13 991 945	14 143 854	1.1	15.0	2.1	12.1
Нетна печалба	189 144	1 677 846	76 945	203 595		7.6		
Банкови показатели (%)								
ROE	9.2	12.1	6.6	8.6	2.0	-0.6	-3.5	
ROA	1.2	1.6	0.9	1.1	0.3	0.0	-0.5	
Капиталова адекватност	n.a	20.4	n.a.	n.a				
Ликвидно покритие (%)	n.a	294.1	281.5	276.2	-5.3		-17.9	
Проблемни кредити	n.a	7.6	n.a.	n.a				
БВП	108 141 000	108 141 000	116 412 000	116 412 000				
EUR/BGN	1.95583	1.95583	1.95583	1.95583				

Източник: БНБ, МФ; Изчисления: ОББ

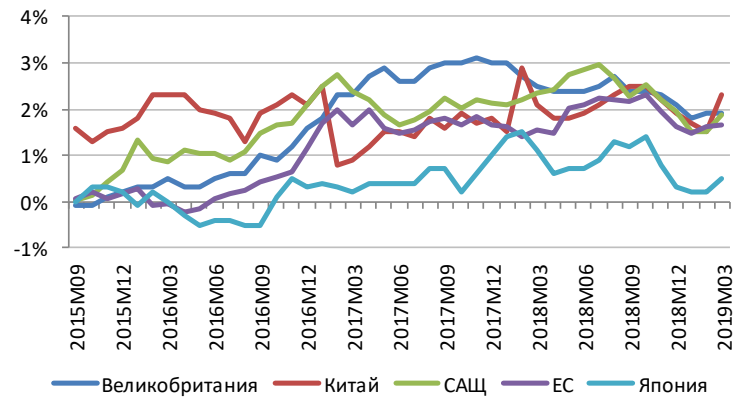
Ликвидният буфер и нетните изходящи потоци в края на отчетния месец са съответно 28.7 млрд. лв. и 10.4 млрд. лв. Спрямо предходния месец ликвидният буфер нараства с 2.8% (775 млн. лв.), а нетните изходящи потоци – с 4.8% (473 млн. лв.). Съотношението на двете величини (отношението на ликвидно покритие) в края на февруари е 276.2% (при 281.5% в края на януари). Собственият капитал в баланса на банковата система в края на февруари възлиза на 14.1 млрд. лв., като е отбелязано месечно увеличение със 152 млн. лв. (1.1%).

ПРИЛОЖЕНИЕ

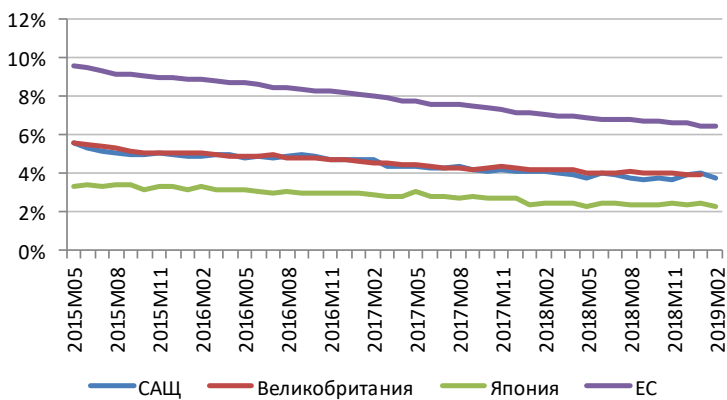
Напреднали икономики: Ръст на БВП спрямо съответното тримесечие на предходната година

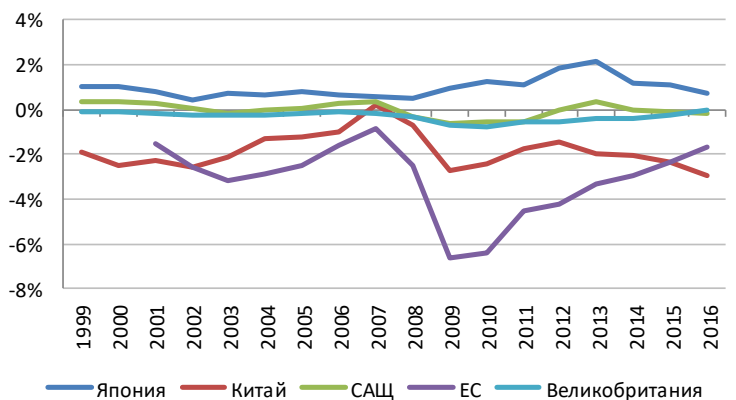
Напреднали икономики: Инфлация по страни, месечно (на годишна база)

Напреднали икономики: Коефициент на безработица (%) по страни, месечно

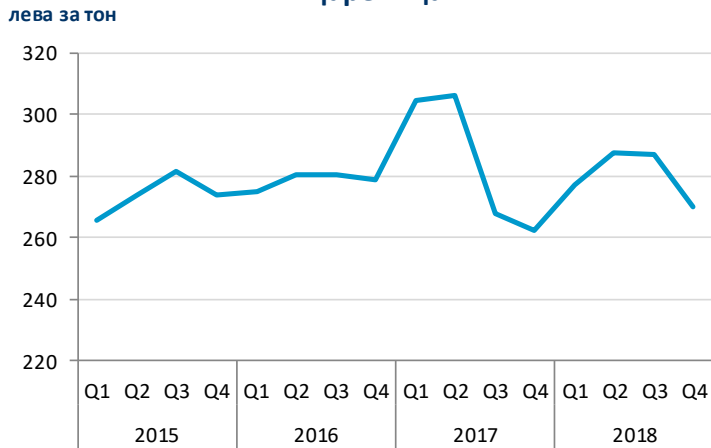

Напреднали икономики: Съотношение на Бюджетен излишък/дефицит към БВП (%)

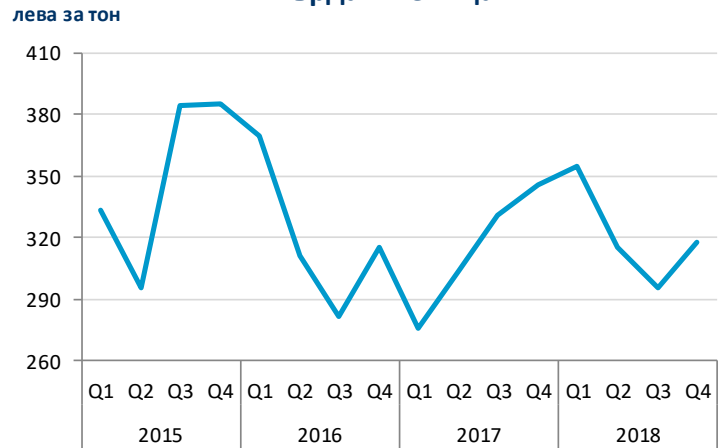

България: Цени на селскостопански продукти

Царевица

Твърда пшеница

Ечемик

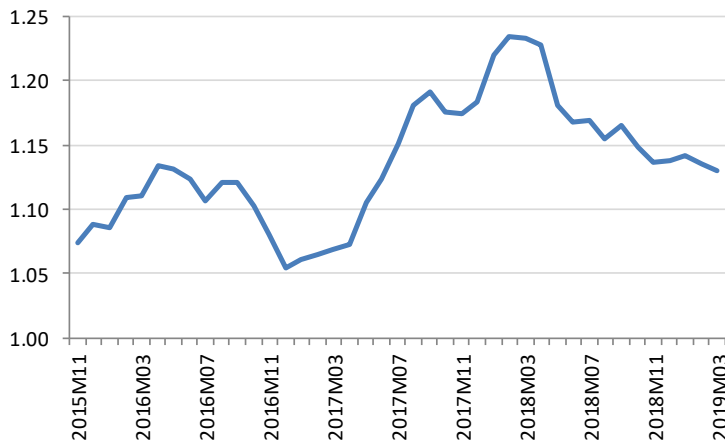

Овес

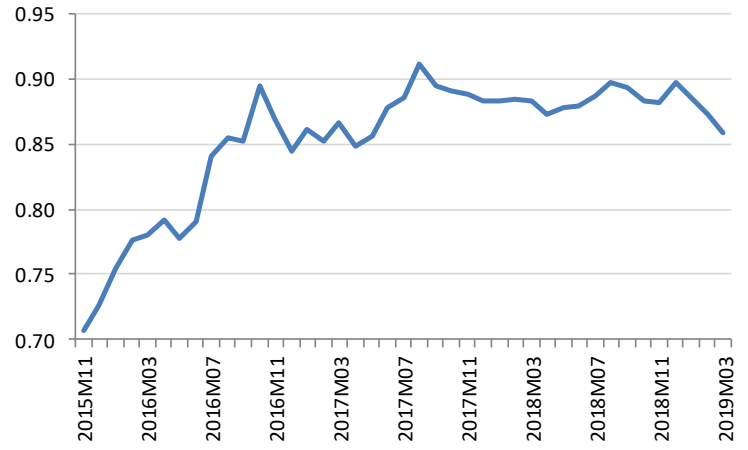

Международни валутни курсове

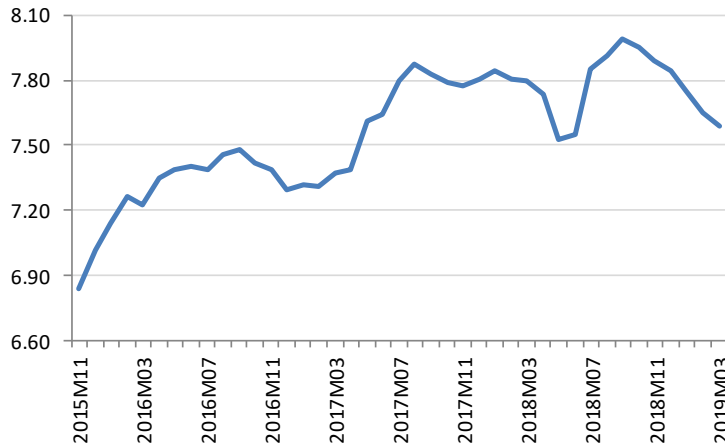
EUR/USD

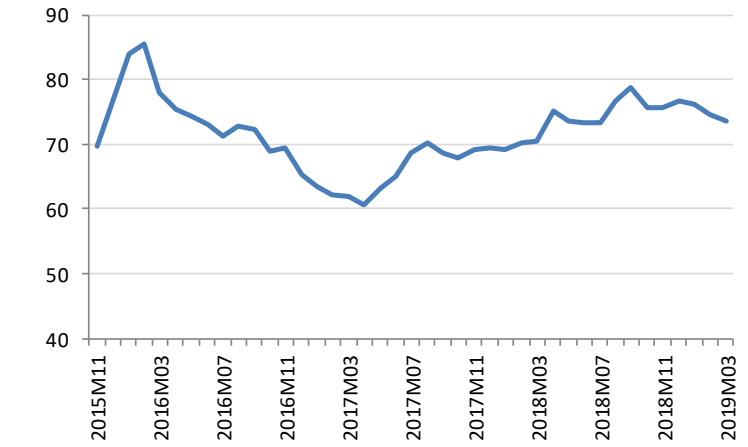
EUR/GBP

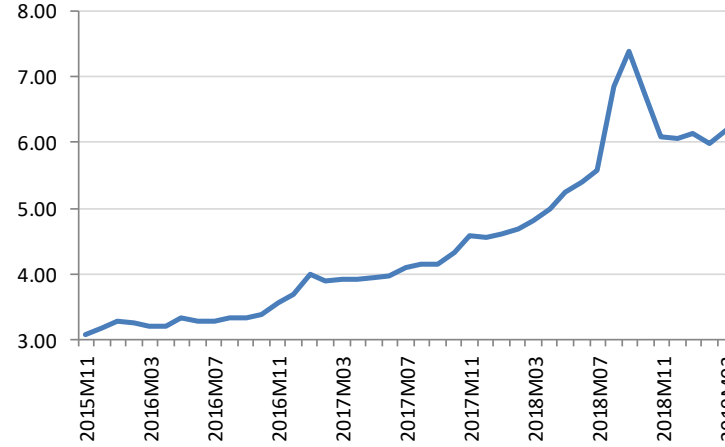
EUR/CNY

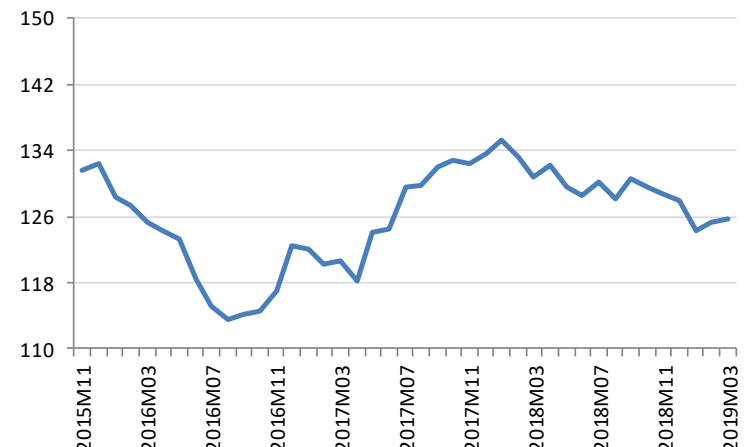
EUR/RUB

EUR/TRY

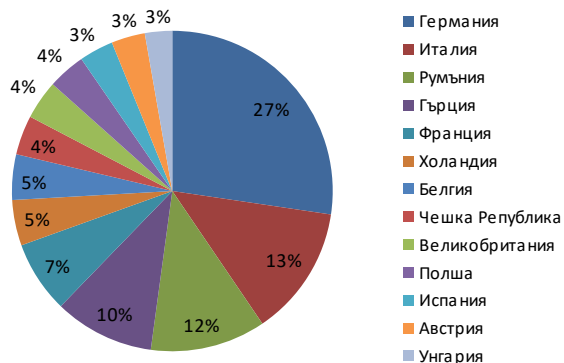

EUR/JPY

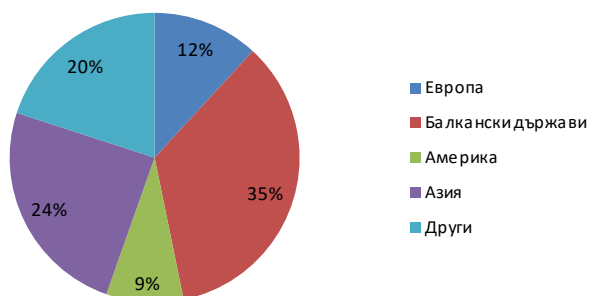

България: Външен сектор

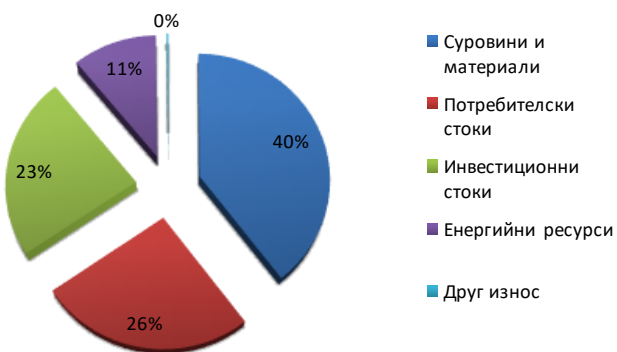
Износ: FOB по държави от ЕС: Януари 2019

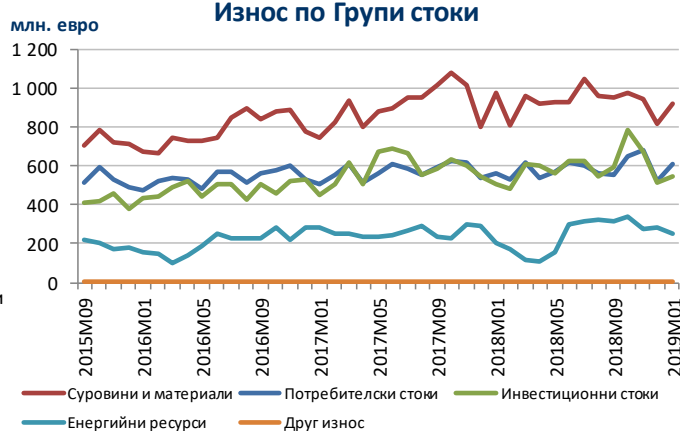
Износ: FOB по държави извън ЕС: Януари 2019

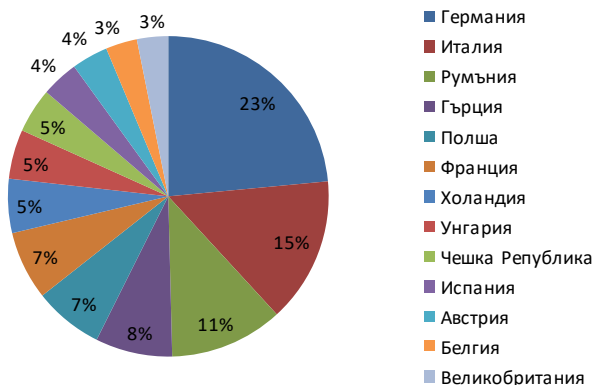
Износ: FOB: Групи стоки - относителен дял към Януари 2019

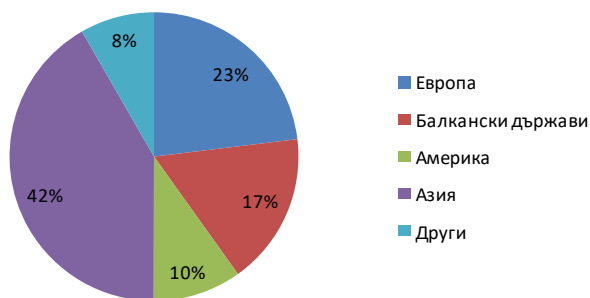
Износ по Групи стоки

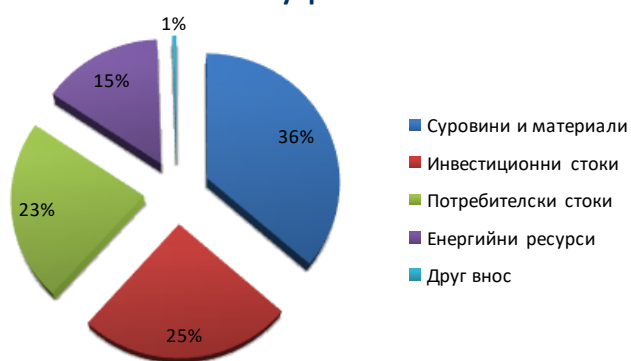
Внос: CIF по държави от ЕС: Януари 2019

Внос: CIF по държави извън ЕС: Януари 2019

Внос: CIF - Групи стоки - относителен дял към Януари 2019

Внос по Групи стоки

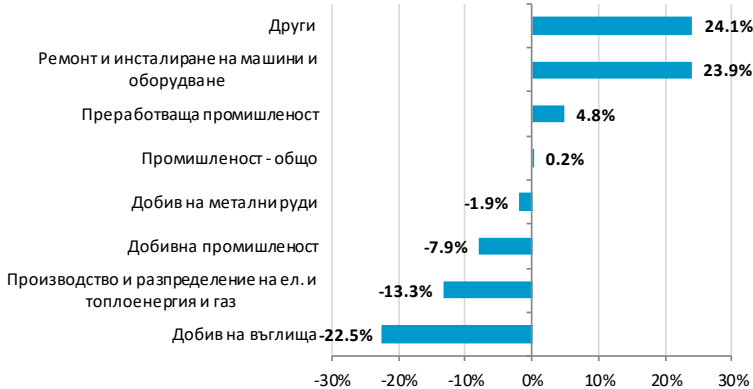

България: Реален сектор

**Индекс на промишленото производство: %
изменение през Февруари 2019 г. на годишна
база**

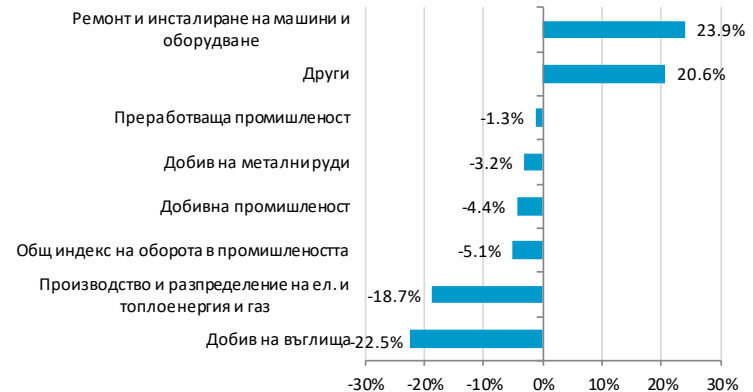
**Индекс на промишленото производство: %
изменение през Февруари 2019 г. на месечна
база**

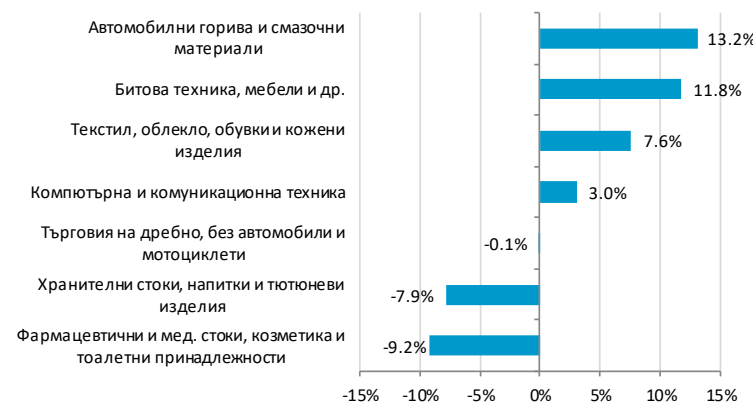
**Индекс на оборота в промишлеността: %
изменение през Февруари 2019 г. на годишна
база**

**Индекс на оборота в промишлеността: %
изменение през Февруари 2019 г. на месечна
база**

**Индекс на оборота в раздел "Търговия на дребно": %
изменение през Февруари 2019 г. на годишна
база**

**Индекс на оборота в раздел "Търговия на дребно": %
изменение през Февруари 2019 г. на месечна
база**

България: Реален сектор

Брутна добавена ст-ст по ик. сектори: Ръст - IV-то трим. на 2018 г. спрямо предходното тримесечие

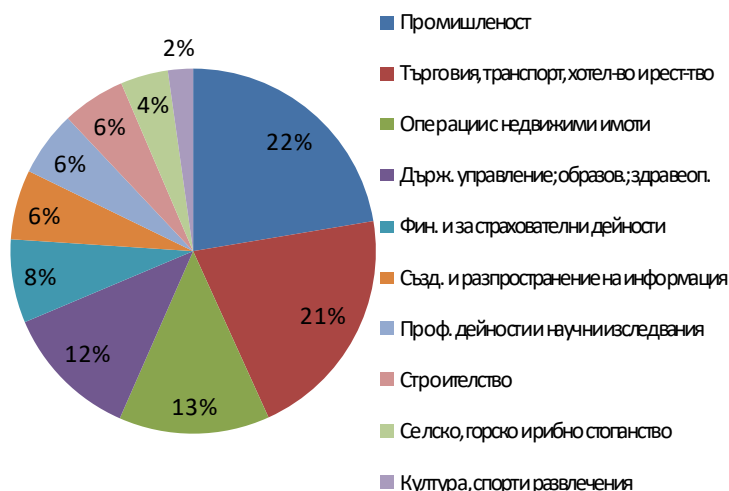
Брутна добавена ст-ст по ик. сектори: Ръст - IV-то трим. на 2018 г. спрямо съответното тримесечие на предх. година

БВП по елементи на крайно използване през четвърто тримесечие на 2017 и 2018 г.

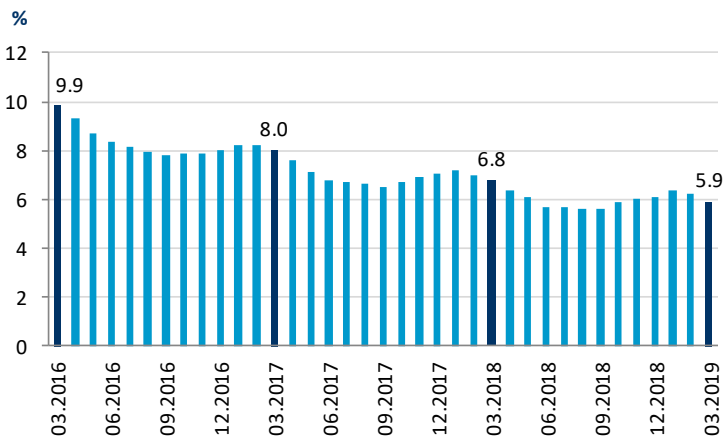

България: Отн. дял на ик. отрасли към Брутната добавена стойност (%) Q4 2018 г.

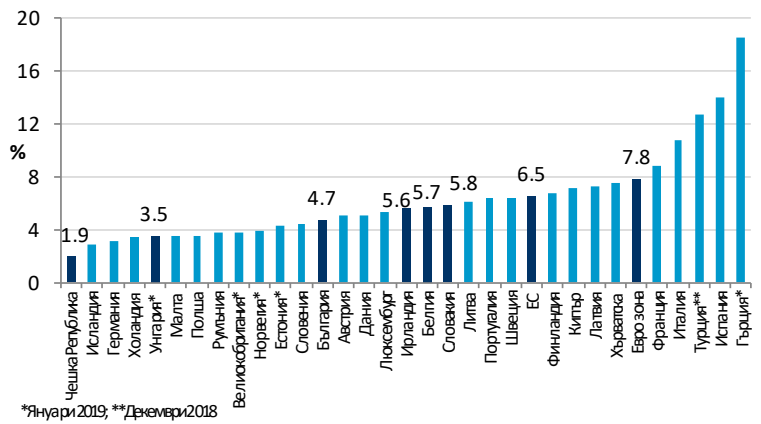

България: Реален сектор

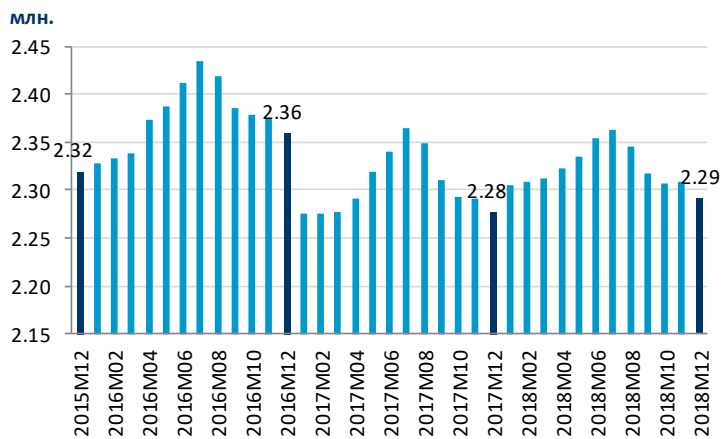
Равнище на безработица: Агенция по заетостта

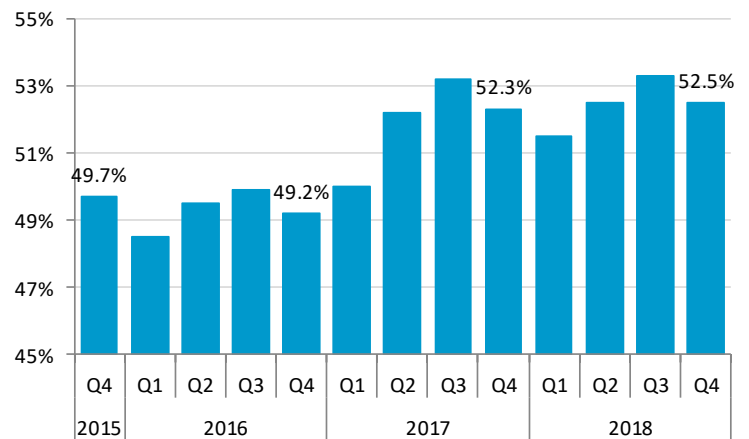
ЕС: Коефициент на безработица, сезонно изгладени данни, по страни към Февруари 2019г.

България: Брой наети лица

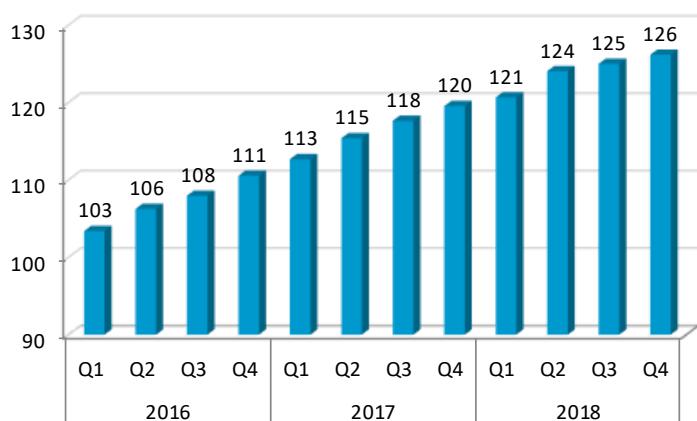

България: Коефициент на заетост

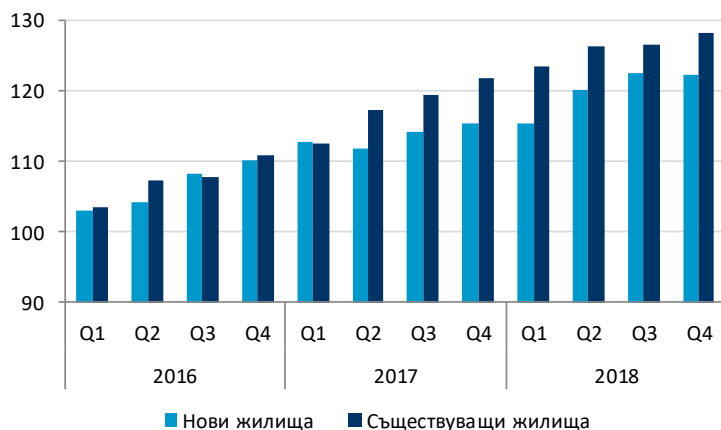

България: Реален сектор

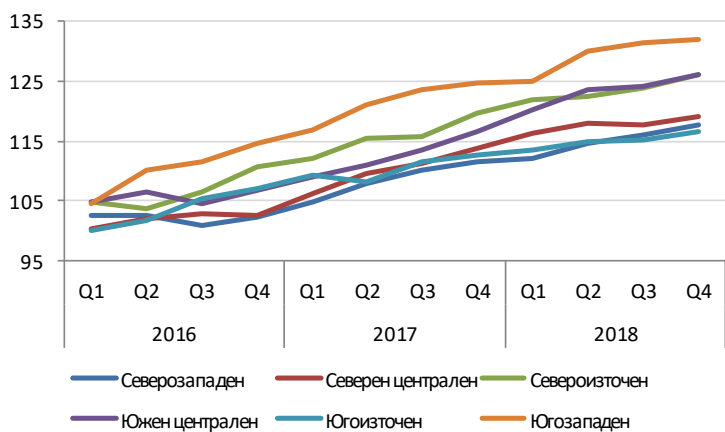
Индекс на цените на жилища (ИЦЖ)

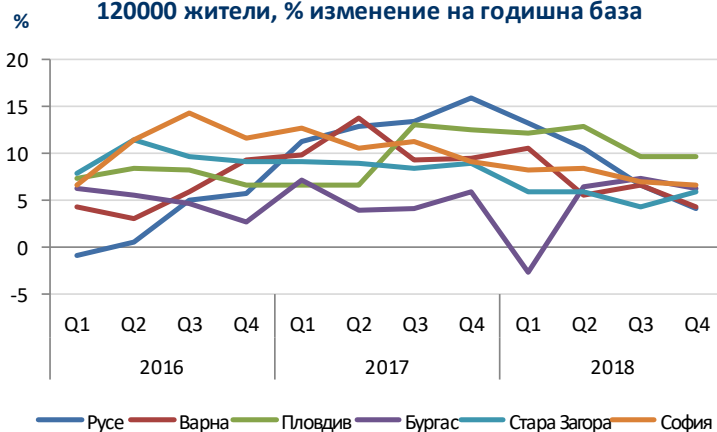
ИЦЖ: Нови и съществуващи жилища

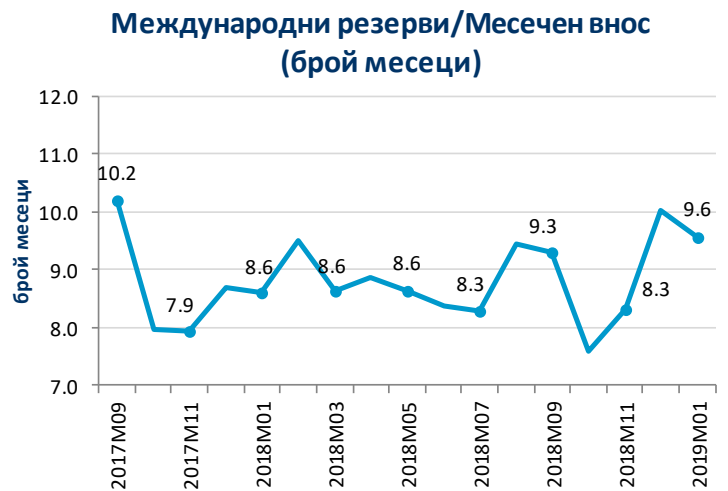
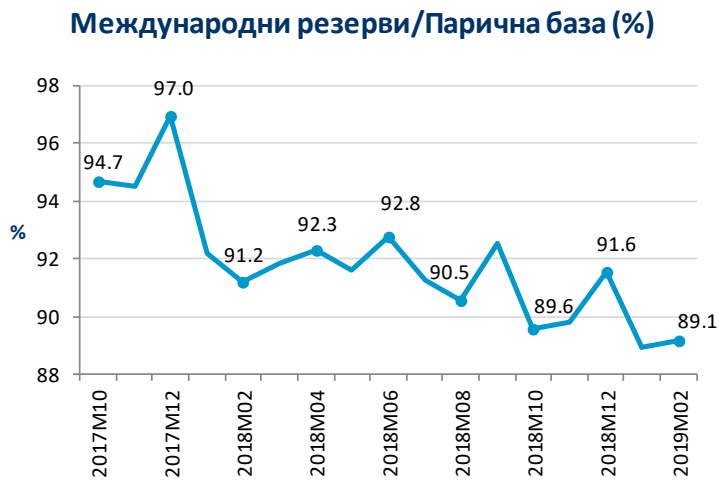
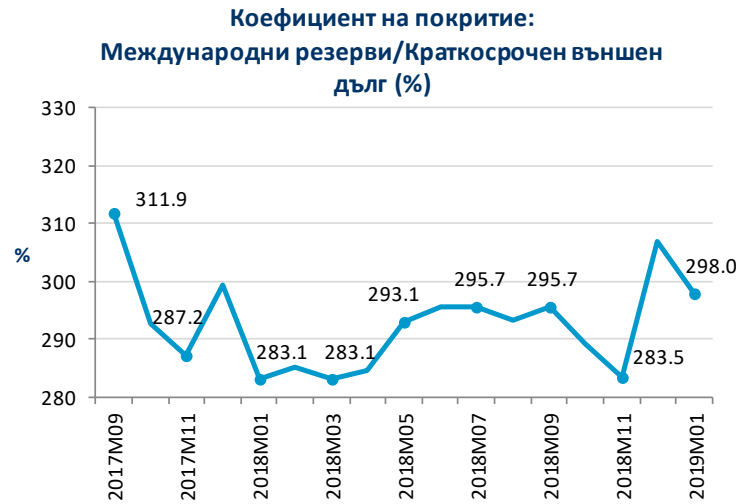
Индекс на цените на жилищата по региони

ИЦЖ за 6-те града в България с население над 120000 жители, % изменение на годишна база

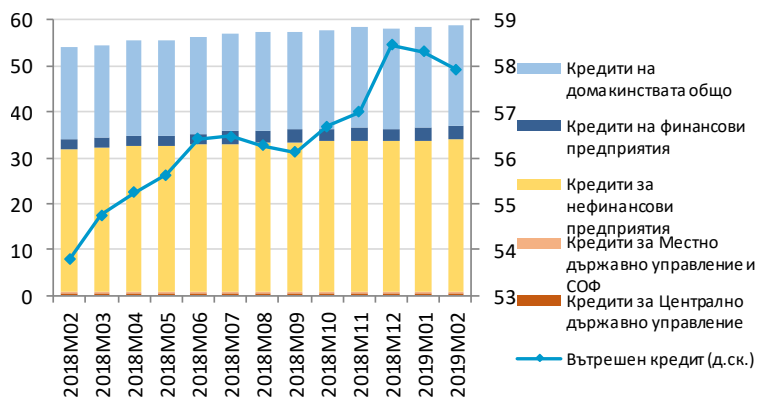

България: Паричен сектор

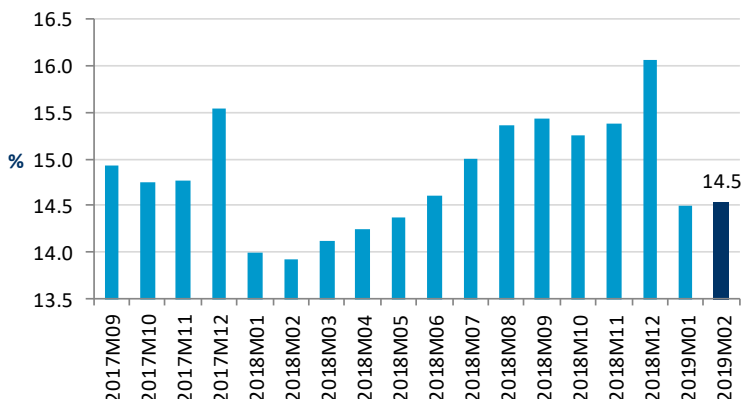

България: Паричен сектор

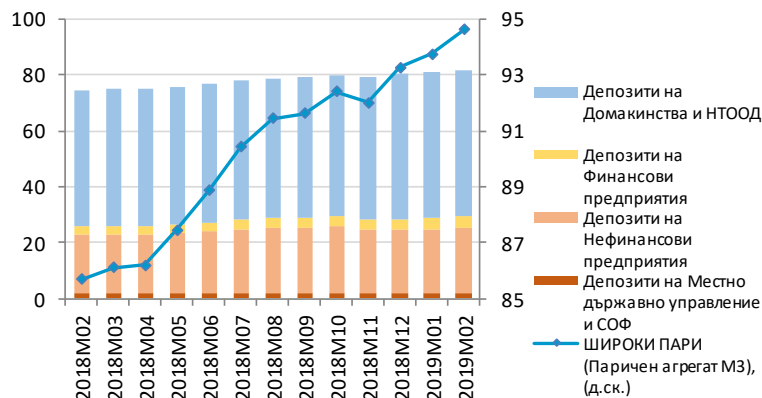
Кредити и вътрешен кредит (млрд. лв.)

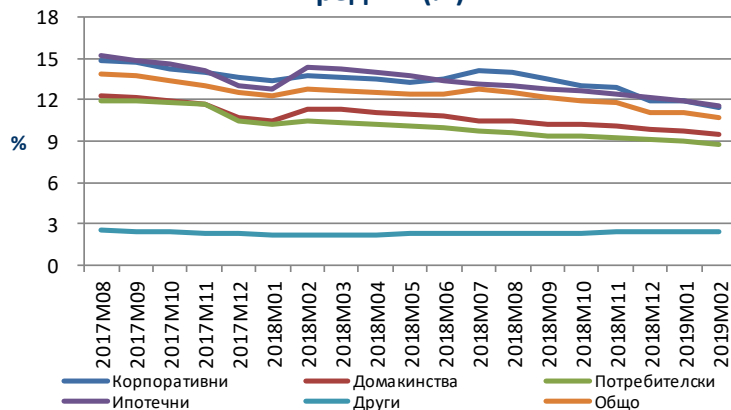
Пари в обращение/БВП (%)

Депозити и широки пари (М3), (млрд. лв.)

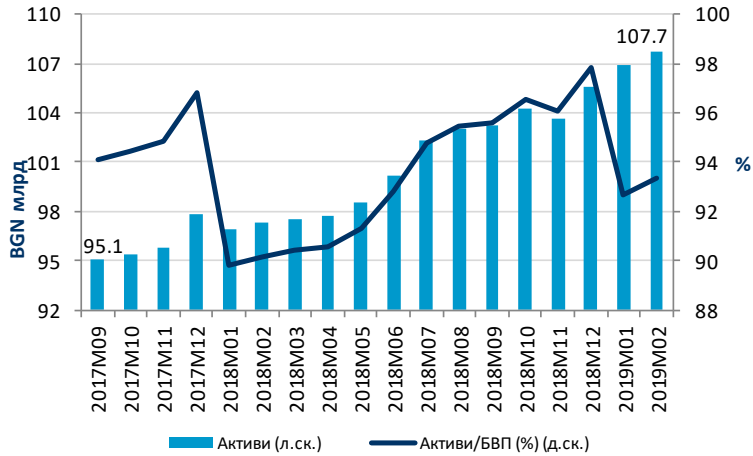

Банков сектор: Лоши и преструктурирани кредити (%)

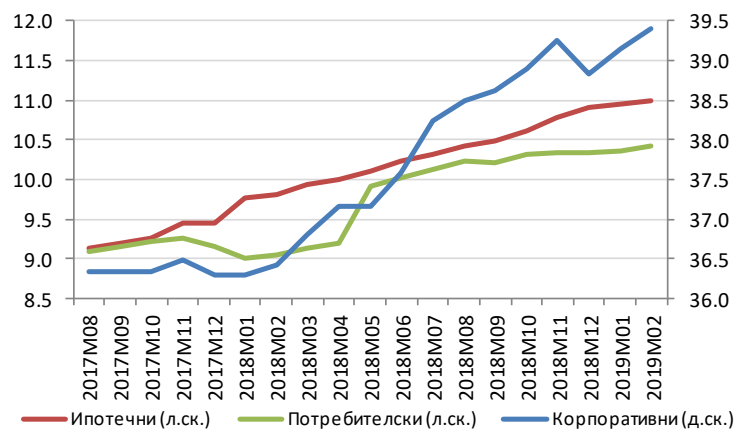

България: Банков сектор

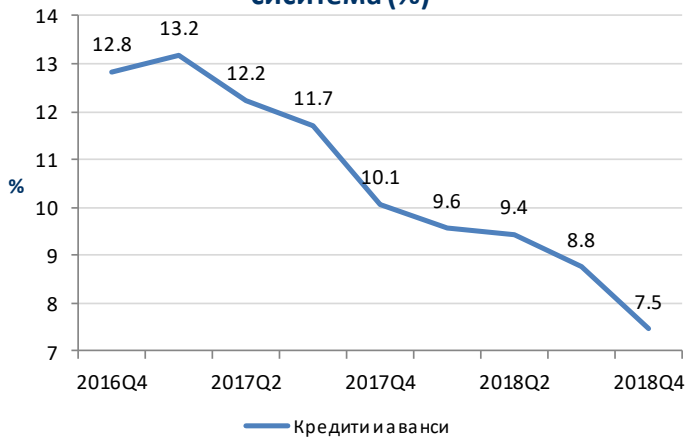
Активи

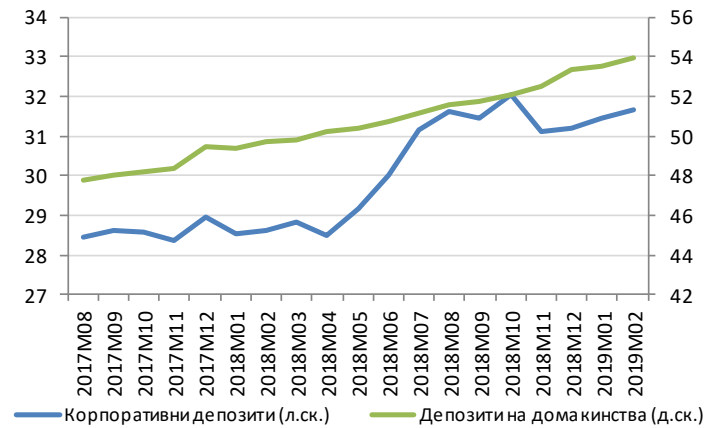
Кредити (BGN млрд)

Необслужвани кредити в банковата сиситема (%)

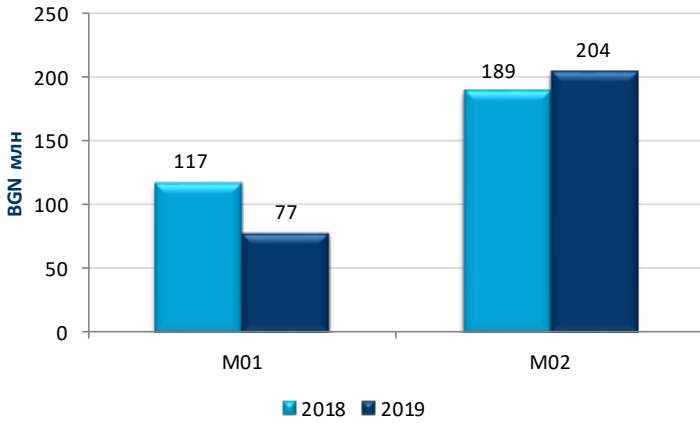

Депозити (BGN млрд)

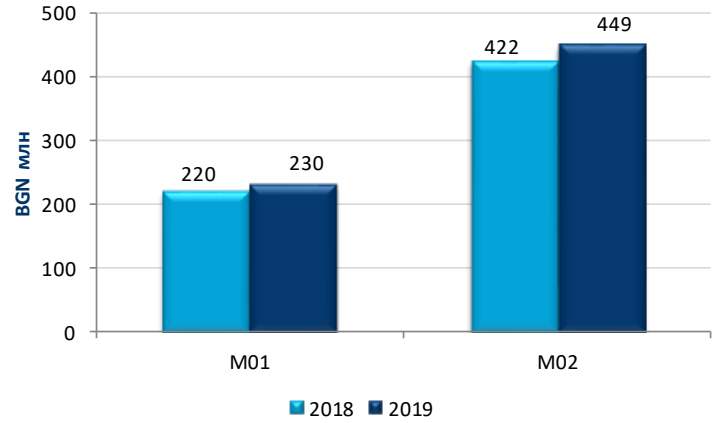

България: Банков сектор

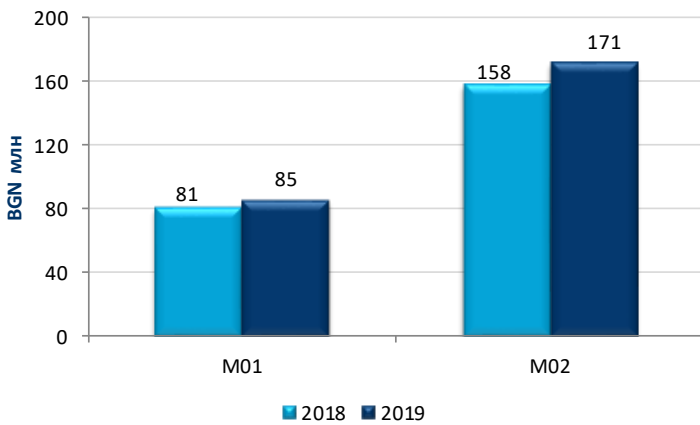
Нетна печалба

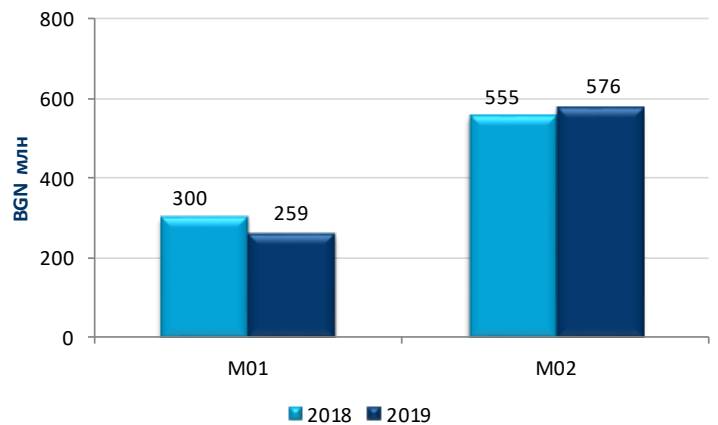
Нетен лихвен доход

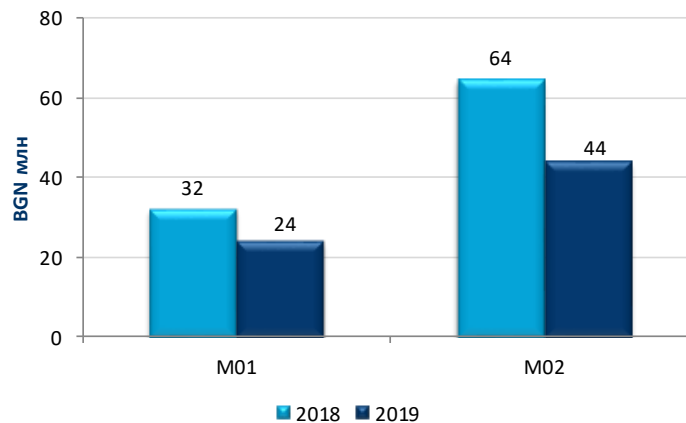
Нетен доход от такси

Нетен оперативен доход

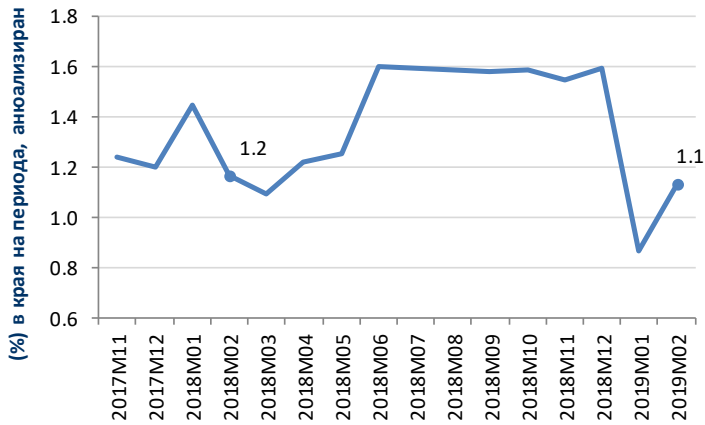

Обезценки

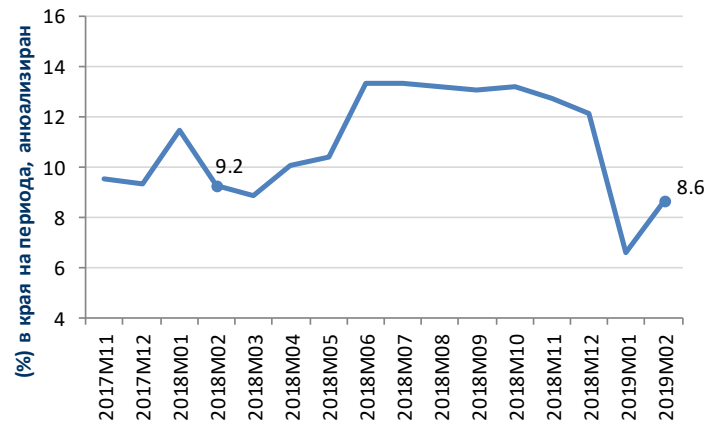

България: Банков сектор

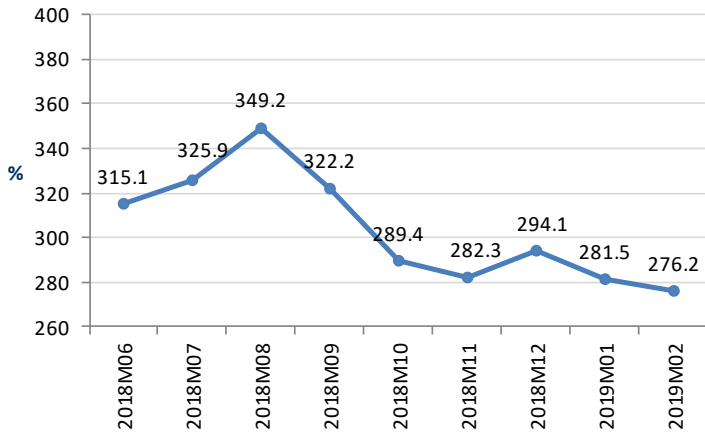
Възвръщаемост на активите (ROA)

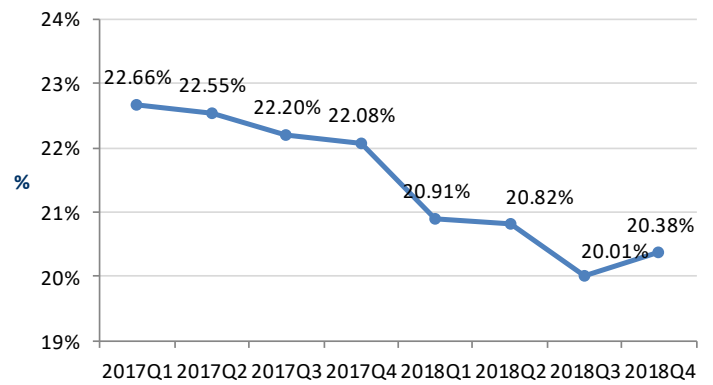
Възвръщаемост на капитала (ROE)

Коефициент на ликвидно покритие, %

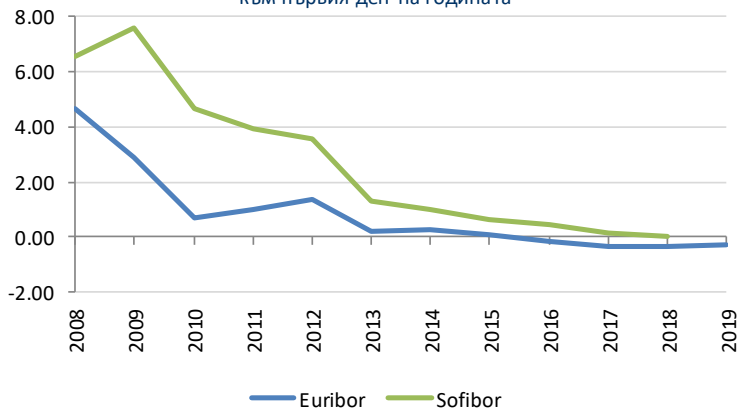
Съотношение на капиталова адекватност

България: Индекси и лихвени проценти

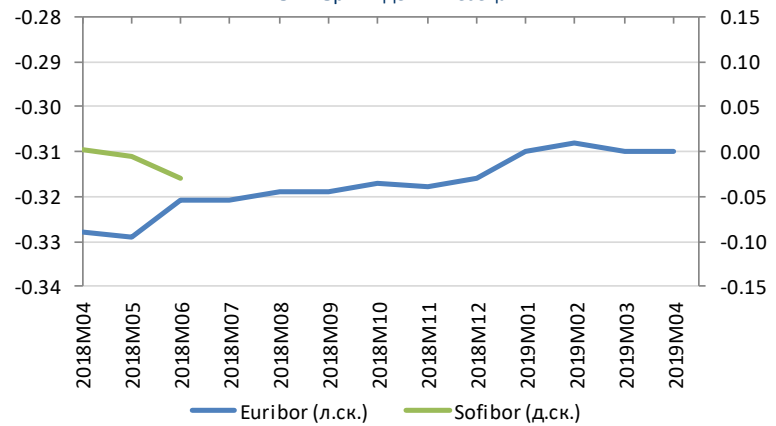
3-месечни индекси

към първия ден на годината

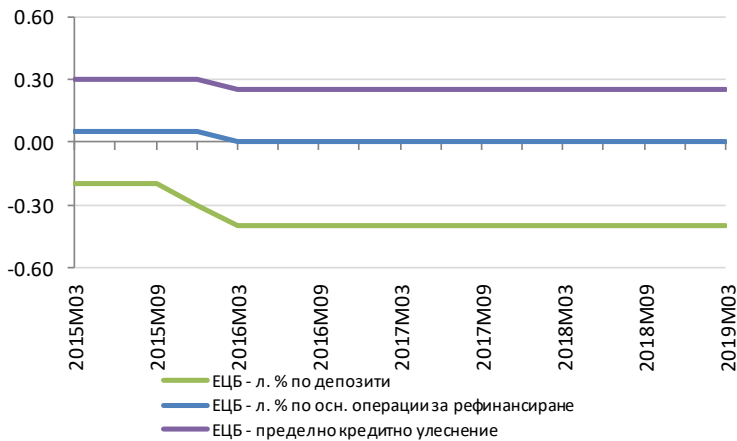

3-месечни индекси

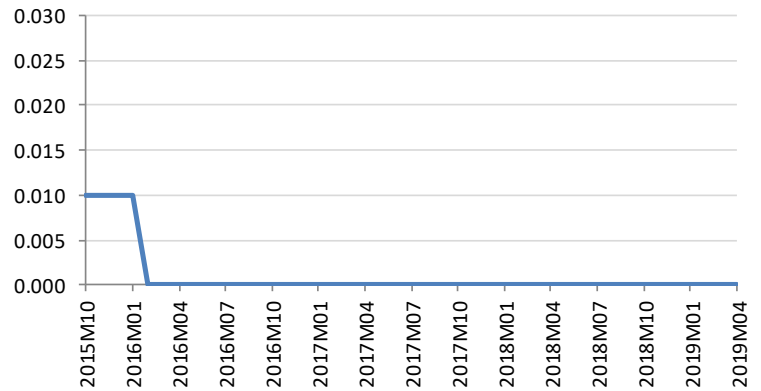
към първия ден в месеца

Лихвени проценти (%)

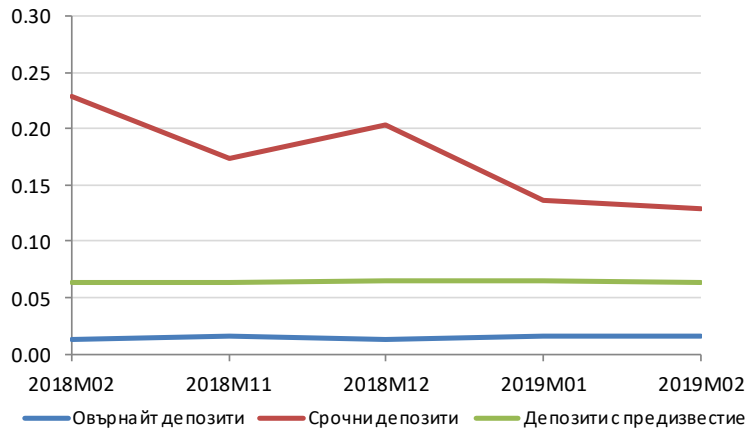

Основен лихвен процент на БНБ (%)

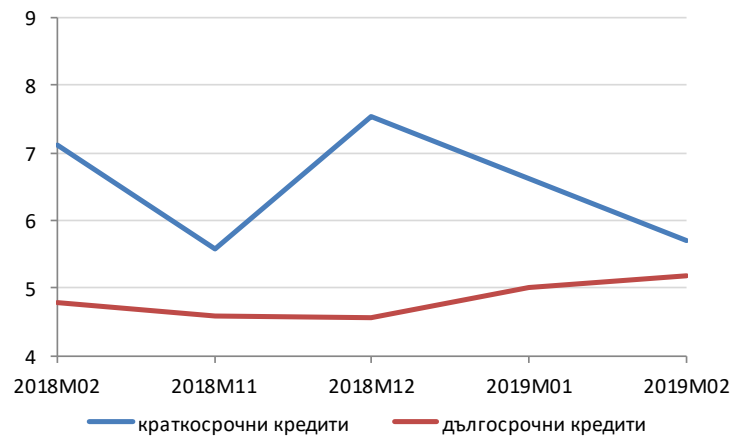

България: Лихвените проценти по нов бизнес по депозити и кредити

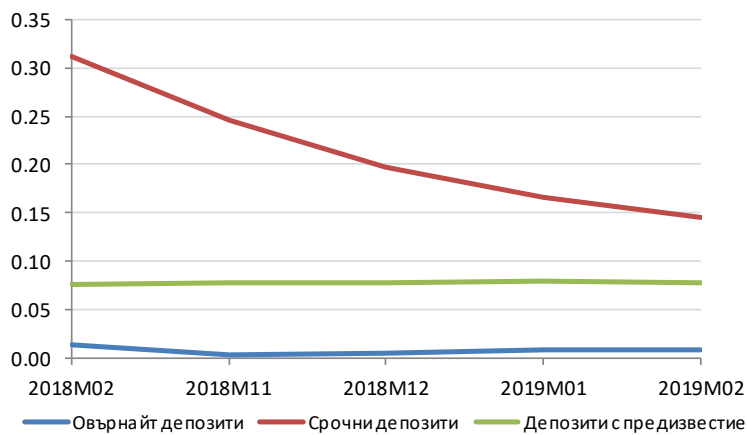
Лихвени проценти (%) в BGN

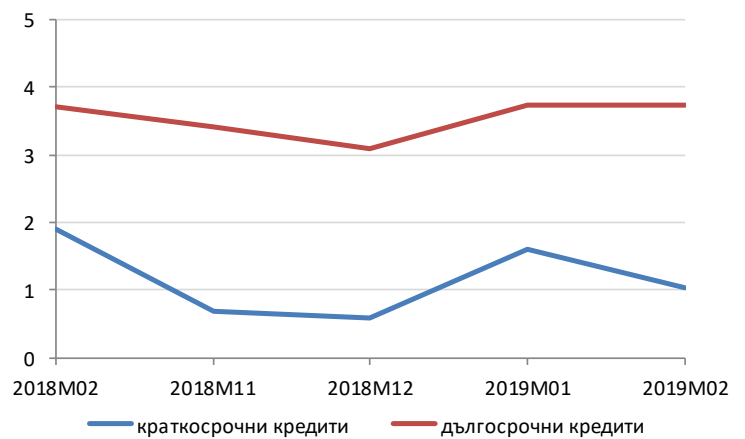
Лихвени проценти (%) в BGN

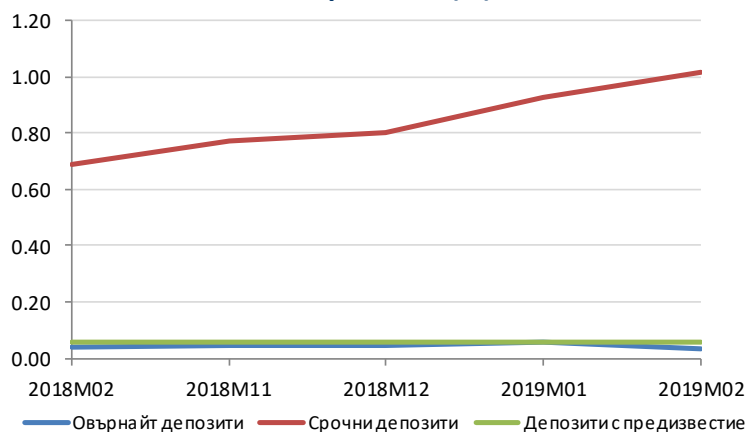
Лихвени проценти (%) в EUR

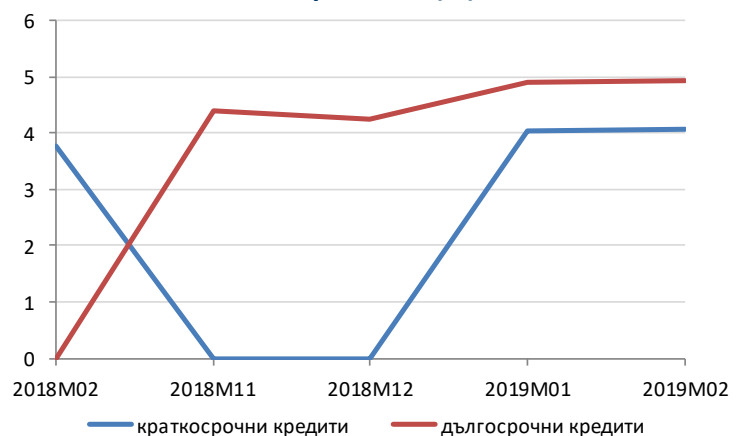
Лихвени проценти (%) в EUR

Лихвени проценти (%) в USD

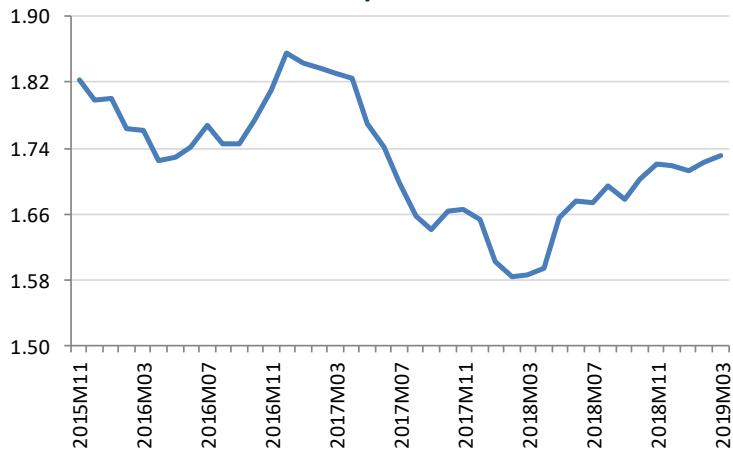

Лихвени проценти (%) в USD

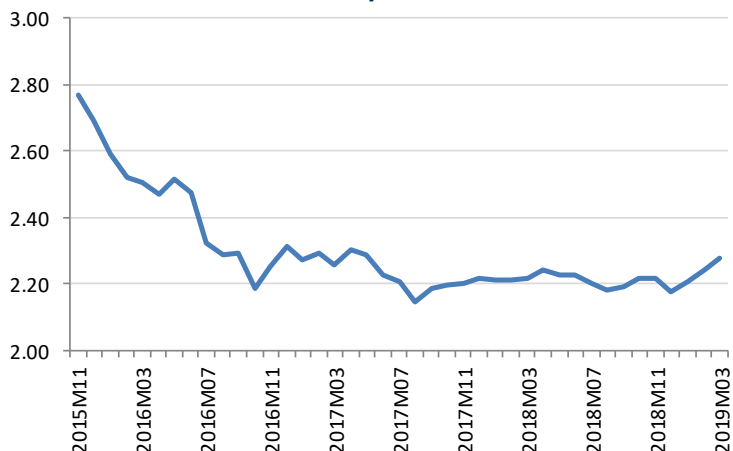

България: Валутни курсове

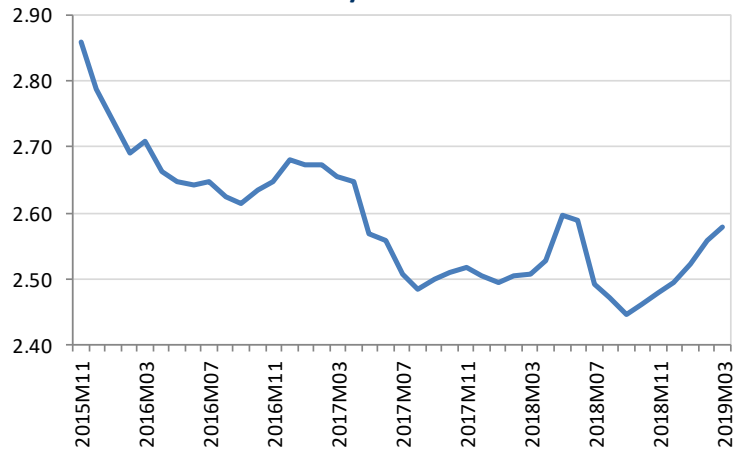
BGN/USD

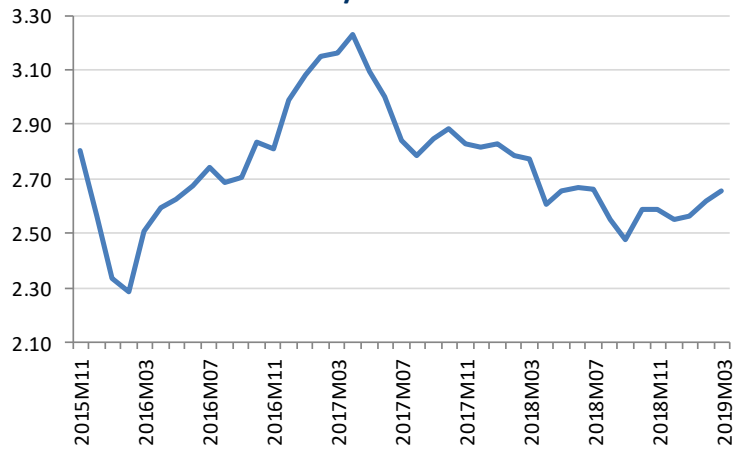
BGN/GBP

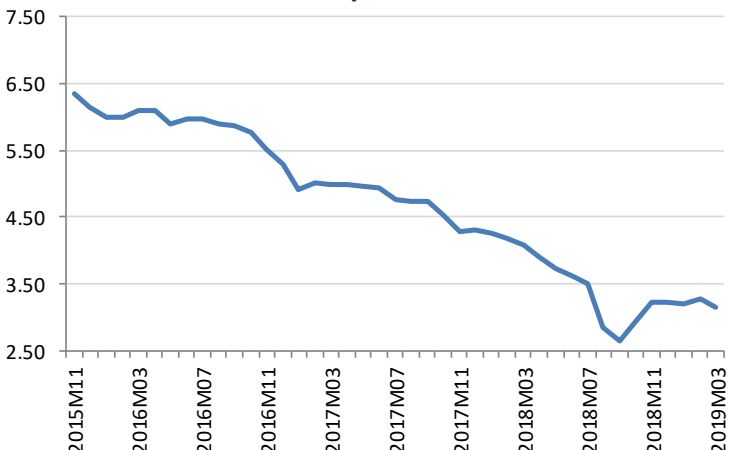
BGN/10CNY

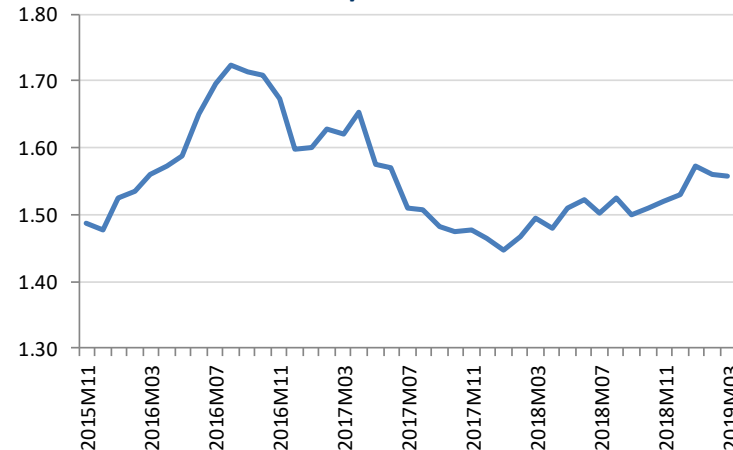
BGN/100RUB

BGN/10TRY

BGN/100JPY

ДЕФИНИЦИИ И МЕТОДОЛОГИЧЕСКИ БЕЛЕЖКИ

Управителният съвет на ЕЦБ определя основните лихвени проценти за еврозоната, както следва: Лихвеният процент по основните операции по рефинансиране (MRO), който осигуряват основната ликвидност на банковата система. Процентът на MRO определя цената, при която банките могат да получат заем от централната банка за период от една седмица. Процентът на депозитното улеснение, който банките могат да използват за овърнайт депозити в Евросистемата. Лихвеният процент на депозитното улеснение е един от трите лихвени процента, който ЕЦБ определя на всеки шест седмици като част от своята парична политика. Ставката определя лихвата, която банките получават за внасяне на пари в централната банка за една нощ. От юни 2014 г. този процент е отрицателен. Ставката на пределното кредитно улеснение, която предлага овърнайт кредит на банките от Евросистемата. Ако банките имат нужда от пари през нощта, те могат да заемат от пределното кредитно улеснение срещу по-висок процент.

ВЪНШЕН СЕКТОР

ТЕКУЩА СМЕТКА

От 17 април 2015 г. в съответствие с Календара за разпространение на статистически данни БНБ започна регулярното публикуване на месечни данни за платежния баланс, съставени по шестото издание на Ръководството по платежен баланс и международна инвестиционна позиция (МВФ, 2008). В европейския съюз преминаването към новите методологически изисквания на шестото издание на Ръководството бе координирано от европейската система на централните банки и европейската статистическа система. С шестото издание на Ръководството по платежен баланс и международната инвестиционна позиция (МВФ, 2008) се въвеждат съществени методологически промени в отчитането на търговията със стоки и на търговията с услуги. На основата на тяхната икономическа същност отделни подстатии се прекласифицират от статия Стоки (внос и износ) в статия Услуги (внос и износ), и обратно. Тези методологически промени водят до различия между данните за износа и вноса на стоки, съставяни от БНБ за статистиката на платежния баланс, и тези съставяни от НСИ за статистиката на външната търговия. Поради това няма равенство между данните за износа, вноса и търговско салдо, съставяни от НСИ, и данните за износа, вноса и търговско салдо, съставяни от БНБ за статистиката на платежния баланс. Съгласно статистиката на външната търговия, износет на стоки за първите два месеца на 2015 г. е в размер на 3483,1 млн. EUR, като се увеличава с 249,1 млн. EUR (7,7 %) в сравнение със същия период на 2014 г. (3234 млн. EUR). Вносет на стоки за януари – февруари 2015 г. възлиза на 3856,9 млн. EUR, като се повишава с 58,9 млн. EUR (1,6 %) спрямо същия период на 2014 г. (3797,9 млн. EUR). За отчетния период на 2015 г. търговското салдо е отрицателно в размер на 373,8 млн. EUR (0,9 % от БВП), като дефицитът намалява със 190,2 млн. EUR спрямо януари – февруари 2014 г. (дефицит в размер на 564 млн. EUR, 1,3 % от БВП). Предвид аналитичното значение на данните за износа и вноса на стоки от статистиката на външната търговия БНБ ще продължи практиката да подготвя кратък текст за динамиката на външната търговия, както и поддържането на съответните серии от данни. Тези материали се съдържат в публикацията Платежен баланс и са публикувани на интернет страницата на БНБ. По-подробна информация за тези методологически промени има в материала Съставяне на статистиката на платежния баланс съгласно методологията на шестото издание на Ръководството по платежен баланс и международната инвестиционна позиция. По отношение на преките инвестиции с шестото издание на Ръководството по платежен баланс и международна инвестиционна позиция се въвежда съществено различен принцип при представянето им в платежния баланс – принципът Актив/Пасив. Предвид аналитичното значение на досегашното представяне – на база на принципа на първоначалната посока на инвестицията, в приложението Преки инвестиции към публикацията Платежен баланс и в таблиците за преките инвестиции данните ще продължат да бъдат представяни и в съответствие с принципа на първоначалната посока на инвестицията. В съответствие с принципа на първоначалната посока на инвестицията, преките чуждестранни инвестиции в страната за февруари възлизат на 53,9 млн. EUR (при 94,7 млн. EUR за февруари 2014 г.). За януари – февруари 2015 г. преките чуждестранни инвестиции в страната са в размер на 128,2 млн. EUR (при 137,7 млн. EUR за януари – февруари 2014 г.). Преките инвестиции в чужбина за февруари възлизат на 9,4 млн. EUR (при 5,7 млн. EUR за февруари 2014 г.). За януари – февруари 2015 г. преките инвестиции в чужбина са отрицателни в размер на 16,6 млн. EUR (при положителни в размер на 108,7 млн. EUR за януари – февруари 2014 г.). По-подробна информация за преките инвестиции има в приложението Преки инвестиции (януари – февруари 2015 г.) на публикацията Платежен баланс, а данни – в таблица 10 – Преки инвестиции на публика-

цията. Текущата сметка обхваща получаването и предоставянето на стоки и услуги, доход и текущи трансфери между страната и останалия свят. Потоците, записани в кредитната страна, представляват тази част на brutния вътрешен продукт, предоставени на останалия свят (износ на стоки и услуги), както и предоставянето на фактори на производство, изразени чрез получен (или който следва да бъде получен) доход – компенсации на наетите и инвестиционен доход (лихви, дивиденди и др.). Включват се също така и компенсиращи записи за безвъзмездно получени реални и финансови ресурси (трансфери). Потоците в дебитната страна представляват brutния продукт, създаден в останалата част на света и придобит от националната икономика (внос на стоки и услуги), както и придобиването на фактори на производство, изразени чрез платен (или който следва да се плати) доход. Включват се също така и компенсиращи записи за безвъзмездно предоставени реални и финансови ресурси. Статията Стоки в текущата сметка на платежния баланс обхваща преносими стоки, за които е налице смяна на собствеността между резиденти и нерезиденти. Данните за вноса и износа FOB (Free on board) са базирани на митнически декларации като кодовете, използвани в тях са по „Хармонизираната система за описание и кодиране на стоките“, на Световната митническа организация, въведена през 1988 и допълнена през 1992. Считано с данните за януари 2006 Българската народна банка и Националният статистически институт съвместно прилагат разработена от тях методология за оценка на вноса по цени fob и на приходите и разходите за товарен транспорт. Методологията се базира на анализ на съотношенията cif – fob при вноса на стоки в зависимост от различните видове доставки по вноса, както и от използвания транспорт и националност на превозвача. При представяне на географското разпределение на данните за износа и вноса в платежния баланс на страната се следват следните правила:

Съгласно EURпейските Регламенти, при търговия със страни членки на ЕС:

- при пристигания - страната партньор е страната членка, от която стоките се изпращат за България.
- при изпращания - страната партньор е страната членка, за която се изпращат стоките.

При данните за търговията със страни извън ЕС:

- при внос - страната партньор е тази, която е произвела стоката, наречена “страна на произход”.
- при износа - страната партньор е тази, която ще потребява стоките наречена “страна на потребление”.

Статията Услуги обхваща транспортни, туристически и други услуги.

Българската народна банка извлича данните за товарния транспорт от данните за външната търговия и за пътническия транспорт от данните за туризма на базата на оценки. Считано с данните за м. януари 2006 БНБ въведе нова методология за оценка на приходите и разходите за товарен транспорт. Приходите от товарен транспорт се формират от оценката на приходите на местни превозвачи свързани с износа на стоки на страната. Разходите се калкулират като оценка на разходите направени от местни лица в полза на чуждестранни превозвачи, свързани с вноса на стоки в страната. Приходите и разходите се оценяват по типове транспорт и националност на превозвача. С въвеждането на системата „ИНТРАСТАТ“, от януари 2007 настъпиха промени и в начина на оценяване на приходите и разходите от товарен транспорт на България с останалите страни – членки на ЕС. Поради по-големия срок за получаване от НСИ на подробни данни за търговията на България с останалите страни – членки на ЕС, към датата на публикуване на първоначалния отчет за платежния баланс за съответния месец (42 дни след края на отчетния период) предварителната оценка за приходите и разходите от товарен транспорт е изчислена на база на данните от предходни години. Тези оценки подлежат на ревизия след получаване на предварителните подробни данни (с детайли по страни и стоки) за търговията с останалите страни – членки на ЕС за отчетния месец.

Статия Пътувания обхваща стоки и услуги, включително тези, свързани със здравни и образователни услуги, предоставени на туристи, пътуващи служебно или лично. До края на 2006 данните за туризма се базират на данни от Министерството на вътрешните работи относно броя на туристите, пресекли границата, както и на оценки на разходите, извършени от един турист на база на методология за оценяване на приходите и разходите от туристически услуги – „Методология за оценка на приходите и разходите от пътувания и туризъм в платежния баланс на България“ (Българска народна банка, Министерство на търговията и туризма, 18 ноември 1999). От началото на 2007 данните за броя на чуждестранните граждани, посетили страната се базират на информация от НСГП и дооценки на НСИ. С данните за м. януари 2010 БНБ въведе нова методология за оценка на приходите и разходите за пътувания и пътнически транспорт. Най-общо моделът за оценка на статия Пътувания се базира на производението на броя на презграничните пътувания по размера на направените разходите за едно пътуване от съответния тип (за по-подробна информация виж „Методология за оценка на статии „Пътувания“, “Пътнически транспорт” и “Компенсация на наетите - кредит” на платежния баланс на България“ (Българска народна банка, март 2010)). Оценките за броя и структурата на презграничните пътувания се базират на данни от Министерството на вътрешните работи относно броя на пресичанията на държавната граница и дооценки на Национал-

ният статистически институт. Оценка на размера на разходите, направени по време на едно пътуване са построени в резултат на данните събрани от проведеното от БНБ Проучване на границата сред пътуващите български и чуждестранни граждани (юли 2007 – август 2008). С публикуването на данните за месец януари 2010 бяха ревизирани данните за периода 2007 - 2009.

Статията Други услуги обхваща постъпленията и плащанията по всички останали категории услуги, различни от тези, свързани с транспорт или пътувания (съобщителни, строително-монтажни, финансови, застрахователни, лизингови, услуги в областта на науката, културата и спорта и др.). Източници на информация по тази статия до края на 2009 са отчетите на банките за извършения от тях и техните клиенти износ и внос на нефакторни услуги и на фирмите, които предоставят тримесечна информация за сметките си в чужбина. От 1 януари 2010 влезе в сила Регламент (ЕО) № 924/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 16 септември 2009 относно презграничните плащания в рамките на Общността и за отмяна на Регламент (ЕО) № 2560/2001, с който се повиши до 100 000 BGN прага, под който са премахнати задълженията за отчитане въз основа на сетълмент, наложени на доставчиците на платежни услуги за целите на статистическото отчитане на платежния баланс, които са свързани с платежни операции на техни клиенти. Качеството и обхвата на събираната от банките информация зависи в голяма степен от размера на прага, над който банките докладват на БНБ информация за извършвани от тях операции между резиденти и нерезиденти. Въвеждането на праг от 50 000 EUR, считано от 1 януари 2010, при липса на алтернативен източник, би довело до силно влошаване качеството на данните за платежния баланс на страната и преди всичко на текущата сметка. Направеният анализ показва, че загубата на информация при някои видове услуги би достигнала до 90 %. Поради това БНБ промени методологията за събиране на данни за износа и вноса на услуги и някои други операции в текущата сметка на платежния баланс. От 1 януари 2010 влезе в сила Регламент (ЕО) № 924/2009 на европейския парламент и на Съвета от 16 септември 2009 относно презграничните плащания в рамките на Общността и за отмяна на Регламент (ЕО) № 2560/2001, с който се повиши до 100 000 BGN прага, под който са премахнати задълженията за отчитане въз основа на сетълмент, наложени на доставчиците на платежни услуги за целите на статистическото отчитане на платежния баланс, които са свързани с платежни операции на техни клиенти. Качеството и обхвата на събираната от банките информация зависи в голяма степен от размера на прага, над който банките докладват на БНБ информация за извършвани от тях операции между резиденти и нерезиденти. Въвеждането на праг от 50 000 EUR, считано от 1 януари 2010, при липса на алтернативен източник, би довело до силно влошаване качеството на данните за платежния баланс на страната и преди всичко на текущата сметка. Направеният анализ показва, че загубата на информация при някои видове услуги би достигнала до 90 %. Поради това БНБ промени методологията за събиране на данни за износа и вноса на услуги и някои други операции в текущата сметка на платежния баланс. От началото на 2010 БНБ провежда регулярно тримесечно проучване на постъпленията и плащанията между местни и чуждестранни лица във връзка с получаването и предоставянето на услуги, възнаграждения, осигуровки и безвъзмездните постъпления и плащания, които се включват в текущата сметка на платежния баланс. На база на данните събрани от това проучване, с данните за януари 2011 са публикувани ревизирани данни за месеците на 2010 За целите на месечното отчитане на платежния баланс се използват данните от банките за постъпленията и плащанията, свързани с износ и внос на услуги над прага от 100 000 BGN, както и дооценки на БНБ за постъпления и плащания под прага от 100 000 BGN След получаване на тримесечните данни от проучването сред предприятията извършващи внос и износ на други услуги данните подлежат на ревизия.

Статията Доход включва две категории: (1) компенсации на наетите и (2) инвестиционен доход. Компенсациите на наетите обхващат надници, заплати и други плащания към нерезиденти, работещи в страната, или получени от резидентите, работещи в чужбина. Компенсациите на наетите обхващат и доход реализиран в резултат на неофициална заетост. За периода от април 2001 до декември 2006 БНБ оценява този поток съгласно "Методология за оценка на потоците, дължащи се на неофициална заетост", 14 март 2006. С данните за януари 2010 бе въведена нова методология за оценка на кредитната страна на статия Компенсациите на наетите (виж „Методология за оценка на статии „Пътувания“, „Пътнически транспорт“ и „Компенсация на наетите - кредит“ на платежния баланс на България“ (Българска народна банка, март 2010). С публикуването на данните за месец януари 2010 бяха ревизирани данните за периода 2007 - 2009. Инвестиционният доход покрива постъпления и плащания на доход, свързан с външни финансови активи и пасиви – по директни инвестиции (дивиденди и реинвестирана печалба), портфейлни инвестиции, други инвестиции и по резервни активи.

Трансфери са всички реални ресурси и финансови средства, предоставени безвъзмездно от една икономика на друга. Текущите трансфери засягат пряко нивото на разполагаемия доход на една икономика и потреблението на стоки и услу-

ги. В този смисъл, текущите трансфери намаляват дохода и потребителските възможности на страната донор и увеличават дохода и потребителските възможности на страната получател. В Текущи трансфери се включват постъпилите средства по предприєдинителните и присъединителните фондове на европейския съюз, парични преводи от частни лица, както и дарения, помощи, наследство, печалби от лотарии, пенсии, данъци, вноски за социални осигуровки и др. С данните за м. януари 2010 БНБ въведе нова Методология за оценка на статия „Парични преводи от българи, живеещи постоянно в чужбина“.

Статията „Парични преводи от българи, живеещи постоянно в чужбина“ е подстатия на статията „Текущи трансфери, кредит“ в текущата сметка на платежния баланс и е балансираща статия за безвъзмездно получени ресурси в брой или в натура. Въвеждането на новата методология за отчитане на тези потоци се налага основно поради промяна в официалния праг на отчитане на търговските банки и поради необходимост от обхващане на трансферите, извършени не само по официален път, но и по неофициални канали. Оценка на емигрантските преводи се базира на умножението на броя български емигранти, превеждащи пари към техни близки, по сума на средния трансфер. Тези изчисления се правят съответно за официалния и неофициалния канал на трансфериране. Сумирането на средствата трансферирани по двата канала представлява общата сума на преводите от български емигранти. Данните за броя на българските емигранти се базира на информация от Държавната агенция за българите в чужбина, българските посолства в чужбина и данни на EURстат. Данните за процента на български емигранти, трансфериращи към техни близки в страната, за дела на трансфериращи по официален канал и неофициален канал и за средния трансфер за всеки от трансферните канали се базира на данни от Проучване на границата сред пътуващите български и чуждестранни граждани (август 2007– юли 2008), проведено от БНБ чрез външен изпълнител. С публикуването на данните за месец януари 2010 бяха ревизирани данните за периода 2007 - 2009.

КАПИТАЛОВА СМЕТКА

Капиталовата сметка включва две категории: (1) капиталови трансфери и (2) придобиване или предоставяне на нематериални, нефинансови активи. Когато са в натура, капиталовите трансфери включват (1) прехвърляне на собственост на основни средства, или (2) безвъзмездно опрощаване на пасив от страна на кредитора. Когато е налице плащане, един трансфер е капиталов, когато е свързан със или зависим от придобиване или предоставяне на основни средства (например инвестиционни субсидии).

ФИНАНСОВА СМЕТКА

Финансовата сметка обхваща всички транзакции (реално извършени и начислени) във външните финансови активи и пасиви на една икономика. Външните активи и пасиви са класифицирани основно според типа на инвестицията. Финансовата сметка включва (1) преки инвестиции, (2) портфейлни инвестиции и (3) други инвестиции. Преки инвестиции включва преки инвестиции в чужбина, преки инвестиции в страната и сливания и придобивания. Пряка инвестиция е категория в международните инвестиции, при която резидент на една икономика – директен инвеститор – придобива дълготраен интерес (поне 10 % от дяловия капитал или правото на глас) в предприятие, намиращо се в друга икономика – директно инвестиционно предприятие. Директната инвестиция включва както първоначалната транзакция, чрез която се установява отношението между директния инвеститор и директното инвестиционно предприятие, така и всички последващи транзакции между тях. Транзакциите могат да касаят промяна в участието на директния инвеститор в капитала на инвестиционното предприятие, промяна във вътрешнофирмената задлъжнялост, както и дела на директния инвеститор в неразпределената печалба/загуба на предприятието за отчетния период. Преките инвестиции в чужбина се отчитат като актив, преките инвестиции в страната – като пасив

В подстатията Сливания и придобивания се отразяват всички сделки по сливания и придобивания, с цел да се елиминира тяхното влияние върху отчитаните данни за преките инвестиции в страната. Международната практика показва, че извършването на такива транзакции като цяло не води до увеличаване на производствените мощности и на заетостта, както и че направените изводи от анализа на данните за преките инвестиции в които са включени данните за сделки по сливане и придобиване могат да бъдат неточни относно размера на инвестициите, тяхната динамика, отраслова и географска структура. (Виж “European Central Bank, Eurostat, Foreign Direct Investment Task Force Report”, March 2004, para.332).

Портфейлни инвестиции включва портфейлни инвестиции, активи и портфейлни инвестиции, пасиви. Портфейлните инвестиции са вложения в акции, когато техният размер не надвишава 10 % от дяловия/акционерен капитал на дружеството, вложения в облигации, бонове, инструменти на паричния пазар или други търгуеми ценни книжа.

Други инвестиции включва търговски кредити, заеми, валутни депозити и други активи и пасиви.

В платежния баланс под търговски кредит се разбират вземания между партньори по търговска сделка, които не са секюритизирани с търгуеми ценни книжа.

Статия Заеми включва получени и изплатени главници по дългосрочни и краткосрочни заеми между резидент и нерезидент, които заеми не са секюритизирани с търгуеми ценни книжа. От статия Заеми, пасиви се изключват транзакциите, свързани с получаване или погасяване на главници по кредити, отпуснати от МВФ, както и получаването на главници по заеми, отпуснати в подкрепа на платежния баланс. Последните се записват в съответните статии на група Д. Резерви и друго финансиране.

Статията Валута и депозити представя в актива си измененията във валутните депозити на резиденти в чужбина, а в пасива си – измененията в задълженията на банките, опериращи на територията на България към нерезиденти в местна и чужда валута. Съгласно основните принципи, залегнали в „Ръководството по платежен баланс“ (МВФ, 1993), при отчитане на промените във валутните депозити, Българската народна банка елиминира промените в тях, дължащи се на валутно-курсови разлики.

Статиите Други активи и Други пасиви включват осъществените транзакции по разни разчети, непокрити в останалите категории и натрупаните просрочия на дъл

Грешки и пропуски (нето) е компенсаторна статия. Тя съществува в представянето на платежния баланс, защото системата за набиране на данни, която Българската народна банка използва, не е затворена, а представлява комбинация от различни източници на информация. За разлика от други статистически отчети, като например паричната статистика, набирането на информацията, необходима за съставяне на платежния баланс, не може да се ограничи само до използването на счетоводните отчети на банките като единствен източник на данни. Колебанията в Грешки и пропуски (нето), както в знака, така и в размера, се дължат главно на: (1) ревизии на данните за вноса и износа (2) усъвършенстване на методологията за компилиране на отделните статии на платежния баланс и (3) съществуването на обективни ограничения при събиране на информацията по отделни статии на баланса.

РЕЗЕРВИ И ДРУГО ФИНАНСИРАНЕ

Резервните активи включват тези външни активи, които са на разположение и са контролирани от централната банка (правителството), и се използват за пряко финансиране на дефицити на платежния баланс. Резервните активи включват монетарно злато, специалните права на тираж, резервната позиция при МВФ, валутните активи (включващи валутни депозити и ценни книжа) и други вземания. Записванията в тази категория се отнасят до транзакциите по активите на управление „Емисионно“ на БНБ. Данните за промените в резервните активи се включват в платежния баланс, като се изчистват от промените, предизвикани от валутно-курсовите разлики и ценовата преоценка.

Тази група в аналитичното представяне на платежния баланс включва също и Ползвани кредити от МВФ и статията Извънредно финансиране. Извънредното финансиране обхваща кредитите, получени в подкрепа на платежния баланс, както и отсрочени/преструктурирани плащания и плащания на просрочия, произтичащи от проблеми с платежния баланс. В съответствие с методологията за отчитане на операциите по извънредното финансиране („Ръководството по платежен баланс“ (МВФ, 1993), т. 454), платените главници по кредитите, получени в подкрепа на платежния баланс се отразяват във Финансовата сметка в позицията Други инвестиции – Пасиви – Заеми – Държавно управление.

РЕАЛЕН СЕКТОР

БВП – производствен метод - национално ниво

Брутният вътрешен продукт, изчислен по производствения метод, характеризира крайния резултат от икономическата дейност и се измерва с добавената стойност, създадена при производството на стоки и услуги от единиците, резиденти на икономическата територия на страната. По производствения метод БВП по пазарни цени се изчислява като сума от брутната добавена стойност по базисни цени общо за икономиката и корективите, които включват нето данъци върху

продуктите, неприпадаем данък върху добавената стойност и мита върху вноса.

БВП - Метод на доходите - национално ниво

Методът на доходите е съставна част от сметките за първично разпределение на доходите. Чрез метода се отразяват доходите като елементи на добавената стойност създадена в процеса на производство. Балансова позиция на метода на доходите е брутният опериращ излишък/брутен смесен доход.

БВП - Разходи за крайно потребление - национално ниво

БВП по метода на крайното използване се изчислява като сума от индивидуалното потребление (вкл. крайни потребителски разходи на домакинствата, крайни потребителски разходи на нетърговските организации, обслужващи домакинствата, крайни разходи на правителството за индивидуално потребление), колективното потребление (крайните разходи на правителството за колективно потребление, които задоволяват потребностите на обществото като цяло), бруто образуване на основен капитал (направените инвестиции за дълготрайни активи), изменението на запасите и външнотърговското салдо на стоки и услуги (разликата между износа и вноса на стоки и услуги).

Наблюдение на бизнес тенденциите в промишлеността, строителството, търговията и услугите

Бизнес наблюденията в промишлеността, строителството, търговията на дребно и сектора на услугите събират информация за мненията на предприемачите по отношение на състоянието и развитието на техния бизнес. Отговорите на въпросите, включени в отделните анкетни карти са представени в тристепенна категорийна скала. Резултати са под формата на баланси, които от своя страна се получават като разлика между позитивните и негативните варианти за отговор. Изчисляват се и така наречените съставни показатели, като: показател на доверието (средна аритметична от балансите на мненията на определени показатели), показател на бизнес климата (средна геометрична на балансите за настоящата и очаквана бизнес ситуация). Част от показателите представляват числова оценка, например осигуреност на производството с поръчки (брой месеци), натоварване на мощностите (%) и други.

Наблюдение на потребителите

Изследването е част от хармонизираната програма на Европейския съюз за наблюдения на бизнес тенденциите и наблюдение на потребителите и е представително за населението на 16 и повече години.

Обект на изследването са лицата на 16 и повече години, методът на подбор - случаен, гнездови и пропорционален на населението по райони, в т.ч. селско/градско население (154 гнезда с по 8 лица в гнездо). Методът на анкетиране е интервю - лице в лице. Анкетата съдържа стандартизирани въпроси, свързани с финансовото състояние на домакинствата, общата икономическа ситуация в страната, инфлацията, безработицата, спестяванията, намеренията за извършване на основни разходи за предмети с дълготрайна употреба и покупка на жилище или кола. Предлаганите варианти на отговор създават възможност за степенуването им от оптимистични през неутрални към песимистични. Балансът на мненията се получава като разлика между относителните дялове на положителните и относителните дялове на негативните мнения със следната особеност: на силно положителното и силно негативното мнение се дава коефициент 1, а на по-умерено положителните и по-умерено негативните мнения - коефициент 0,5.

С резултатите от наблюденията се цели да се улови посоката на изменение на изследваните променливи, в т.ч. в „нивото на доверие“ на потребителите, което, от своя страна, дава възможност да се изследват тенденциите в развитието на общественото мнение по основни икономически процеси и явления.

Показателят на доверие на потребителите е средна аритметична на балансите на очакванията за развитието през следващите дванадесет месеца на: финансовото състояние на домакинствата, общата икономическа ситуация в страната, спестяванията на домакинствата и безработицата, като последният баланс се взема с обратен знак.

Инвестиционна активност в промишлеността

Наблюдението събира информация за извършените инвестиции и инвестиционните планове на предприятията. Анкетирването на мениджърите се провежда два пъти в годината - през м. март и м. октомври, като въпросниците имат различно съдържание. На базата на резултатите от мартенското наблюдение се изчислява очакваното процентно изменение на инвестициите през текущата спрямо инвестициите през предходната. Въз основа на данните, получени от октомвриското наблюдение, се изчислява процентното изменение на инвестициите през текущата спрямо инвестициите през предходната, както и прогнозните инвестиции през следващата спрямо инвестициите през текущата.

Индекси на промишленото производство, индекси на оборота в промишлеността

Индексът на промишленото производство е най-важният краткосрочен икономически бизнес показател, който има за цел да измери месечните изменения в промишленото производство в продължение на дълъг период от време. Месечното наблюдение позволява да се проследи икономическото развитие в най-ранния му стадий т.е. навременният индекс на промишленото производство е подходящ за краткосрочно наблюдение на развитието на икономиката. Индексът на оборота отразява развитието на пазара на стоки и услуги, като измерва изменението в приходите от продажби на предприятията, включително приходите от продажби на стоки (купени и препродадени без допълнителна обработка) и приходите от услуги, предоставени на трети страни. Месечните индекси на производството и оборота измерват измененията в произведената продукция и оборота на промишлените предприятия. Тази информация е подходяща за проследяване на текущото икономическо развитие и за краткосрочни прогнози. Индексите не измерват действителното равнище на производството, а оценяват средното изменение на производството между два времеви периода.

Туризъм

При наблюдението и разработката на данните за туризма Националният статистически институт (НСИ) е възприел дефинициите, препоръчани от Световната организация по туризъм и Методологическото ръководство на Евростат. Съгласно тези дефиниции международен турист е всеки посетител, пристигащ в друга страна, която не е страната на неговото постоянно местоживее, поне за 24 часа, но за не повече от една година, и чиято основна цел не е извършване на дейност срещу заплащане.

Целите на посещение в дадена страна могат да бъдат:

- екскурзия, почивка или развлечения (посещения на културни или исторически забележителности, спортни мероприятия и др.);
- гостуване (при близки или познати);
- служебна цел (командировки, участие в конференции, конгреси и симпозиуми и др.);
- други (образование, лечение и др.).

Статистическите данни за пътуванията на българи в чужбина и посещенията на чужденци в България са получени на базата на месечна информация от Министерството на вътрешните работи (МВР) и извадково изследване на НСИ сред преминаващите български и чужди граждани през граничните пунктове на страната.

Данните за броя на пътуванията на граждани от Европейския съюз представляват оценки на базата на информация от МВР и летищните власти. Данните за влезлите в страната граждани на „трети страни“ са получени директно от МВР. Данните за целите на пътуванията са получени въз основа на регулярно провежданото от НСИ месечно извадково изследване сред преминаващите български и чужди граждани през граничните пунктове на страната.

Индекси на потребителските цени (ИПЦ)

Индексът на потребителските цени е официален измерител на инфлацията в Република България. Той оценява общото относително изменение на цените на стоките и услугите, използвани от домакинствата за лично (непроизводствено) потребление, и се изчислява, като се прилага структурата на крайните парични потребителски разходи на българските домакинства. Основен източник на информация за разходите е изследването на бюджетите на домакинствата в страната. ИПЦ в година t се изчислява при структура на разходите от година $t - 1$.

Хармонизирани индекси на потребителските цени (ХИПЦ)

Хармонизираният индекс на потребителските цени е сравнима мярка на инфлацията на държавите от ЕС. Той е един от критериите за ценовата стабилност и за присъединяването на България към еврозоната. ХИПЦ, както и ИПЦ, измерва общото относително изменение в равнището на цените на стоките и услугите. Двата индекса се изчисляват от една и съща кошница от стоки и услуги и от едни и същи цени, но се различават по използваните тегла. ХИПЦ се изчислява с тегла, представляващи относителните дялове по групи стоки на индивидуалното и колективното потребление на всички домакинства (включително институционалните и чуждестранните) на икономическата територия на страната. Основен източник на информация за теглата са данните от националните сметки. ХИПЦ в година t се изчислява с тегла от година $t - 2$.

В изпълнение на изискванията на Регламент (ЕС) № 2015/2010 от началото на 2016 беше сменена базисната година за ХИПЦ и всички индекси се изчисляват и публикуват при база 2015 година.

Индекси на цени на производител на вътрешния и на международния пазар в промишлеността

Индексите на цени на производител са един от основните краткосрочни икономически показатели, характеризиращи икономическата конюнктура в страната. Индексите измерват средното изменение на цените на промишлените продукти, произвеждани и продавани от българските предприятия на базата на постоянна извадка от групи продукти, произведени от дейността и продадени на вътрешния пазар или директно изнесени на международния пазар, която е представителна за цялото производство.

Нетни чуждестранни активи – получават се като разлика между brutните чуждестранни активи и пасиви на банковия сектор. Brutните чуждестранни активи са представени по инструменти и включват международните валутни резерви на страната и други чуждестранни активи на БНБ и търговските банки. Brutните чуждестранни пасиви отразяват задълженията на БНБ и търговските банки към външния сектор.

Индекси на цените на производител в селското стопанство

Изследванията за цените в селското стопанство се провеждат в съответствие с основните изисквания за Методологията на Евростат за индексите на селскостопанските цени (Handbook for Agricultural Price Indices). По този начин се постига хармонизация в областта на статистиката на цените и индексите в селското стопанство с практиката в ЕС по отношение на:

- използваните дефиниции;
- механизмите за регистрация на цените;
- типа на изчисляваните индекси;
- периодичността при провеждане на наблюденията;
- използваните номенклатури;
- дефинирането на подбраните продукти чрез качествени, количествени, видови и други ценообразуващи характеристики.

Обект на наблюдение са цените на производител на произведените от земеделските стопанства растителни и животински продукти и селскостопански животни и на стоките и услугите за текущо потребление, използвани в селското стопанство.

Цената на производител в селското стопанство е цената, която земеделското стопанство получава за продадените от него селскостопански продукти/живи животни. Тя се отчита на първия пазарен етап от движението на стоките - „цена от производителя за пазара”. Цената на производител не включва получените от стопанството субсидии върху селскостопанските продукти/животни, транспортните разходи и данъците. ДДС също се изключва при формирането на цената.

Изследването за цените на стоките и услугите за текущо потребление, използвани в селското стопанство (Input I), се осъществява чрез провеждането на пет наблюдения, в рамките на които се наблюдават цените на:

- минералните торове;
- фуражите;
- продуктите за растителна защита;
- ветеринарномедицинските продукти;

- посевния и посадъчния материал.

Наблюдаваната цена е цената, която купувачът действително е платил за средствата за закупуването на стоките и услугите за текущо потребление. Тя включва данъците и таксите и изключва субсидиите (ако има такива) и приспадаемия ДДС.

Единици на наблюдение

Единиците за наблюдение в рамките на изследванията на селскостопанските цени са земеделските стопанства - юридически и физически лица, и селскостопанските и ветеринарните аптеки. За всяко от наблюденията се формира списък от респонденти, като през годините се поддържа стабилен брой регистрации на цени по продукти/категории животни и средства за производство.

Наблюденията са изчерпателни и включват всички единици над определен стойностен праг. Критерий за подбора е стойността на продажбите на селскостопански продукти/животни - за цените на производител в селското стопанство, и стойността на разходите за покупки на стоки и услуги за междинно потребление - за цените на стоките и услугите за текущо потребление, използвани в селското стопанство. За осигуряване на представителност на цените освен поддържането на определен брой регистрации в отчетния период се осигурява обхват на поне 50 % от стойността на продажбите за всеки отделен продукт/категория животни или от стойността на покупките на стоки и услуги за междинно потребление за съответната година.

Източници на информация

Източник на информация са еднократни статистически формуляри за събиране на данни за качествените и количествените характеристики на селскостопанските продукти/категории животни и стоки и услуги за текущо потребление и тримесечни въпросници за цените на производител на селскостопанските продукти/живите животни и за цените на стоките и услугите за текущо потребление в селското стопанство.

С еднократните въпросници се осигурява информация за изграждането на номенклатура на наблюденията. Актуализация на номенклатурите се извършва периодично - обикновено в годините, завършващи на 0 и на 5, при смяна на базата на Евростат.

С тримесечните въпросници се осигурява регулярно информация за цените на включените в номенклатурите на наблюденията селскостопански продукти/категории животни и стоки и услуги за текущо потребление в селското стопанство.

Изчисляване на средни цени

В рамките на тримесечните изследвания се изчисляват средни месечни и тримесечни цени. Месечните цени се изчисляват като средни аритметични стойности от всички регистрирани цени. Тримесечните цени се изчисляват като средни аритметични стойности от месечните.

Изчисляване на индекси

Изчисляването на ценовите индекси се извършва по формулата на Ласпер. Този тип индекс има постоянна теглова структура, като базисният период за теглата и цените е един и същ. Като тегла за изчисляването на индексите на цените на производител в селското стопанство се използват стойностите на продажбите на селскостопанска продукция, а за индексите на цените на стоките и услугите за текущо потребление, използвани в селското стопанство - стойностите на покупките на междинно потребление. Теглата се изчисляват в рамките на сателитните икономически сметки за селското стопанство.

Индексите се изчисляват при три бази: предходна година, съответно тримесечие на предходната година и година, завършваща на 0 или 5 (база на Евростат).

За изчисляването на общия индекс на стоките и услугите за текущо потребление (Input 1) освен индексите, изчислени за всяка от петте групи продукти, се използват и индекси на стоки и услуги, наблюдавани в рамките на наблюдението на потребителските цени.

Използвани класификации

За изчисляването на индексите на цените на производител в селското стопанство е използвана Националната класификация на продукцията в селското, горското и рибното стопанство в България (ПРОДАГРО). Класификацията ПРОДАГРО се използва като база за разпад на продуктите за наблюдение съгласно техните качествени и количествени характеристики. За наблюденията на цените на стоките и услугите за текущо потребление се използват собствени класификации, изградени в рамките на еднократните проучвания за съставяне на списък с представителните продукти. За изчисляване и предоставяне на Евростат на хармонизирани индекси на цените в селското стопанство се използва класификацията PRAG (класификация на селскостопанските цени в базата данни на Евростат New CRONOS).

Отчитане на влиянието на качеството върху цените на селскостопанските продукти

За да бъдат елиминирани различията в цените, свързани с измененията в качеството, вида, количеството и опаковките, подобрите продукти са дефинирани чрез качествени, количествени, видови и други характеристики, които оказват влияние върху изменението на цените. Когато даден конкретен продукт отпада от изследването, той се заменя с нов, с близки характеристики на отпадналия от изследването. Новият продукт също трябва да бъде представителен.

Изчисляване на индекси на стоките и услугите с инвестиционно предназначение, използвани в селското стопанство (Input II)

Изчисляването на ценови индекс на стоките и услугите с инвестиционно предназначение в селското стопанство също се извършва по формулата на Ласпер, като използваните тегла са стойностите на направените от земеделските стопанства покупки на стоки и услуги с инвестиционно предназначение, изчислени в рамките на сателитните икономически сметки за селското стопанство. За изчисляването на общия индекс на стоките и услугите с инвестиционно предназначение се използва информация от изследвания, провеждани от НСИ в областта на статистиката на потребителските цени, външната търговия и краткосрочната бизнес статистика.

На базата на изчислените индекси на стоките и услугите за текущо потребление и на стоките и услугите с инвестиционно предназначение се изчислява общ индекс на цените на средствата за производство в селското стопанство (Total Input).

ПАРИЧНИ АГРЕГАТИ

Вътрешен кредит – обединява кредита за консолидирания сектор държавно управление и за неправителствения сектор. Кредитът за консолидирания сектор държавно управление обхваща нетните вземания от централното държавно управление и брунтните вземания от местното държавно управление и социално-осигурителните фондове. Кредитът за неправителствения сектор включва брунтните вземания от нефинансови предприятия, финансови предприятия, домакинства и НТООД.

Широки пари (парично предлагане) – състоят се от пасиви с паричен характер на банките към резидентния сектор с изключение на тези към централното държавно управление и банковия сектор (сектори, притежаващи пари). Инструментите в паричните агрегати са групирани по степен на ликвидност и са представени по валута и по сектори. Използват се следните парични агрегати: М1, М2 и М3. Агрегат М1, известен като тесни пари, включва най-бързо ликвидните инструменти, използвани за разплащане (пари извън банките и овърнайт депозити в левове и чуждестранна валута). Квазипарите и паричният агрегат М1 съставят паричния агрегат М2. Квазипарите се състоят от депозити с договорен матуритет до 2 години и депозити, договорени за ползване след предизвестие (вкл. спестовни депозити) до 3 месеца. Най-ниско ликвидните финансови инструменти са репосделките и издадените дългови ценни книжа до 2 години. Те са в левове и чуждестранна валута и заедно с паричния агрегат М2 формират най-широкия паричен агрегат М3, който е известен като парично предлагане (широки пари).

Дългосрочни пасиви на парично-финансовите институции – дългосрочните финансови пасиви включват пасивите на парично-финансовите институции с матуритет над 2 години или период на предизвестие над 3 месеца, както и капитала и резервите. Капитал и резерви включва основния капитал на банковата система; резервите и финансовия резултат.

Паричното предлагане се основава на мултиплицирането на паричната база (пари извън банките и банков резерви) от търговските банки. За неговото определяне се използват паричните агрегати М1, М2 и М3.

Паричната база (резервните пари) се състои от парите извън банките и средствата на търговските банки (банковите резерви). Последните включват депозитите на търговските банки в БНБ и парите в касите им. Депозитите на търговските банки обхващат задължителните минимални резерви и свръхрезервите (овърнайт и депозити с договорен матуритет). Динамиката на резервите зависи от размера на задължителните резерви (които са фиксирана част от депозитите) и от свръхрезервите. Размерът на задължителните резерви се определя от УС на БНБ и е единственият инструмент на паричната политика на централната банка в условията на паричен съвет. Равнището на свръхрезервите отразява ликвидното състояние на търговските банки и склонността им към по-голяма сигурност.

Механизъм на паричното предлагане

Паричното предлагане (М3) може да се представя като произведение на паричната база и променливата паричен мултипликатор.

Паричен мултипликатор – характеризира степента на мултипликационния ефект от дейността на търговските банки. Измерва се чрез съотношенията на широки пари (М3) или на отделните агрегати (М1 и М2) към резервните пари. Парич-

Април 2019 г.

ният мултипликатор е функция на съотношението пари извън банките / депозити и на банковите резерви към депозитите, известни като фактори за определяне на паричното предлагане. Съотношението между парите извън банките и депозитите зависи преди всичко от поведението на широката публика, а съотношението между банковите резерви и депозитите е резултат от поведението на търговските банки.

Източници на резервните пари

При стабилен паричен мултипликатор чрез въздействие върху източниците на резервните пари може да се повлияе върху общото предлагане на пари.

Чуждестранни активи (нето) – те отразяват увеличението/намалението на валутния резерв на страната. В условията на паричния съвет изменението на валутните резерви, когато е за сметка на депозитите на правителството, не влияе пряко върху паричната база и автоматично се стерилизира.

Вземания от централното държавно управление (нето) – нетната позиция се получава в резултат от нетиране на активите на централното държавно управление (салдата по левови заеми, отпуснати преди юни 1997 по силата на тогава действащия Закон за БНБ, и по валутните заеми съгласно чл. 45 на Закона за БНБ) с неговите пасиви.

Вземания от търговските банки – в баланса се отчитат салда по разрешени преди юни 1997 кредити и непогасените лихви по тях. Останали позиции (нето) включват неклаифицирани към някоя от останалите позиции активи и пасиви.

КАПИТАЛОВ ПАЗАР

Индекс SOFIX: Базисна дата: 20 октомври 2000; Базисна стойност: 100. SOFIX е индекс, базиран на пазарната капитализация на включените емисии обикновени акции, коригирана с фрий-флоута на всяка от тях. Индексът се състои от 15-те емисии акции, отговарящи на общите изисквания при избор на емисии, които са с най-голяма пазарна стойност на фрий-флоута. Емисия, включена в изчислението на SOFIX, трябва да отговаря и на следните допълнителни условия: 1) да се е търгувала на пазар, организиран от Борсата, не по-малко от 3 (три) месеца преди включването ѝ в индекса. В случаите, когато дадена емисия е преминала за търговия между различни сегменти, за начална дата на търговията се приема първата дата на въвеждане за търговия; 2) да има пазарна капитализация, не по-малка от 40 000 000 (четиредесет милиона) BGN и фрий-флоут не е по-малък от 25 (двадесет и пет)* на сто от размера на емисията, или пазарна стойност на фрий-флоута не по-малка от 10 000 000 (десет милиона) BGN; броят акционери, притежатели на емисията, да не е по-малък от 500 (петстотин); 3) реализираният оборот през последната една да не е по-малък от 2 000 000 (два милиона) BGN; 4) броят на сключените сделки през последната една да не е по-малък от 750 (седемстотин и петдесет). * Размерът на фрий-флоута за изчисляване на SOFIX се определя, както следва: 1) от 1 септември 2010 – 15 (петнадесет) на сто; 2) от 1 март 2011 – 20 (двадесет) на сто; 3) от 1 септември 2011 – 25 (двадесет и пет) на сто.

Индекс BG REIT: Базисна дата: 03 септември 2007; Базисна стойност: 100

BG REIT е индекс, базиран на пазарната капитализация, коригирана с фрий-флоута и се състои от 7-те емисии обикновени акции на дружества със специална инвестиционна цел за секюритизация на недвижими имоти или земя с най-голяма пазарна стойност на фрий-флоута и най-висока медианна стойност на седмичния оборот за последните 6 месеца. Двата критерия имат еднаква тежест. Освен на общите изисквания при избор на емисии, емисия, включена в изчисляването на BG REIT, трябва да отговаря и на следните допълнителни условия: 1) да се е търгувала на пазар, организиран от Борсата, не по-малко от 3 (три) месеца преди включването ѝ в индекса. В случаите, когато дадена емисия е преминала за търговия между различни сегменти, за начална дата на търговията се приема първата дата на въвеждане за търговия; 2) да има пазарна капитализация, не по-малка от 5 000 000 (пет милиона) BGN; 3) фрий-флоутът да е равен на поне 25 (двадесет и пет)* на сто от размера на емисията; * Размерът на фрий-флоута за изчисляване на BG REIT се определя, както следва: 1) от 1 септември 2010 – 15 (петнадесет) на сто; 2) от 1 март 2011 – 20 (двадесет) на сто; 3) от 1 септември 2011 – 25 (двадесет и пет) на сто;

Индекс BG 40: Базисна дата: 01 февруари 2005; Базисна стойност: 100

BG 40 е индекс, базиран на изменението на цената на емисиите и се състои от 40-те емисии обикновени акции на дружествата с най-голям брой сделки и най-висока медианна стойност на дневния оборот за последните 6 месеца, като двата критерия имат еднаква тежест. Освен на общите изисквания емисия, включена в изчисляването на BG 40, трябва да отговаря и на следното допълнително условие: 1) да се е търгувала на пазар, организиран от Борсата не по-малко от

Април 2019 г.

3 (три) месеца преди включването ѝ в индекса. В случаите, когато дадена емисия е преминала за търговия между различни сегменти, за начална дата на търговията се приема датата ѝ на първа котировка; 2) При повече от три компании от една икономическа група, отговарящи на допълнителното условие по-горе, до класацията се допускат само трите емисии на компании от дадена икономическа група с най-голям брой сделки и най-висока медианна стойност на дневния оборот. Ако в резултат на класирането се окаже, че две или повече емисии на компании от дадена икономическа група заемат едно и също място в него, приоритет при включването имат тези с по-голям брой сделки за последните 6 месеца.

Индекс BG TR30 : Базисна дата: 03 Септември 2007; Базисна стойност: 1000

BG TR30 е индекс, базиран на промяната на цените на обикновените акции, включени в него, като всяка една от участващите емисии е с равно тегло. Емисиите, включени в изчисляването на BG TR30, трябва да отговарят на следните условия: 1) да имат пазарна капитализация, не по-малка от 10 000 000 (десет милиона) BGN; 2) фрий-флоутът (общият брой акции в акционери, притежаващи не повече от 5 (пет) на сто от гласовете в общото събрание на емитента), да е равен на поне 10 (десет) на сто от размера на емисията; 3) броя акции от емисията да е не по-малък от 250 000 (двеста и петдесет хиляди) акции. Всички емисии, които отговарят на горепосочените условия се класират по следните критерии, имащи еднаква тежест: 1) Пазарна капитализация; 2) Брой сделки за последните шест месеца; 3) Оборот за последните шест месеца; 4) Фрий-флоут.

Отказ от права: *Този документ е само за информация. Анализиранията цифрова информация е осигурена от надеждни, институционални източници като KBC, НСИ, МФ, БНБ, ОИСР, ЕЦБ, ЕК, ЕБВР, МВФ, СБ, EMIS Internet Securities-Bulgaria, CEIC Internet Securities-Bulgaria, EMD Holdings LLC. Обединена Българска Банка (ОББ) приема официално прецизността и пълнотата на изготвените от тях данни. Нито степенята, в която хипотезите, рисковете и прогнозите в този материал отразяват пазарните очаквания, нито техните реални шансове могат да бъдат гарантирани. Прогнозите са индикативни. Данните в тази публикация са от общ характер и е само за информационни цели. Тази публикация не следва да се използва като препоръка или предложение за закупуването или продажбата на никакви финансови инструменти и ценни книжа и не представлява предложение или проспект по смисъла на Закона за публично предлагане на ценни книжа, Закона за пазарите на финансови инструменти или други сходни регулаторни актове, включително чуждестранни. ОББ и KBC не носят отговорност за точността и пълнотата на тази информация. Повече информация по темите можете да получите при допълнително поискване.*